Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lotterilagen och av vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lotterilagen ändras så att det, på grund av att penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet slås samman, i fortsättningen ska finnas endast ett penningspelsbolag som har ensamrätt att anordna penningspel i Finland. Det nya penningspelsbolaget ska heta Veikkaus Ab.

Veikkaus Ab ska bedriva penningspelsverksamhet så att rättsskyddet för dem som deltar i penningspel garanteras, så att man strävar efter att förhindra oegentligheter och brott och så att de ekonomiska, sociala och hälsomässiga skadeverkningar som spelandet ger upphov till förebyggs och minskas.

I lagen föreskrivs även om bolagets förvaltningsråd, som ska ha till uppgift att följa upp och övervaka att bolaget bedriver penningspelsverksamhet på det sätt som föreskrivs i lagen. Dessutom ska förvaltningsrådet stödja samarbetet mellan bolaget och dess intressentgrupper. I lagen föreskrivs även om begränsningar i bolagets verksamhet på motsvarande sätt som i de gällande bestämmelserna.

I propositionen föreslås det att de nuvarande definitionerna av formerna för anordnande av penningspel ska ändras. I och med ändringarna kan det nya penningspelsbolaget anordna också nya typer av virtuellt förverkligade penningspel samt kombinationer av olika penningspel.

Det föreslås att bestämmelserna om uppgifterna för delegationen för penningspelsärenden ändras. Delegationen ska ha i uppgift att följa upp förverkligandet av och behoven att utveckla de penningspelspolitiska målsättningarna.

Enligt förslaget ska avkastningen av bolagets penningspelsverksamhet fortsättningsvis användas för allmännyttiga ändamål till att främja idrott och fysisk fostran, vetenskap, konst, ungdomsarbete, hälsa och social välfärd samt hästuppfödning och hästsport. I lotterilagen föreslås dessutom bestämmelser om fördelningen av penningspelsbolagets avkastning mellan de olika ändamålen, om upptagande av avkastningen i statsbudgeten samt om andra frågor kring fördelningen av avkastningen och förfarandet vid fördelningen. Statsunderstödslagen ska i fortsättningen tillämpas på fördelningen av avkastning också för social- och hälsovårdsministeriets och jord- och skogsbruksministeriets del.

I lotterilagen föreslås dessutom bestämmelser om Social- och hälsoorganisationernas understödscentral, som ska inrättas i anslutning till social- och hälsovårdsministeriet för att sköta beredning, utbetalning, uppföljning och övervakning av understöden, samt om penningspelsbolagets skyldighet att ersätta hälften av de kostnader som staten orsakas av de uppgifter som det föreskrivs att understödscentralen ska sköta. Hälften av kostnaderna för understödscentralens verksamhet ska täckas av penningspelsbolagets avkastning som ska användas för att främja hälsa och social välfärd.

Det föreslås dessutom att det i strafflagen, statsunderstödslagen, lotteriskattelagen, inkomstskattelagen och vissa andra lagar görs ändringar som är nödvändiga med anledning av ändringarna i lotterilagen. Det föreslås att speciallagarna om fördelning av understöd, dvs. lagen

om penningautomatunderstöd och lagen om användning av avkastningen av totospel för främjande av hästuppfödning och hästsport, upphävs som onödiga, liksom också lagen om användning av avkastningen av penninglotterier samt tippnings- och vadhållningsspel.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2017 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2017.

———————

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL 1
INNEHÅLL 3
ALLMÄN MOTIVERING 6
1 INLEDNING 6
2 NULÄGE 7
2.1 Lagstiftning och praxis 7
2.1.1 Penningspelsverksamheten 7
2.1.2 Tillsynen över anordnandet av penningspel 10
2.1.3 Förebyggande av skadeverkningar som penningspel ger upphov till 12
2.1.4 Avkastningen av penningspelsverksamheten 14
2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i Europeiska unionen 18
2.2.1 Europeiska unionens rätt 18
2.2.2 EU-lagstiftning om statligt stöd 20
2.2.3 System för och lagstiftning om penningspel i vissa länder 21
2.3 Bedömning av nuläget 26
2.3.1 Penningspelsverksamheten 26
2.3.2 Tillsynen över anordnandet av penningspel 26
2.3.3 Förebyggande av skadeverkningar som penningspel ger upphov till 27
2.3.4 Avkastningen av penningspelsverksamheten 27
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN 28
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER 31
4.1 Ekonomiska konsekvenser 31
4.2 Konsekvenser för myndigheterna 34
4.3 Konsekvenser för personalen 35
4.4 Samhälleliga konsekvenser 36
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN 38
5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial 38
5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats 40
6 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER 42
DETALJMOTIVERING 44
1 LAGFÖRSLAG 44
1.1 Lotterilagen 44
1.2 Strafflagen 60
1.3 Lagen om användning av avkastningen av penninglotterier samt tippnings- och vadhållningsspel 61
1.4 Lagen om penningautomatunderstöd 61
1.5 Lagen om användning av avkastningen av totospel för främjande av hästuppfödning och hästsport 61
1.6 Lagen om biblioteket för synskadade 61
1.7 Lotteriskattelagen 62
1.8 Inkomstskattelagen 62
1.9 Statsunderstödslagen 62
1.10 Museilagen 63
1.11 Teater- och orkesterlagen 63
1.12 Lagen om främjande av filmkonsten 63
1.13 Lagen om ombildning av Institutet för Ryssland och Östeuropa till stiftelse 63
1.14 Lagen om Nationalgalleriet 63
1.15 Lagen om Centret för konstfrämjande 64
1.16 Idrottslagen 64

1.17 Lagen om extra pension för idrottsutövare 64
1.18 Ungdomslagen 64
1.19 Lagen om fritt bildningsarbete 64
1.20 Lagen om Institutet för de inhemska språken 65
1.21 Lagen om skada, ådragen i militärtjänst 65
1.22 Lagen om rehabilitering av frontveteraner 65
1.23 Lagen om rehabilitering för personer som tjänstgjort i vissa uppdrag under Finlands krig 65
1.24 Lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner 66
1.25 Lagen om hästtävlingar 66
1.26 Lagen om statsbidrag till privata arkiv 66
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER 66
3 IKRAFTTRÄDANDE 67
4 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING 71
LAGFÖRSLAG 73
1. Lag om ändring av lotterilagen 73
2. Lag om ändring av 17 kap. 16 a § i strafflagen 87
3. Lag om upphävande av lagen om användning av avkastningen av penninglotterier samt tippnings- och vadhållningsspel 88
4. Lag om upphävande av lagen om penningautomatunderstöd 89
5. Lag om upphävande av lagen om användning av avkastningen av totospel för främjande av hästuppfödning och hästsport 90
6. Lag om upphävande av 5 a § i lagen om biblioteket för synskadade 91
7. Lag om ändring av 2 § i lotteriskattelagen 92
8. Lag om ändring av inkomstskattelagen 93
9. Lag om ändring av 3 § i statsunderstödslagen 94
10. Lag om ändring av 6 § i museilagen 95
11. Lag om ändring av 8 § i teater- och orkesterlagen 96
12. Lag om ändring av 7 § i lagen om främjande av filmkonsten 97
13. Lag om ändring av 4 § i lagen om ombildning av Institutet för Ryssland och Österuropa till stiftelse 98
14. Lag om ändring av 29 § i lagen om Nationalgalleriet 99
15. Lag om ändring av 11 § i lagen om Centret för konstfrämjande 100
16. Lag om ändring av 16 § i idrottslagen 101
17. Lag om ändring av 4 § i lagen om extra pension för idrottsutövare 102
18. Lag om ändring av 15 § i ungdomslagen 103
19. Lag om ändring av 23 § i lagen om fritt bildningsarbete 104
20. Lag om ändring av 8 § i lagen om Institutet för de inhemska språken 105
21. Lag om ändring av 6 d § i lagen om skada, ådragen i militärtjänst 106
22. Lag om ändring av 5 § i lagen om rehabilitering av frontveteraner 107
23. Lag om ändring av 8 § i lagen om rehabilitering för personer som tjänstgjort i vissa uppdrag under Finlands krig 108
24. Lag om ändring av 19 och 21 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner 109
25. Lag om ändring av 2 § i lagen om hästtävlingar 110
26. Lag om ändring av 10 § i lag om statsbidrag till privata arkiv 111
BILAGA 112
PARALLELLTEXT 112

1. Lag om ändring av lotterilagen 112
2. Lag om ändring av 17 kap. 16 a § i strafflagen 137
7. Lag om ändring av 2 § i lotteriskattelagen 138
8. Lag om ändring av inkomstskattelagen 139
9. Lag om ändring av 3 § i statsunderstödslagen 140
10. Lag om ändring av 6 § i museilagen 141
11. Lag om ändring av 8 § i teater- och orkesterlagen 142
12. Lag om ändring av 7 § i lagen om främjande av filmkonsten 143
13. Lag om ändring av 4 § i lagen om ombildning av Institutet för Ryssland och Östeuropa till stiftelse 144
14. Lag om ändring av 29 § i lagen om Nationalgalleriet 145
15. Lag om ändring av 11 § i lagen om Centret för konstfrämjande 146
16. Lag om ändring av 16 § i idrottslagen 147
17. Lag om ändring av 4 § i lagen om extra pension för idrottsutövare 148
18. Lag om ändring av 15 § i ungdomslagen 149
19. Lag om ändring av 23 § i lagen om fritt bildningsarbete 150
20. Lag om ändring av 8 § i lagen om Institutet för de inhemska språken 151
21. Lag om ändring av 6 d § i lagen om skada, ådragen i militärtjänst 152
22. Lag om ändring av 5 § i lagen om rehabilitering av frontveteraner 153
23. Lag om ändring av 8 § i lagen om rehabilitering för personer som tjänstgjort i vissa uppdrag under Finlands krig 154
24. Lag om ändring av 19 och 21 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner 155
25. Lag om ändring av 2 § i lagen om hästtävlingar 156
26. Lag om ändring av 10 § i lag om statsbidrag till privata arkiv 157

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Finlands penningspelspolitik grundar sig på ett etablerat system med ensamrätt. Systemet har stort stöd i Finland. I praktiken har samma penningspelssammanslutningar haft ensamrätt att anordna penningspel i över 70 år. Genom det etablerade systemet med ensamrätt och den konsekventa och systematiska penningspelspolitiken avvärjs de ekonomiska, sociala och hälsomässiga skadeverkningar som penningspel ger upphov till samt förhindras bedrägerier, grå ekonomi och organiserad brottslighet i samband med penningspelsverksamhet. Finlands penningspelspolitik och regleringen i anslutning till den gäller såväl penningspelens karaktär som sätten att ordna penningspel. Reglering behövs också för att man ska kunna garantera rättsskyddet för dem som deltar i spelverksamhet.

En central princip i den finländska penningspelspolitiken är att penningspelsverksamheten alltid omfattas av myndigheternas tillsynsansvar. Det lagstadgade syftet med myndighetstillsynen är att garantera rättsskyddet för dem som deltar i penningspel, att hindra oegentligheter och brott i samband med penningspel och att minska de sociala och hälsomässiga skadeverkningar som deltagande i penningspel ger upphov till.

Systemet med ensamrätt är, särskilt när statsmakten styr den som har ensamrätt, ett effektivt sätt att förebygga och minska skadeverkningar i samband med penningspel. När statsmakten utöver författningsstyrning utövar ägarstyrning eller annan effektiv styrning av en penningspelssammanslutning kan statsmakten reglera penningspelsverksamheten också på dessa sätt, t.ex. genom att göra upp riktlinjer för penningspelssammanslutningens interna regler och produktutveckling.

Målen för Finlands nationella penningspelspolitik fastställs i 1 § i lotterilagen (1047/2001). Enligt paragrafen är syftet med lotterilagen att garantera rättsskyddet för dem som deltar i allmännyttig lotteriverksamhet, att hindra oegentligheter och brott i samband med lotterier och att minska de sociala problem och hälsoproblem som deltagande i lotterier orsakar. Penningspelen är en form av anordnande av lotterier som inkluderas i begreppet lotteri enligt lotterilagen. De grundläggande riktlinjerna för den gällande lotterilagen följer de riktlinjer som gällde redan 1965 när lotterilagen (491/1965) stiftades och enligt vilka anskaffning av medel genom utnyttjande av människors spelbegär är tillåtet endast i begränsad omfattning och endast för välgörenhet eller för understöd av annan ideell verksamhet.

Penningspelen har blivit snabbare och spelen säljs via flera kanaler, vilket har lett till en väsentlig förändring i spelutbudet och i konsumenternas spelupplevelse. Samtidigt leder utvecklingen inom penningspelsbranschen till att spelen särskilt i den elektroniska miljön blir allt mer lika varandra. Det elektroniska internationella utbudet av penningspel är av gränsöverskridande karaktär. Både traditionella och helt nya typer av penningspel finns att tillgå via nya distributionskanaler, oberoende av tid och plats.

Systemet med ensamrätt har i vårt land förverkligats så att tre penningspelssammanslutningar har parallell ensamrätt att anordna endast sådana penningspel inom det egna ansvarsområdet som definieras i lotterilagen. Enligt Europeiska unionens domstols rättspraxis ska ett system med ensamrätt inte fungera diskriminerande, och det ska förverkliga sitt syfte konsekvent och systematiskt. I systemet med ensamrätt elimineras konkurrensen genom att andra penningspelssammanslutningar förhindras från att komma in på marknaden. Om det förekommer konkurrens inom systemet är det problematiskt med tanke på förutsättningarna för upprätthållande av systemet med ensamrätt. Till den del som intern konkurrens förekommer, är den benägen att leda till ökad marknadsföring. Detta kan leda till att konsumenter uppmanas eller uppmun-

tas till överdrivet spelande, vilket står i strid med förebyggandet och minskandet av de skadeverkningar som överdrivet spelande ger upphov till.

Bestämmelserna i lotterilagen är dåligt lämpade för utbudet av och efterfrågan på de nya typer av spel som utvecklingen inom penningspelsbranschen fört med sig. Det är möjligt att förnya utbudet av penningspel inom systemet med ensamrätt, men modellen med tre parallella aktörer med ensamrätt inskränker denna möjlighet. Om det finländska utbudet av penningspel inte håller jämna steg med den internationella utvecklingen, försämras möjligheterna till kanalisering, dvs. möjligheterna att styra efterfrågan på penningspel till det inhemska, övervakade utbudet.

Den kraftiga förändringen i verksamhetsmiljön inom penningspelsbranschen har lett till ett behov av att se över lagstiftningen om penningspelsverksamheten. Inrikesministeriet tillsatte i januari 2015 på uppdrag av regeringen ett utredningsprojekt för att utarbeta ett förslag till åtgärder för att stärka penningspelssystemet baserat på ensamrätt. Denna proposition grundar sig på det primära förslag till sammanslagning av de tre penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet som presenterades i projektets utredning om alternativa lösningar för penningspelssystemet i Finland (Inrikesministeriets publikation 12/2015) i mars 2015.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

2.1.1 Penningspelsverksamheten

Ensamrätt att anordna penningspel samt penningspelssammanslutningarna

Veikkaus Ab, Penningautomatföreningen, nedan *RAY*, och Fintoto Oy har enligt lotterilagen ensamrätt att anordna penningspel. De har en särskild roll när det kommer till att verkställa ansvarsfull penningspelspolitik. De lagstadgade parallella aktörerna med ensamrätt ska enligt lotterilagen anordna penningspel så att rättsskyddet för dem som deltar i penningspelsverksamhet garanteras, oegentligheter och brott förhindras och de sociala problem och hälsoproblem som spelandet orsakar minskas. Penningspelssammanslutningarna ska i sin verksamhet beakta det krav på särskilt ansvar som framkommer av lagstiftningen.

Veikkaus Ab är ett aktiebolag som helt och hållet ägs av staten. Veikkaus Ab har ensamrätt att anordna penninglotterier samt tippnings- och vadhållningsspel. På bolaget tillämpas gällande bestämmelser om aktiebolag och lagen om statens bolagsinnehav och ägarstyrning (1368/2007), om inte annat föreskrivs i lotterilagen eller någon annanstans i lag.

RAY är en offentligrättslig förening. RAY har ensamrätt att tillhandahålla penningautomater för användning, anordna kasinospel och bedriva kasinoverksamhet. Staten har bestämmande inflytande i RAY:s styrelse. RAY:s ställning baserar sig på lotterilagen och på statsrådets förordning om Penningautomatföreningen (1289/2011) som utfärdats med stöd av lagen. Föreningslagen (503/1989) tillämpas inte på RAY. RAY har för tillfället 94 medlemmar. Bestämmelser om förutsättningarna för medlemskap finns i lotterilagen, enligt vilken allmännyttiga samfund och stiftelser med rättsförmåga vilka främjar hälsa och social välfärd kan vara medlemmar i RAY.

Fintoto Oy är ett aktiebolag som helt och hållet ägs av centralorganisationen för travsport och hästuppfödning Finlands Hippos rf och som har ensamrätt att anordna totospel. Staten har bestämmande inflytande i Fintoto Oy:s styrelse. På bolaget tillämpas gällande bestämmelser om aktiebolag, om inte annat föreskrivs i lotterilagen eller någon annanstans i lag.

Landskapet Åland

I landskapet Åland hör lotterilagstiftningen med stöd av självstyrelselagen för Åland (1144/1991) till landskapets lagstiftningsbehörighet. Bestämmelser om anordnande av penningspel i landskapet Åland finns i landskapslagen om lotterier (1966:10). I landskapet Åland är det Ålands Penningautomatförening, nedan *PAF*, som ansvarar för anordnandet av penningspel. Ålands landskapsregering har beviljat PAF ensamrätt att tillhandahålla penningautomater för användning, bedriva kasinoverksamhet och anordna vadhållningsspel. PAF anordnar penningspel också på sådana passagerarfartyg på Östersjön som har hemmahamn i landskapet Åland. Ålands landskapsregering ansvarar för tillsynen över PAF:s verksamhet.

Indelningen av penningspel

För att ett penningspelssystem baserat på ensamrätt ska kunna upprätthållas är det nödvändigt att de aktörer som har ensamrätt inte konkurrerar sinsemellan med liknande spel. Därför får de spel som anordnas av parallella aktörer med ensamrätt inte ha egenskaper som gör att de överlappar varandra, och de ska skilja sig från varandra i tillräckligt hög grad. För att detta ska uppnås, föreskrivs det i lotterilagen att respektive penningspelssammanslutning har rätt att anordna endast penningspel inom det egna ansvarsområdet. I 3 § i lotterilagen föreskrivs det om tredelningen av penningspelen i 1) penninglotterier samt tippnings- och vadhållningsspel, 2) penningautomater, kasinospel och kasinon samt 3) totospel. I lotterilagen finns också närmare definitioner av de olika penningspelen.

De bestämmelser om anordnande av penningspel som finns i lotterilagen är medieneutral. Detta innebär att det är möjligt att anordna penningspel via olika distributionskanaler. För att spelen ska kunna skiljas åt har det med hjälp av spelreglerna, som utfärdas genom förordningar av inrikesministeriet, mellan penningspelssammanslutningarnas ansvarsområden skapats säkerhetszoner som minskar risken för överlappande verksamhet, t.ex. när det gäller hur ofta lottningen ska ske. Detta är enligt motiveringen till lagen (RP 207/2010 rd) extra viktigt vid virtuella penninglotterier, tippningsspel, penningautomater och kasinospel. Man ska sträva efter att de virtuella penningspelen ska vara jämförbara med motsvarande reella penningspel beträffande utformning, exempelvis tempo, belöning och andra egenskaper.

Spelare har kunnat delta i penninglotterier och tippnings- och vadhållningsspel som omfattas av Veikkaus Ab:s ansvarsområde och i totospel som omfattas av Fintoto Oy:s ansvarsområde enligt en tidtabell som bestäms av spelarrangörerna. Vid penninglotterier sker lottningen i allmänhet i förväg. Vid tippning, vadhållning och toto spelar man om en tävling eller resultatet av en lottning som görs efteråt. Vid penninglotterier och tippning har lottningarna skett med sju minuters mellanrum när de varit som tätast. Den andel av spelavgifterna från dessa spel som per kalenderår betalas ut till spelarna i form av vinster varierar mellan 40 och 80 procent. I allmänhet har huvudvinsterna i penninglotterier, tippningsspel, vadhållningsspel och totospel varit tiotusentals euro och som mest upp till flera miljoner euro.

Ett karakteristiskt drag för penningautomater och kasinospel, som ingår i RAY:s ansvarsområde, är att spelarna deltar i en tidsmässigt obruten händelsekedja som består av att spelet startar, spelaren väljer spel, lottning sker och spelresultatet blir klart. Spelarna har kunnat påverka tidpunkten för när de deltar och när slutresultat blir klart. Vid spel i penningautomater sker lottningen med några sekunders och vid kasinospel med högst några minuters mellanrum. Vid penningautomatspel och kasinospel återgår i snitt minst 70 procent av insatserna till spelaren. I allmänhet har huvudvinsterna i penningautomater varit några tiotal euro och i kasinospel några hundra euro.

När det bedöms om de olika penningspelssammanslutningarnas virtuella penningspel skiljer sig tillräckligt mycket från varandra och när det prövas om det kan tillåtas att ett virtuellt penningspel anordnas, ska utgångspunkten enligt ovannämnda proposition vara hur ett virtuellt spel gestaltar sig för spelaren. Då måste det beaktas att spelkonceptet påverkas av speltempot, det vill säga hur ofta lottning sker, av belöningen i spellogiken, det vill säga den andel av avkastningen som återgår till spelarna och den största tillåtna vinsten, och av andra liknande egenskaper.

Begränsningar i en penningspelssammanslutnings verksamhet

Enligt 13 b § i lotterilagen får en penningspelssammanslutning inte bilda eller förvärva andra bolag än sådana som behövs för dess penningspelsverksamhet eller förvärva aktier i dem eller överlåta aktier i dessa bolag till en ny ägare utan tillstånd av det ministerium som ska behandla ärenden som gäller fördelningen av sammanslutningens avkastning. Vidare får en penningspelssammanslutning eller dess dotterbolag inte utan tillstånd av det ministerium som fördelar sammanslutningens avkastning grunda fonder eller göra överföringar till ospecificerade reserver eller ändra deras bokföringskaraktär, ändra aktiekapitalet, bevilja lån eller göra andra investeringar än sådana anskaffningar av anläggningstillgångar som verksamheten förutsätter. Vidare föreskrivs det i paragrafen att en penningspelssammanslutning inte får ge utdelning av sin vinst eller sitt fria egna kapital till aktieägarna. En penningspelssammanslutning får inte heller dela ut vederlagsfria förmåner av sin vinst eller sitt överskott till medlemmarna eller sina anställda.

Styrningen av penningspelsverksamheten

Det viktigaste styrmedlet för penningspelsverksamheten är lotterilagen samt statsrådets och inrikesministeriets förordningar om anordnande av penningspel som ska utfärdas med stöd av lotterilagen och genom vilka bl.a. tillgången till och utbudet av penningspel begränsas.

Enligt 13 c § i lotterilagen föreskrivs det genom förordning av statsrådet om hur stor andel av avkastningen av spelavgifterna vid anordnandet av penningspel som ska betalas till spelarna som vinst, hur vinsterna ska avrundas och hur outtagna vinster ska fördelas. Dessutom föreskrivs det genom förordning om de olika typerna av och maximiantalet penningautomater och kasinospel på spelplatser, i särskilda spelsalar och i kasinon, maximiantalet särskilda spelsalar samt antalet kasinon, var de är belägna och deras öppettider.

Spelreglerna för penningspel utfärdas genom förordning av inrikesministeriet. Spelreglerna ska innehålla bestämmelser om vinstfördelningen och återbetalningen av spelinsatser samt de största tillåtna spelinsatserna och spelvinsterna i penningautomater och kasinospel. Reglerna för penninglotterier samt tippnings-, vadhållnings- och totospel ska dessutom innehålla bestämmelser om lottningen. Spelreglerna kan innehålla även andra sådana bestämmelser om speltempot eller andra liknande egenskaper hos vissa kategorier av spel, vissa typer av spel eller vissa spel som behövs för att minska de spelproblem som spelen är förenade med eller för att spelen ska skilja sig från varandra i tillräckligt hög grad.

Lotterilagen innehåller dessutom bemyndiganden att utfärda förordning om sätten att kontrollera att en spelare har uppnått myndighetsåldern, om innehållet i den rapport om hur penningspel har marknadsförts som ska ges till inrikesministeriet och Polisstyrelsen, om kontrollen av en spelares identitet och var han eller hon är bosatt vid anordnandet av penningspel som förmedlas elektroniskt, om uppställandet av kvantitativa och tidsmässiga begränsningar för vissa kategorier av spel, vissa typer av spel, vissa spel och vissa spelare i fråga om penningspel som förmedlas elektroniskt samt om elektroniska övervakningssystem för penningspel.

Ägarstyrningen och de statliga företrädarna i penningspelssammanslutningarnas organ är en del av styrningen av penningspelsverksamheten. Penningspelssammanslutningarnas förvaltningsmodeller avviker dock från varandra. Veikkaus Ab är ett aktiebolag som helt och hållet ägs av staten, och undervisnings- och kulturministeriet ansvarar för ägarstyrningen. Enligt lagen om statens bolagsinnehav och ägarstyrning, som gäller Veikkaus Ab, avses med ägarstyrning utövande av statens rösträtt vid bolagsstämmor samt andra åtgärder genom vilka staten som aktieägare medverkar i bolagens förvaltning och påverkar deras verksamhetsprinciper. RAY:s styrelse består av representanter utnämnda av statsrådet och representanter utnämnda av föreningsmötet. De representanter som utnämnts av statsrådet har bestämmande inflytade i föreningens styrelse. RAY:s högsta beslutande organ är föreningsmötet. Fintoto Oy är ett aktiebolag som helt och hållet ägs av Finlands Hippos rf. Staten har bestämmande inflytade i Fintoto Oy så att statsrådet förordnar styrelseordföranden och hälften av medlemmarna. Finlands Hippos rf utövar ägarmakt i Fintoto Oy.

Delegationen för penningspelsärenden har till uppgift att se till att det allmännas styrning av de tre penningspelssammanslutningarna samordnas. Delegationens ställning i styrningen av penningspelssammanslutningarna baserar sig på 42 a § i lotterilagen. Bestämmelser om delegationens närmare uppgifter och sammansättning finns i statsrådets förordning om delegationen för penningspelsärenden (244/2012). Ordförande för delegationen är inrikesministeriets kanslichef. Delegationens medlemmar representerar olika myndigheter som deltar i penningspelspolitiken eller i verkställandet av den samt riksdagspartierna.

Delegationen har i uppgift att följa och utvärdera förändringarna i och utvecklingen av penningspelsbranschens verksamhetsmiljö och Europeiska unionens penningspelspolitik. Delegationen ska främja och stärka myndighetssamarbetet i penningspelsärenden, följa författningsberedningen i anslutning till penningspelspolitiken och följa tillsynen över anordnandet av penningspel. I frågor som gäller penningspelspolitiken fungerar den även som distributionskanal för myndigheterna, riksdagspartierna och representanterna för de allmännyttiga samfund som är mottagare av penningspelsintäkter. Delegationen kan ta initiativ, lägga fram förslag och ge rekommendationer samt ordna olika evenemang.

2.1.2 Tillsynen över anordnandet av penningspel

Anordnandet av penningspel övervakas enligt 42 § i lotterilagen för att garantera rättsskyddet för dem som deltar i spel, förhindra oegentligheter och brott samt minska de sociala problem och hälsoproblem som spelen medför. Upprätthållandet av systemet med ensamrätt förutsätter i enlighet med Europeiska unionens domstols rättspraxis strikt statlig tillsyn över anordnande och marknadsföring av spelen. Gränsöverskridande anordnande och marknadsföring av penningspel i strid med nationell lagstiftning har konstaterats vara ett omfattande problem i Europeiska unionen.

Styrningen av och tillsynen över anordnandet av penningspel har koncentrerats till Polisstyrelsen. Polisstyrelsen är en självständig tillsynsmyndighet i frågor som gäller penningspel. Polisstyrelsen ansvarar för den riksomfattande tillsynen över anordnandet av lotterier och för statistikföringen som gäller lotteriverksamheten. För dessa uppgifter har Polisstyrelsen ett riksomfattande ansvarsområde för lotteriförvaltning. Polisstyrelsen kan ge utlåtanden och meddela anvisningar om anordnandet av lotterier och tillsynen över anordnandet. Dessutom ingår i Polisstyrelsens uppgifter att ge råd, information och utbildning om penningspelsverksamhet.

Polisstyrelsen har även till uppgift att övervaka att lotterilagen och konsumentskyddslagen (38/1978) följs vid marknadsföringen av penningspel. Polisstyrelsen kan förbjuda sådant anordnande och sådan marknadsföring av penningspel som strider mot lotterilagen samt förena

ett sådant förbud med vite. Penningspelssammanslutningarna ska varje år ge inrikesministeriet och Polisstyrelsen en rapport om hur penningspelen har marknadsförts.

Personalen vid Polisstyrelsens lotteriförvaltning uppgår till sammanlagt 25 årsverken, av vilka sju finns i gruppen för tillsyn över penningspelsverksamheten, sex i gruppen för datateknisk övervakning av penningspel, åtta i gruppen för tillsyn över penninginsamlingar och varulotterier och fyra i gruppen för ekonomiförvaltning, personalförvaltning och allmän förvaltning. Lotteriförvaltningen leds av chefen för lotteriförvaltningen.

Polisstyrelsen utövar tillsyn över både lagligt anordnad penningspelsverksamhet och penningspelsverksamhet som strider mot lotterilagen. Vid tillsynen över anordnandet av penningspelssammanslutningarnas penningspel används elektroniska övervakningssystem. Till följd av utvecklingen av Polisstyrelsens olika befintliga datatekniska system för övervakning av penningspelsverksamheten kommer ett nytt centraliserat övervakningssystem att enhetligt täcka alla lagligt anordnade penningspel. Informationen i det enhetliga datatekniska systemet för övervakning och informationsinsamling, som delvis redan har tagits i bruk, kommer att användas för mätning med samma mått vid tillsynen över anordnandet av spel och som en del av informationsunderlaget och rapporteringen i systemet för bedömning av risken för skadeverkningar till följd av penningspel. Dessutom förordnar Polisstyrelsen officiella övervakare för tillsynen över penningspelsverksamheten och leder deras arbete.

Bestämmelser om förbud mot anordnande och marknadsföring av penningspel i strid med lotterilagen finns i 62 § i lotterilagen. År 2010 fogades till lotterilagen bestämmelser om på vilka sätt Polisstyrelsen kan ingripa i lagstridig penningspelsverksamhet i och med att begreppet marknadsföring preciserades och det blev möjligt att förena ett beslut om förbud mot lagstridigt anordnande eller lagstridig marknadsföring av penningspel med vite. Dessutom fogades till 17 kap. i strafflagen en bestämmelse om en gärningsform med strängare straff för lotteribrott som begåtts i samband med penningspelsverksamhet under brottsbeteckningen penningspelsbrott.

På internet tillhandahålls stora mängder lagstridiga penningspel som är riktade till Finland och som marknadsförs hårt på internet, sociala medier samt televisionskanaler som sänds utanför Finland men är riktade till finländare. Polisstyrelsen har en faktisk möjlighet att förbjuda lagstridig penningspelsverksamhet samt sådan marknadsföring som en inom rikets gränser etablerad aktör ansvarar för. Myndigheternas verktyg för att ingripa i lagstridig verksamhet kan således anses vara effektiva inom området för den regionala behörigheten. Däremot är det en stor utmaning för myndigheterna att effektivt ingripa i lagstridig verksamhet som utanför rikets gränser utövas av aktörer som tillhandahåller penningspel i Finland via internet. Som en följd av att lotterilagens bestämmelser om marknadsföring trädde i kraft och av Polisstyrelsens åtgärder har sådan marknadsföring av penningspel som strider mot lotterilagen minskat avsevärt i trycksaker som publiceras i Finland samt i finländska radio- och tv-kanaler. Polisstyrelsen har t.ex. ingripit i fall med reklambrev utan adress som skickats till hushållen, distribution av tidskrifter som innehåller reklam för penningspel, utomhusreklam samt penningspelsverksamhet på webbplatser som upprätthålls i Finland. Polisstyrelsen utreder också aktivt metoder för att ingripa i olaglig marknadsföring på sociala medier och i annan elektronisk omgivning.

Enligt 46 § i lotterilagen ska penningspelssammanslutningarna ersätta staten för kostnaderna för tillsynen över penningspelsverksamheten enligt vad som särskilt bestäms om ersättandet av dem. Bestämmelser om avgifterna finns i inrikesministeriets förordning om polisens avgiftsbelagda prestationer 2016 (1484/2015). Av penningspelssammanslutningar tas det ut en tillsynsavgift, vars belopp motsvarar beloppet av andra kostnader för skötseln av uppgifterna än de kostnader som ska täckas med avgifter för prestationer för officiella övervakare. Avgiften fördelas mellan penningspelssammanslutningarna på det sätt som föreskrivs i förordning-

en. För planeringen av utrustning och program för den datatekniska tillsynen över penningspelsverksamheten samt anskaffning och underhåll av dessa tas det ut en avgift enligt prestationens självkostnadsvärde.

2.1.3 Förebyggande av skadeverkningar som penningspel ger upphov till

I Finland är förebyggande av de skadeverkningar som penningspel ger upphov till det huvudsakliga målet för penningspelspolitiken. Således ska beslut som berör penningspelssystemet behandlas också som hälso- och välfärdspolitiska frågor. I reformerna av lotterilagen 2010 och 2012 var det centralt just att de skadeverkningar som penningspel ger upphov till skulle beaktas bättre än tidigare.

Med förebyggande av de skadeverkningar som penningspel ger upphov till avses åtgärder genom vilka man strävar efter att minska skadeverkningarna till följd av penningspel. Åtgärderna kan riktas mot utbudet av eller efterfrågan på penningspel.

Penningspel är förenade med risker på individnivå, och de skadliga effekterna återspeglas sedan även på spelarnas närstående och i förlängningen på hela samhället. För de flesta är skadeverkningarna tillfälliga, men hos ungefär tre procent av befolkningen är problemspelandet allvarligare. De skadeverkningar som penningspel ger upphov till har undersökts mycket, och man vet relativt bra vilka risker som anknyter till penningspel. De viktigaste faktorerna som påverkar risken för skadeverkningar till följd av penningspel är förknippade med människors individuella egenskaper och spelvanor samt med spelen och spelmiljön. Dessa risker kan minskas betydligt genom styrning av penningspelsverksamheten. För styrningen är det viktigt att påverka penningspelsutbudets strukturella och situationsspecifika faktorer. Dessa styr människors spelvanor.

Åtgärderna för att minska de skadeverkningar som penningspel ger upphov till kan grovt delas in i följande tre grupper: 1) begränsningar i tillgången till och utbudet av penningspel, 2) reglering av penningspel, spelsituationer och riskspelande och 3) information om de skadeverkningar som penningspel ger upphov till samt allmänt främjande av hälsa och välfärd. Internationell forskning om effekterna av åtgärderna visar att skadeverkningar bäst kan förebyggas genom reglering av spelutbudet och att upplysning som enskild åtgärd ger mindre effektiva resultat.

Uppgiften att förebygga de skadeverkningar som penningspel ger upphov till hör i sin helhet till social- och hälsovårdsministeriet, som i sin tur har gett uppgiften till Institutet för hälsa och välfärd. Institutet för hälsa och välfärd undersöker såväl skadeverkningarna och beteendet i anslutning till penningspel som den samhälleliga regleringen av penningspelsverksamheten samt utvecklar förebyggandet och minskandet av de skadeverkningar som penningspel ger upphov till samt servicesystemet.

För att skydda minderåriga från de skadeverkningar som penningspel ger upphov till är åldersgränsen för alla former av penningspel enligt lotterilagen 18 år. Penningspelssammanslutningar samt näringsidkare och sammanslutningar som förmedlar deltagaranmälningar och deltagaravgifter i anslutning till penningspel eller som upplåter ett utrymme för tillhandahållande av penningautomater får enligt 14 a § i lotterilagen inte låta personer under 18 år spela penningspel. Dessutom säkerställer man genom det system för stark elektronisk autentisering som används i Finland att minderåriga i praktiken inte kan spela de finländska penningspelssammanslutningarnas penningspel på internet. I de avtal om placeringsplats som RAY och dess samarbetspartner ingått har man kommit överens om övervakningen av minderåriga i den penningautomatverksamhet som RAY bedriver. Dessutom följer RAY upp och övervakar hur övervakningen av minderåriga fungerar. Även i fråga om spel som anordnas av Fintoto Oy

och Veikkaus Ab ska ombuden på basis av ombudsavtalet eller kompletterande anvisningar vid behov kontrollera köparens ålder. Det faktum att det har föreskrivits en åldersgräns för penningspel har haft stor betydelse vid förebyggandet av skadeverkningar. Enligt undersökningar är nämligen det att man börjar spela som ung en faktor som klart ökar risken för problemspelande.

Med stöd av 52 § i lotterilagen ska penningspelssammanslutningarna ersätta staten för kostnaderna för bevakning av och forskning kring problem som orsakas av penningspel samt utveckling av prevention och behandling av dem i enlighet med vad som särskilt bestäms om det. Enligt social- och hälsovårdsministeriets förordning om ersättning för kostnaderna för uppföljningen av och forskningen kring spelberoende (381/2002) tas hos penningspelssammanslutningarna ut en avgift som motsvarar de totalkostnader som verksamheten orsakar social- och hälsovårdsministeriet. Avgiften fördelas på penningspelssammanslutningarna enligt den fördelningsgrund som föreskrivs i förordningen.

Bedömning av risken för skadeverkningar till följd av penningspel

I regeringens proposition (RP 207/2010 rd), som föregick en ändring av lotterilagen, konstateras det att det såväl i penningspelssammanslutningarnas utvecklingsarbete som i myndighetsverksamheten måste utvärderas vilka effekter spelegenskaperna och tillgången till spel har. I propositionen konstateras det att det i samband med spelreglerna bör göras en bedömning av hur stor risken för spelproblem är med hjälp av ett kvalificerat utvärderingssystem. När spelregler utfärdas bör man dessutom bedöma om penningspelet är förknippat med en sådan särskild risk för skadeverkningar som ger anledning att förbjuda marknadsföringen med stöd av 14 b § 2 mom. i lotterilagen.

I och med den tekniska utvecklingen kan risken för problemspelande inte längre uteslutande definieras utifrån spelkategori och speltyp. I stället måste risken bedömas särskilt för varje spel utifrån dess egenskaper och med hänsyn till hur det anordnas och distribueras. Inte minst spelen på internet har möjliggjort spelande i högt tempo utan social kontroll från den närmaste omgivningen. Dessa spel medför därför särskilda risker för problemspelande.

Bevakningen av de skadeverkningar som anordnande av penningspel ger upphov till är en del av uppgiften att förebygga de skadeverkningar som penningspel ger upphov till. Sambandet mellan å ena sidan lösningar gällande olika penningspel och anordnandet av dem och å andra sidan problemspelande och skadeverkningar till följd av penningspel kan bedömas i flera olika skeden. Målet med forskningen kring och bedömningen av risken för skadeverkningar är att identifiera mekanismer som leder till ohälsosamt spelande. Riskerna med penningspel har samband med flera faktorer, varför man vid bedömningen av risken för skadeverkningar i omfattande mån bör beakta den information som finns att tillgå.

När det gäller nya produkter och ändringar i existerande penningspel kan man göra en särskild förhandsbedömning av risken för skadeverkningar. Förhandsbedömningen består i att information från olika källor struktureras, analyseras, samkörs och rapporteras.

En arbetsgrupp som tillsatts av inrikesministeriet och social- och hälsovårdsministeriet lämnade i september 2014 ett förslag till utveckling av bedömandet av enskilda penningsspels skadeverkningar (Inrikesministeriets publikation 26/2014). Bedömningen, som enligt utredningen ska vara social- och hälsovårdsministeriets uppgift, ska basera sig på 1) teknisk mätning av egenskaper som påverkar risken för skadeverkningar till följd av spelet, 2) sakkunnigbedömningar av de drag som påverkar risken för skadeverkningar till följd av vissa spel som är dåligt lämpade för mätning med samma mått, 3) observationer baserade på data om konsumtion av och skadeverkningar till följd av spel som motsvarar den produkt som bedöms och

4) en sammanställning av för ändamålet lämplig akademisk kunskap och information från enkätundersökningar samt av stödtjänster och annat material om skadeverkningar.

På basis av helhetsbedömningen försöker man svara på vilka tendenser till risker som är förhöjda och hurdant spelande det är sannolikt att det nya spelet eller ändringen kommer att leda till. I bedömningen av risken för skadeverkningar strävar man särskilt efter att svara på i vilken mån ändringen kommer att leda till skadligt spelande och hur ändringen påverkar olika gruppers spelbeteende. Vid bedömningen av omfattningen av skadligt spelande bör man så långt det är möjligt sträva efter att bedöma också i vilken mån ändringen kommer att förorsaka nya problematiska beteenden och i vilken mån ändringen attraherar redan existerande problemspelande.

Informationen från bedömningen kan samordnas med planerna för tillhandahållande av spelet. Det är möjligt att förena anordnandet av penningspel med ett flertal olika skyddande faktorer. Risken för skadeverkningar kan minskas avsevärt genom att man påverkar spelets egenskaper, spelmiljön och försäljningen av spelet samt genom olika kontrollmedel som kopplas till produkten eller som användaren av produkten ska operera. Olika lösningar fungerar på olika sätt i olika spel och i olika kanaler.

I enlighet med arbetsgruppens förslag håller man vid social- och hälsovårdsministeriet på att starta bedömningen av risken för skadeverkningar till följd av penningspel.

2.1.4 Avkastningen av penningspelsverksamheten

Ändamålen med avkastningen av penningspelsverksamheten

Utgångspunkten i lotterilagen är att avkastningen av penningspelsverksamheten ska användas till allmännyttiga ändamål. Att avkastningen av penningspelsverksamheten används till allmännyttiga ändamål kan inte vara en orsak att upprätthålla systemet med ensamrätt, utan endast en accessorisk positiv konsekvens av den restriktiva politik som förs.

Bestämmelser om ändamålen med penningspelssammanslutningarnas avkastning finns i 17 § i lotterilagen. Avkastningen av Veikkaus Ab:s penningspel används för att främja idrott och fysisk fostran, vetenskap, konst samt ungdomsarbete. Avkastningen av RAY:s penningspel används för att främja hälsa och social välfärd, och avkastningen av Fintoto Oy:s penningspel för att främja hästuppfödning och hästsport.

Bestämmelser om fördelningen av Veikkaus Ab:s avkastning mellan ovannämnda ändamål finns i lagen om användning av avkastningen av penninglotterier samt tippnings- och vadhållningsspel (1054/2001), nedan *lagen om fördelning av tippningsvinstmedel*. Enligt 1 § i den lagen ska anslag som motsvarar avkastningen av penninglotterier samt tippnings- och vadhållningsspel anvisas i statsbudgeten och fördelas enligt följande: 1) 25 procent för att främja idrott och fysisk fostran, 2) 9 procent för att främja ungdomsarbete, 3) 17,5 procent för att främja vetenskap, 4) 38,5 procent för att främja konst samt 5) 10 procent för ändamålen i 1–4 punkten på det sätt som årligen närmare bestäms i statsbudgeten.

I 22 § i lotterilagen föreskrivs det om användningen av RAY:s avkastning av penningautomater, kasinospel och kasinoverksamhet. Avkastningen används för att bevilja allmännyttiga sammanslutningar och stiftelser med rättsförmåga understöd. Inom ramen för det anslag som tagits in i statsbudgeten kan avkastningen dessutom användas för utgifter som anges i lagen om rehabilitering av frontveteraner (1184/1988), lagen om rehabilitering för personer som tjänstgjort i vissa uppdrag under Finlands krig (1039/1997) och 6 d § i lagen om skada, ådra-

gen i militärtjänst (404/1948) samt för anläggningsutgifter för lokaler som avses i 5 a § lagen om biblioteket för synskadade (638/1996).

Fintoto Oy:s avkastning av totospel används för att främja hästuppfödning och hästsport. Avkastningen fördelas enligt lotterilagen i två delar: en andel som jord- och skogsbruksministeriet delar ut som understöd och en andel som Fintoto Oy under tillsyn av jord- och skogsbruksministeriet använder till ovannämnda ändamål. I statsrådets förordning om statens och Fintoto Oy:s andel av avkastningen på totospel (577/2012) föreskrivs det om statens och Fintoto Oy:s andelar. Enligt 2 § i förordningen är statens andel 0,4 procent av den totala omsättningen av totospel. Totospelsbolaget får använda den andel som återstår av den totala omsättningen av totospel efter att kostnaderna för anordnande av spelverksamheten samt spelarnas andel, statens andel av totospelen och lotteriskatten har dragits av.

Upptagande av avkastningen i statsbudgeten

I 18 § i lotterilagen föreskrivs det om upptagande av avkastningen av penningspelsverksamheten i statsbudgeten.

Enligt 18 § 1 mom. 1 punkten i lotterilagen tas det i statsbudgeten varje år in anslag som uppskattas motsvara Veikkaus Ab:s vinst under räkenskapsperioden i fråga samt de amorteringar och räntor som inflyter på lån som beviljats av vinstmedlen. I statsbudgeten för 2016 uppskatttas det att det kommer att inflyta 537 403 000 euro i vinst.

Enligt statsrådets förordning om redovisningen av avkastningen av penninglotteri-, tippnings- och vadhållningsspel (1436/2001) ska Veikkaus Ab till undervisnings- och kulturministeriet redovisa 75 procent av den uppskattade avkastningen för varje kvartal under kalenderåret som förskott inom 30 dagar från utgången av kvartalet, återstoden av den ovan avsedda avkastningen i fråga om de tre första kvartalen inom 60 dagar från utgången av respektive kvartal samt avkastningen för hela kalenderåret inom en månad efter att sammanslutningens bokslut har fastställts.

Enligt 18 § 1 mom. 2 punkten i lotterilagen tas det i statsbudgeten varje år in anslag som uppskattas motsvara det belopp som ska delas ut av den uppskattade vinsten under föregående räkenskapsperiod för RAY, skillnaden mellan den i bokslutet för året dessförinnan fastställda vinsten och motsvarande uppskattning samt de medel som återgår för ny utdelning. Social- och hälsovårdsministeriet och RAY fastställer årligen den uppskattade intäktsföringen av avkastningen av spelverksamheten. I statsbudgeten för 2016 uppskattas det att det kommer att inflyta 426 788 000 euro i vinst.

Enligt 19 § i statsrådets förordning om RAY ska RAY redovisa den uppskattade vinsten för kvartalet som preliminär avkastning till social- och hälsovårdsministeriet inom en månad från utgången av varje kvartal. RAY ska redovisa räkenskapsperiodens vinst minskad med de ovan avsedda preliminära avkastningarna som räkenskapsperiodens avkastning till social- och hälsovårdsministeriet inom en månad från det att bokslutet fastställts.

Enligt 18 § 1 mom. 3 punkten i lotterilagen tas det i statsbudgeten varje år in anslag som uppskattas motsvara statens andel som Fintoto Oy intäktsför för året i fråga. Det anslag som tas in i statsbudgeten fastställs utgående från totospelsbolagets och jord- och skogsbruksministeriets uppskattning av utvecklingen av totospelsverksamheten. Inkomstmomentet är ett ettårigt förslagsanslag och utgiftsmomentet ett tvåårigt reservationsanslag, vilket innebär att de medel som influtit under året i fråga kan användas två år. I statsbudgeten för 2016 uppskattas det att det av totospelen kommer att inflyta 1 040 000 euro som statens andel.

Enligt statsrådets förordning om redovisning av avkastning från totospel (1475/2001) ska Fintoto Oy avge en redovisning över totospel, av vilken ska framgå totospelens totalomsättning och vinstandelen, fördelningen av överskottet mellan staten och tillståndshavaren samt andra behövliga uppgifter. Redovisningen ska tillställas och statens andel redovisas för jord- och skogsbruksministeriet inom en månad efter att totospelet anordnats.

Fördelning av avkastningen av penningspelsverksamheten

Veikkaus Ab

Beslut om fördelning av avkastningen av tippnings- och vadhållningsspel bereds och fattas vid undervisnings- och kulturministeriet. Avkastningen delas ut antingen i form av statsandelar eller i form av statsunderstöd. Avkastning delas ut i form av statsandelar t.ex. till museers, teatrars och orkestrars verksamhet och till kommunernas idrotts- och ungdomsverksamhet. På statsandelarna tillämpas lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009) och lagen om fritt bildningsarbete (632/1998) samt speciallagstiftning om specifika verksamhetsområden, såsom museilagen (729/1992) och teater- och orkesterlagen (730/1992).

Av avkastningen av tippnings- och vadhållningsspel delas statsunderstöd ut huvudsakligen till kommuner, samkommuner, registrerade sammanslutningar och stiftelser i form av antingen allmänt understöd eller specialunderstöd. På statsunderstöd tillämpas statsunderstödslagen (688/2001) och speciallagstiftning om specifika verksamhetsområden.

Vid beredningen av en del beslut om statsunderstöd till idrott och ungdomar används lagstadgade organ, ungdomsorganisationernas utvärderings- och understödskommission och statens idrottsråd, som årligen lämnar ministeriet ett utlåtande om de understödshelheter som fastställts i lagstiftningen. Remissförfarandet gäller inte alla understöd inom ansvarsområdena i fråga. I rådens verksamhet följs bestämmelserna om jäv i förvaltningslagen (434/2003). En medlem eller suppleant i rådet deltar inte i lämnandet av utlåtande i sådana understödsärenden i vilka han eller hon kan anses vara jävig. Jävet har i dessa fall ansetts gälla inte bara ett enskilt understöd, utan hela understödshelheten. Det finns inga särskilda organ som deltar i fördelningen av tippningsvinstmedel som beviljas för främjande av vetenskap och konst.

I statsbudgeten för 2016 har 147 622 000 euro beviljats för främjande av idrott och fysisk fostran, 53 100 000 euro för främjande av ungdomsarbete, 103 359 000 euro för främjande av vetenskap och 233 322 000 euro för främjande av konst.

RAY

Enligt 3 § 2 mom. i statsunderstödslagen tillämpas statsunderstödslagen inte på understöd som beviljas av RAY:s avkastning av penningautomater, kasinospel och kasinoverksamhet. I lagen om penningautomatunderstöd (1056/2001) föreskrivs det om de grunder och förfaranden som ska iakttas när allmännyttiga sammanslutningar och stiftelser med rättsförmåga ur RAY:s avkastning beviljas understöd för att främja hälsa och social välfärd. Den lagen tillämpas även på utbetalning, användning och övervakning av användningen samt återbetalning och återkrav av understöd. Lagen om penningautomatunderstöd motsvarar till sitt innehåll väldigt långt statsunderstödslagen.

Understöd kan i enlighet med lagen om penningautomatunderstöd beviljas antingen i form av verksamhetsunderstöd eller i form av specialunderstöd. Verksamhetsunderstöden delas vidare in i allmänna understöd och riktade verksamhetsunderstöd. Allmänt understöd beviljas allmänt för kostnader för organisationens verksamhet, och riktade verksamhetsunderstöd beviljas för

nettoutgifterna för en del av verksamheten som skiljts åt från organisationens verksamhet. En organisation kan ha bara ett allmänt understöd, men flera riktade verksamhetsunderstöd. Specialunderstöden är investeringsunderstöd samt projektunderstöd som beviljas för försöks- och utvecklingsprojekt för viss tid.

Social- och hälsovårdsministeriet leder och övervakar RAY:s beredning av understödsförslaget och den riktgivande understödsplanen samt leder och övervakar RAY:s understödsavdelning vid övervakningen av användningen av understöden. RAY ska årligen till social- och hälsovårdsministeriet ge in en redogörelse för övervakningen av användningen av understöden och en tillsynsplan för det följande året. Enligt 45 § i lagen om penningautomatunderstöd ska RAY ersätta staten för kostnaderna för uppgifterna i enlighet med lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Enligt social- och hälsovårdsministeriets förordning om social- och hälsovårdsministeriets avgiftsbelagda prestationer (1578/2015) debiteras de utgifter som uppstått till följd av ledningen och övervakningen av en penningspelssammanslutning hos penningspelssammanslutningen i enlighet med de kostnader som totalt förorsakats staten.

RAY har på basis av lagen om penningautomatunderstöd till uppgift att bereda ett understödsförslag till social- och hälsovårdsministeriet om beviljande av understöd i form av penningautomatunderstöd till allmännyttiga sammanslutningar och stiftelser med rättsförmåga samt att utöva tillsyn över användningen av understöden. Social- och hälsovårdsministeriet fattar i regel en gång om året beslut om understöden på basis av förslag från RAY:s styrelse.

I statsbudgeten för 2016 har 315 300 000 euro beviljats till understöd till sammanslutningar och stiftelser för främjande av hälsa och välfärd. Dessutom har 111 500 000 euro beviljats för ersättningar för skada ådragen i militärtjänst, ersättningar för driftskostnader för krigsinvalidernas inrättningar, vissa utgifter för rehabilitering och utgifter för rehabilitering av frontveteraner.

Fintoto Oy

Bestämmelser om grunderna för beviljande av de understöd som jord- och skogsbruksministeriet fördelar av avkastningen på totospel finns i lagen om användning av avkastningen av totospel för främjande av hästuppfödning och hästsport (1055/2001), nedan *lagen om fördelning av avkastningen av totospel*. Bestämmelser om ansökan om, beviljande av, utbetalning av och användning av understöd samt om övervakning av användningen av understöd finns i statsrådets förordning om hästhushållningsdelegationen och användning av avkastningen av totospel för främjande av hästuppfödning och hästsport (1476/2001). Enligt 3 § 2 mom. i statsunderstödslagen tillämpas statsunderstödslagen inte på understöd som beviljas av avkastningen av totospelsverksamheten. Lagen om fördelning av avkastningen av totospel motsvarar dock till sitt innehåll långt statsunderstödslagen.

Av statens andel från totospelen kan det i enlighet med lagen om fördelning av avkastningen av totospel beviljas understöd till centralorganisationerna för hästbranschen, deras medlemssammanslutningar och totospelsbolaget. För vissa investeringsprojekt kan understöd beviljas också till kommunerna. Understöd kan beviljas antingen i form av allmänt understöd eller i form av specialunderstöd. Allmänt understöd kan beviljas för understödstagarens verksamhet i allmänhet eller för en viss del av verksamheten. Specialunderstöd å andra sidan beviljas för ett särskilt specificerat objekt. Största delen av de understöd som är avsedda för att främja hästhushållning är specialunderstöd. Understöd enligt prövning kan beviljas på ansökan. Ansökan om allmänt understöd ska tillställas ministeriet före utgången av det kalenderår som föregår det verksamhetsår som ansökan gäller.

Enligt 20 § i lotterilagen beslutar jord- och skogsbruksministeriet om fördelningen av de understöd som ska delas ut av statens andel av avkastningen av totospel. I beredningen av beslut ingår att totospelsverksamheten och dess omsättning följs upp för att man ska få veta vilka medel som kan användas för understödsverksamhet.

I statsbudgeten för 2016 har 872 000 euro beviljats för understöd till främjande av hästuppfödning och hästsport och 168 000 euro till Naturresursinstitutet för forskning i hästhushållning.

Största delen av den avkastning som Fintoto Oy får använda under tillsyn av jord- och skogsbruksministeriet styrs till travbanorna. Totospelsbolagets avkastning är en viktig del av banornas inkomstbildning. Till banornas största utgiftsposter hör de priser som betalas till hästägarna vid tävlingar, kostnaderna för anordnande av travtävlingar, kostnaderna för underhåll av fastigheter, spår och träningsområden vid travbanor samt personalkostnader. Tillsynen över avkastningen baserar sig på de utredningar som bolaget ska lämna till ministeriet och på tryggandet av att bolagets egna interna system fungerar.

Outdelad avkastning

Statsrådet kan enligt 21 § i lotterilagen besluta att högst 20 procent av de i 18 § avsedda anslag som ska tas in i statsbudgeten årligen ska lämnas outdelade. Det belopp som inte delats ut ska delas ut inom fem år. Syftet med bestämmelserna är att trygga en ändamålsenlig användning av avkastningen, vilket förutsätter att en del av avkastningen kan lämnas outdelad för att användas senare år. Bestämmelser om den högsta andel av anslagen som kan lämnas outdelad och om när den senast ska delas ut har tagits in i lag för att säkra att inte alla anslag lämnas outdelade och att anslagen inte lämnas outdelade för obestämd tid.

Veikkaus Ab:s vinst under räkenskapsperioden jämförs med intäktsföringskalkylen i statsbudgeten, och bolagsstämman fastställer det slutliga redovisningsbeloppet. Skillnaden mellan vinsten under räkenskapsperioden och intäktsföringen som redovisas i statsbudgeten bokförs genom bolagsstämmans beslut som Veikkaus Ab:s outdelade vinstmedel. Beslut om användning av outdelade vinstmedel fattas av bolagsstämman. Medlen återförs till statsbudgeten, och undervisnings- och kulturministeriet delar sedan ut dem till förmånstagarna. För RAY växer det outdelade beloppet om inkomstposten i statsbudgeten är mindre än bolagets intäktsförda vinst. Om vinsten är större, minskar det outdelade beloppet. Det outdelade beloppet finns i ministeriets balansräkning och på Statskontorets konto. Beslut om det outdelade beloppet fatttas i praktiken i processen för statsbudgeten. Fintoto Oy:s vinst har inte lämnats outdelad, utan avkastningen har i sin helhet delats ut för främjande av hästuppfödning och hästsport.

2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i Europeiska unionen

2.2.1 Europeiska unionens rätt

Europeiska unionens rätt är en del av Finlands rättsordning. Lagstiftningen om penningspelsbranschen har inte harmoniserats i Europeiska unionen. Europeiska unionens domstol bedömer om de nationella systemen överensstämmer med EU-rätten i enlighet med Europeiska unionens grundfördrag. Domstolen har konstaterat att tillhandahållandet och användningen av gränsöverskridande penningspelstjänster är en särskild form av ekonomisk verksamhet (bl.a. mål C-275/92, Schindler, och rättspraxis till följd av det).

De nationella bestämmelser genom vilka systemet med ensamrätt uppehålls begränsar enligt Europeiska unionens domstol friheten att tillhandahålla tjänster (artikel 56 i fördraget om

Europeiska unionens funktionssätt, nedan *EUF-fördraget*) och etableringsfriheten (artikel 49 i EUF-fördraget). Med anledning av penningspelens särskilda karaktär samt bl.a. medlemsstaternas olika kulturer och traditioner har medlemsstaterna enligt Europeiska unionens domstol ändå prövningsrätt i fråga om regleringen av penningspel. Domstolen har tillstått att lagstiftningen om penningspel tillhör de områden där det föreligger avsevärda moraliska, religiösa och kulturella skiljaktigheter mellan medlemsstaterna. Eftersom lagstiftningen om penningspelsbranschen inte har harmoniserats inom unionen ankommer det på varje medlemsstat att på dessa områden i enlighet med sin egen värdeskala fastställa vad som krävs för att skydda de berörda intressena. Medlemsstaterna är således fria att fastställa målsättningarna för sin penningspelspolitik och, vid behov, exakt fastställa den eftersträvade skyddsnivån, så länge de krav som följer av domstolens rättspraxis uppfylls (bl.a. mål C-42/07, Liga Portuguesa, och mål C-156/13, Digibet Ltd m.fl.). Enligt domstolen kan medlemsstaterna sträva efter att skydda dessa intressen också genom att bevilja ensamrätt.

Inskränkningar i fråga om penningspel kan enligt Europeiska unionens domstol godtas om de kan motiveras med något av de skäl som anges i artikel 52 i EUF-fördraget (allmän ordning, säkerhet eller hälsa) eller av tvingande skäl av allmänintresse. När det gäller penningspel är erkända motiveringar särskilt konsumentskydd, förebyggande av problemspelande, skydd av minderåriga samt bekämpning av brottslighet och bedrägeri (bl.a. mål C-463/13, Stanley International Betting m.fl.). Inskränkningarna ska dock vara icke-diskriminerande och proportionella. De ska vara ägnade att säkerställa att målsättningarna uppnås, och de får inte vara mera inskränkande än vad som är nödvändigt för detta (bl.a. mål C-124/97, Läärä, mål C-258/08, Ladbrokes, och mål C-156/13, Digibet Ltd m.fl.). Behovet av att uppnå de mål som ställts upp ska tillgodoses på ett koherent och systematiskt sätt. Domstolen har preciserat att ett system med ensamrätt som strängt övervakas av det allmänna kan vara ett effektivt sätt att hålla kontroll över farorna i anslutning till penningspel.

Europeiska unionens domstol har inte uteslutit en kontrollerad expansiv politik på området för penningspel, trots att målet med det nationella systemet är att begränsa spelmöjligheterna. En sådan politik kan vara helt i överensstämmelse med målet att locka över spelare som ägnar sig åt förbjuden och dold spel- och vadhållningsverksamhet till tillåten och reglerad verksamhet (så kallad kanalisering). Detta mål kan endast uppnås om de lagliga aktörerna utgör ett trovärdigt, men samtidigt attraktivt, alternativ till förbjuden verksamhet. Detta kan i sig innebära att de får tillhandahålla ett omfattande spelsortiment, göra reklam i viss omfattning och använda ny distributionsteknik. Om en medlemsstat ändå driver en stark politik för att utöka spelverksamheten genom att överdrivet uppmana och uppmuntra konsumenterna att delta i penningspel, kan det inte anses att penningspelsverksamheten bedrivs på ett sammanhängande och systematiskt sätt (bl.a. de förenade målen C-338/04, C-359/04 och C-360/04, Placanica m.fl., samt de förenade målen C-316/07, C-358/07–C-360/07, C-409/07 och C-410/07, Stoss m.fl.).

Enligt Europeiska unionens domstol kan användningen av avkastningen av penningspelen till finansiering av allmännyttig verksamhet inte vara syftet med den restriktiva politiken, utan bara en accessorisk positiv konsekvens (bl.a. mål C-275/92, Shindler, och mål C-67/98, Zenatti). Att samla medel kan med andra ord inte vara det huvudsakliga syftet med en restriktiv politik (bl.a. de förenade målen C-338/04, C-359/04 och C-360/04, Placanica m.fl., samt de förenade målen C-316/07, C-358/07–C-360/07, C-409/07 och C-410/07, Stoss m.fl.).

Om en medlemsstats åtgärd innebär att ensamrätt att tillhandahålla penningspel beviljas en enda aktör, måste ibruktagandet enligt rättspraxis åtföljas av ett regelverk som garanterar att innehavaren av nämnda ensamrätt verkligen på ett sammanhängande och systematiskt sätt kan sträva mot det fastställda målet, genom ett utbud som är kvantitativt begränsat och kvalitativt utformat i förhållande till målet och som strikt kontrolleras av myndigheterna (bl.a. de förenade målen C-316/07, C-358/07–C-360/07, C-409/07 och C-410/07, Stoss m.fl., mål C-

212/08, Zeturf, samt de förenade målen C-186/11 och C-209/11, Stanleybet International Ltd m.fl.). Av betydelse är, utöver den nationella lagstiftningen om penningspel, även den praxis som faktiskt tillämpas inom branschen.

Europeiska kommissionen meddelade den 20 november 2013 att den lade ned det överträdelseförfarande mot Finland som hade inletts 2006 och som gällde sportvadhållningen inom Veikkaus Ab:s verksamhetsområde samt att kommissionen inte skulle vidta några andra åtgärder med anledning av Finlands penningspelssystem. Kommissionen grundade sitt beslut på Finlands lagstiftning och tillämpningen av den i enlighet med hur verksamhetsmiljön hade utvecklats till hösten 2013. Kommissionen ansåg att man i Finland hade föreskrivit om behövliga strukturer för att säkerställa att det på monopolverksamheten tillämpas en sådan kontrollerad expansiv politik inom penningspelsbranschen genom vilken man strävar efter att kanalisera spellusten till kontrollerad verksamhet samt att monopolet, när tjänster tillhandahålls och marknadsförs, inte uppmanar eller uppmuntrar konsumenter till att delta i penningspel. Samtidigt meddelade kommissionen att man skulle gå vidare med förfarandet mot ett flertal andra medlemsstater.

Vårt system med ensamrätt bedöms kontinuerligt utgående från EU-rätten. Kommissionen kan undersöka systemet med ensamrätt på eget initiativ samt när den får klagomål om systemet från medborgare, företag eller icke-statliga organisationer eller när den får Europaparlamentets framställningar eller frågor om systemet. Europeiska unionens domstol kan även ta ställning till systemet med ensamrätt med anledning av nationella domstolars begäran om förhandsavgörande. Särskilt väsentligt är att man kan påvisa att det nationella systemet effektivt förebygger och minskar de skadeverkningar som penningspel ger upphov till.

2.2.2 EU-lagstiftning om statligt stöd

Vid fördelningen av penningspelsbolagets avkastning ska beaktas artikel 107.1 i EUF-fördraget, enligt vilken sådant stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, är oförenligt med den inre marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna. Statliga stöd till företagsverksamhet är alltså förbjudna. Offentligt stöd kan ge fördelar i förhållande till andra konkurrerande företag, och detta kan snedvrida verksamheten och konkurrensen på Europeiska unionens inre marknad.

Företag är enligt EU-rätten alla enheter som bedriver ekonomisk verksamhet oberoende av rättslig form och finansieringssätt. Med ekonomisk verksamhet avses all sådan verksamhet som innebär att varor eller tjänster tillhandahålls på marknaden. Europeiska unionens regler för statligt stöd gäller således såväl offentliga som privata företag och t.ex. allmännyttiga samfund när de bedriver ekonomisk verksamhet. Det har inte heller någon betydelse om företaget strävar efter vinst eller ej. I praktiken ska det bedömas från fall till fall om en stödmottagare bedriver ekonomisk verksamhet eller inte.

I artikel 107.2 och 107.3 i EUF-fördraget fastställs dock undantag med stöd av vilka kommissionen kan fastställa godtagbara stödåtgärder. Om avkastning redovisas till ett företag som stämmer in på definitionen ovan ska medlemsstaten följa förfarandena för förhandsanmälan, gruppundantagsförordningen eller de minimis-förordningen (kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013). Dessutom möjliggör bestämmelserna om tjänster av allmänt ekonomiskt intresse (Services of General Economic Interest, SGEI) beviljande av stöd till allmännyttiga ändamål under vissa förutsättningar.

Unionens lagstiftning om statligt stöd är direkt tillämplig rätt när förutsättningarna i artikel 107 i EUF-fördraget uppfylls. Statsbidragsmyndigheten bör för varje enskilt understöd överväga om bestämmelserna ska tillämpas.

2.2.3 System för och lagstiftning om penningspel i vissa länder

Inom Europeiska unionen har regleringen av penningspelsbranschen inte harmoniserats. Av kulturella och historiska skäl skiljer sig penningspelssystemen i de europeiska länderna från varandra.

Sverige

Penningspelssystemet i Sverige baserar sig på ensamrätt som beviljas av staten. Anordnande och marknadsföring av spel om pengar kräver tillstånd. Centrala lagar som tillämpas på spel om pengar är Lotterilagen (1994:1000), som innehåller allmänna bestämmelser om spel om pengar, och Kasinolagen (1999:355), i vilken det finns bestämmelser också om andra former av spel än turspel. Lotteriinspektionen är allmän tillsynsmyndighet i frågor som rör spel om pengar.

Sveriges system baserar sig på att två bolag har ensamrätt. AB Svenska Spel, som helt och hållet ägs av staten, har med stöd av sin ensamrätt rätt att anordna sportvadhållning, lotterispel och poker samt att tillhandahålla penningautomater. Svenska Spels gällande tillstånd har beviljats till utgången av 2018. Dessutom har Casino Cosmopol, som är AB Svenska Spels dotterbolag, ensamrätt att anordna spel om pengar på fyra kasinon. AB Trav & Galopp, nedan *ATG*, ägs av organisationer inom hästbranschen. ATG har ensamrätt att anordna vadhållningsspel vid hästtävlingar vid travbanor, hos ombud och på internet inklusive virtuell vadhållning.

Icke-vinstdrivande föreningar har rätt att anordna lotterier om pengar och att bedriva bingoverksamhet på antingen nationell, regional eller lokal nivå. Sedan 2002 har de haft rätt att anordna spel också på internet.

AB Svenska Spel och ATG har under de senaste åren förlorat marknadsandelar till olicenserade utländska spelaktörer som marknadsförs i omfattande utsträckning i Sverige. Enligt Lotteriinspektionens bedömning hade AB Svenska Spel 2015 en marknadsandel på 45 procent, allmännyttiga samfund (bingo och lotterier) en marknadsandel på 16,5 procent, ATG en marknadsandel på 17,5 procent, online-operatörer i utlandet en marknadsandel på 20 procent och kasinospel vid restauranger en marknadsandel på en procent.

Europeiska kommissionen inledde 2007 ett överträdelseförfarande mot Sverige som gällde sportvadhållning, och 2008 inleddes ett överträdelseförfarande som gällde pokerspel på internet. Kommissionen anser att regleringen inte är systematisk och konsekvent och att staten inte kontrollerar innehavaren av ensamrätten tillräckligt noggrant. Kommissionen meddelade i oktober 2014 att den för ärendet till Europeiska unionens domstol eftersom Sveriges åtgärder för att reglera spelmarknaden inte har varit tillfredsställande. Domstolsprocessen har inte ännu påbörjats. Dessutom har kommissionen 2014 påbörjat ett överträdelseförfarande mot Sverige som gäller lagstiftningen om kasinon.

Avkastningen från ATG, som anordnar totospel, delas ut till staten och till understöd av hästsporten. AB Svenska Spel intäktsför sin avkastning direkt till staten, som delar ut en del till icke-vinstdrivande föreningar samt till förmån för ungdomsidrotten. Avkastningen av icke-vinstdrivande föreningars lottospel används till idrottsorganisationers verksamhet.

Efter riksdagsvalet 2014 har Sveriges regering tillkännagett att man tänker reformera lagstiftningen om spel om pengar. Hösten 2015 startades en utredning om en reform av lotterilagen och tillståndssystemet. Utredningen ska redovisas före utgången av mars 2017.

Danmark

Danmark har ett partiellt system med ensamrätt och tillstånd i fråga om penningspel. För penningautomaterna gäller fri konkurrens. Spelmarknaden förändrades avsevärt vid ingången av 2012 när Danmarks lagstiftning om penningspel reformerades. I och med reformen fick Danske Spil A/S, som ägs av staten (80 procent) och idrottsföreningar (20 procent), med stöd av lag ensamrätt att anordna spel av lottotyp, snabbpenninglotterier, internetbingo samt vadhållningsspel om hästtävlingar. Det Danske Klasselotteri A/S, som helt ägs av staten, anordnar penninglotterier där vinsterna kan utgöras av både pengar och varor. Centrala danska författningar om penningspelsmarknaden är tippningslagen (Lov om visse spil, lotterier og væddemål), i vilken det föreskrivs om tippnings- och vadhållningsspel, samt lotterilagen (Lov om klasselotterier), i vilken det föreskrivs om lotterier.

En lag som reglerar spel på internet (Lov om spil) trädde i kraft den 1 januari 2012. I och med den lagen började det krävas tillstånd för vadhållningsspel, inklusive vadhållningsspel på internet, och för kasinospel på internet. Spillemyndigheden, den danska tillsynsmyndigheten som är underställd skatteministeriet, beviljar tillstånd samt utövar tillsyn över anordnandet av och marknaden för penningspel. Alla sökande som uppfyller tillståndsvillkoren och som har fått tillstånd, inklusive Danske Spil A/S, kan anordna ovannämnda spel i Danmark. I januari 2014 hade 31 tjänsteleverantörer tillstånd att anordna sportvadhållning på internet, kasinospel på internet eller båda. Antalet tillstånd är inte begränsat. Sammanlagt hade 44 tillstånd beviljats. Enligt uppskattningar var värdet på försäljningen av penningspel på internet 2014 ca 250 miljoner euro, varav ungefär hälften kom från kasinospel.

I Danmark föreskrivs det endast om utdelningen av avkastningen av spel som anordnas med ensamrätt, dvs. lottospel och vadhållning inom häst- och hundsport. Danske Spil A/S avkastning används i sin helhet till allmännyttiga ändamål. Danske Klasselotteriet A/S avkastning intäktsförs till staten. Penningautomatbolagen och de sammanslutningar som anordnar penningspel på internet betalar både tillståndsavgifter och skatter.

Norge

I Norge tillämpas ett system med ensamrätt för penningspel. I strafflagen föreskrivs ett förbud mot att anordna penningspel, och penningspel tillåts endast med stöd av speciallagstiftning. Kasinoverksamhet är inte alls tillåtet i Norge. År 2009 blev det kriminellt att spela om pengar på utländska webbplatser, och alla penningspel på internet är förbjudna med undantag av de spel som tillhandahålls av Norsk Tipping AS och Norsk Rikstoto som har ensamrätt. Det norska penningspelssystemet baserar sig på tre lagar: lotterilagen, lagen om penningspel och lagen om anordnande av hästspel.

I lagen om penningspel föreskrivs det om spel som anordnas av det statsägda Norsk Tipping AS. Norsk Tipping AS har ensamrätt att anordna spel av lottotyp, snabbpenninglotterier, penningautomatspel samt vadhållning i olika kanaler. Sedan 2014 har Norsk Tipping AS även haft ensamrätt att tillhandahålla kasinospel, bingo och penninglotter på internet.

Norsk Rikstoto har ensamrätt att anordna vadhållningsspel vid hästtävlingar. Allmännyttiga samfund kan ordna bingospel med penningvinster. Lotterilagen reglerar alla penningspel som anordnas av privata aktörer.

Tillsynsmyndigheten för penningspel är i Norge Lotteri- og stiftelsestilsynet, som utövar tillsyn över Norsk Tipping AS, Norsk Rikstoto och lotteriverksamheten vid föreningar med tillstånd samt följer med utvecklingen på spelmarknaden.

I februari 2015 fick Lotteri- og stiftelsestilsynet rätt att bevilja sammanlagt fem tillstånd till allmännyttiga eller humanitära organisationer för anordnande av småskaliga lotterier.

Norges lagstiftning om penningautomatspel hör till de strängaste i världen. Användningen och avkastningen av penningautomater, liksom spelberoendet till följd av dem, började öka kraftigt under början av 2000-talet. Till följd av detta togs alla gamla penningautomater ur bruk 2007. Utöver problemspelande motiverades beslutet med oönskad ökad kommersialism samt med förbättrande av tillsynen. EFTA-domstolen bekräftade i april 2013 att lagstiftningen överensstämmer med EES-avtalet. I januari 2014 gav EFTA-tillsynsmyndigheten Norge en varning som gällde de rättsliga principerna för den inre marknaden i fråga om beviljande av lottotillstånd. Efter detta har nödvändiga ändringar gjorts i den nationella lagstiftningen.

Av Norsk Tipping AS avkastning intäktsförs 15 procent direkt till allmännyttiga samfund och 85 procent till statsbudgeten. Av den del som intänktsförs till staten styrs en del till behandling av problemspelande. Resten delas ut till idrott (64 procent), kultur (18 procent) och organisationer som bedriver socialt och humanitärt arbete (18 procent). Norsk Rikstotos avkastning blir i stiftelsens egen användning för att delas ut till förmån för hästsport och hästuppfödning.

I Norge gjorde man 2015 två utredningar där effekterna av en övergång till licenssystem utvärderades. Utredningarna kom fram till att systemet med ensamrätt fortfarande är det system som bäst förhindrar skadeverkningar i anslutning till penningspel. Vidare konstaterades det i utredningarna att licenssystemet inte skulle öka den avkastning av penningspel som styrs till allmännyttiga ändamål. Regeringen gör som bäst en ny utredning om penningspelssystemets framtid. Avsikten är att utredningen ska lämnas till parlamentet i oktober 2016. Som en del av utredningen bedöms också en eventuell övergång till licenssystem. Utgångspunkten för denna del av utredningen är de yttre villkor som EES-avtalet ställer samt de målsättningar för penningspelssystemet som hänger samman med socialpolitiken och fördelningen av avkastningen.

Nederländerna

Nederländerna har ett partiellt system med ensamrätt och tillstånd som just nu befinner sig i ett brytningsskede. Regeringens mål är att öppna penningspelsmarknaden så att tillsynen fortfarande ankommer på staten för att förhindra brottslighet och de skadeverkningar som penningspel ger upphov till.

Nederländernas regering öppnar penningspel på internet för konkurrens genom ett tillståndssystem tidigast 2017. Öppnandet av marknaden baserar sig på ett lagförslag om vadhållning på distans och om hasardspel. Lagförslaget har anmälts till EU-kommissionen i mars 2014 och behandlats i Nederländernas parlament i juli 2014. Lagen saknar dock ännu godkännande av andra kammaren och första kammaren. Enligt förslaget ska licenserade verksamhetsutövare betala 20 procent av sin nettoavkastning i penningspelsskatt, 0,5 procent till en fond som inrättats för förebyggande av spelberoende och 1,5 procent i myndighetsavgifter.

Avkastningen av lottospel styrs huvudsakligen till välgörenhet, och avsikten är att det ska vara så också i fortsättningen. Konkurrensmyndigheterna i Nederländerna beviljade tillstånd att slå ihop De Lotto och Staatsloterij i december 2015. Det nya bolaget Nederlandse Loterij inledde sin verksamhet i april 2016.

Avsikten är att Holland Casino ska privatiseras 2017. Holland Casino ansvarar för verksamheten vid landets alla 14 kasinon. Vinsten från kasinospelen intäktsförs till staten. I Nederländerna finns ett anmärkningsvärt stort antal olika penningautomatspel. Det fanns ca 35 000 penningautomater i landet 2015. Licensen som behövs för penningautomatspel beviljas av justitieministeriet och av en lokal myndighet. För penningspelssalar behövs dessutom lokala kommunfullmäktiges samtycke. De aktörer som tillhandahåller penningspelsautomater är ofta lokala företag.

Vadhållning vid hästtävlingar anordnas av Sportech Racing B.V. Vinsten riktas till understöd av hästsport.

Tillstånd för alla spelformer beviljas av justitieministeriet, och de övervakas av tillsynsmyndigheten för penningspel Kansspelautoriteit, som även har till uppgift att övervaka dem som får licens och skatteinkomsterna från spelen samt att försöka förhindra olaglig penningspelsverksamhet. Tillsynsmyndighetens ställning har förstärkts i samband med att landet övergått till licenssystem.

Belgien

I Belgien föreskrivs det om penningspel i lagen om nationell lotteriverksamhet och i penningspelslagen. Dessutom reglerar myndigheterna verksamheten genom förordningar.

Det nationella penningspelsbolaget Loterie Nationale har ensamrätt att anordna lotterispel. I penningspelslagen definieras totalt nio olika typer av tillstånd. Lagen ändrades 2012 så att bolag som upprätthåller kasinon och spelsalar samt anordnar vadhållningsspel hos ombud fick tillstånd att anordna spel också på internet. De typer av tillstånd för spel som definieras i penningspelslagen är kasinospel, vadhållning, televiserade lotterispel och lotterispel i andra medier. Typerna av tillstånd för spelplatser är serveringsställen, spelplatser för vadhållning och spelsalar. Dessutom behövs egna tillstånd för bolagens arbetstagare och för spelförmedlarna. I Belgien finns det sammanlagt 19 tillstånd för vadhållning, 35 för penningautomater och 9 för kasinon.

Det belgiska systemets förenlighet med EU-rätten har tagits upp flera gånger före övergången till tillståndssystemet. År 2012 bad Europeiska kommissionen Belgien förtydliga penningspelssystemets kompatibilitet med EU-rätten, och som en följd av svaret gav kommissionen i november 2013 Belgien en officiell anmärkning. Kommissionen fäste särskild uppmärksamhet vid att man i det belgiska systemet kopplade samman internettillstånd med tillstånd att sälja spel genom ombud. År 2014 anmälde Belgien kommissionen om tre nya utkast till förordningar, vilket syftade till att avsluta överträdelseförfarandet.

Frankrike

Frankrikes penningspelssystem baserar sig på ett partiellt system med tillstånd och ensamrätt. Liksom i Nederländerna befinner sig penningspelsmarknaden också i Frankrike i ett brytningsskede. Som en följd av att kommissionen inlett ett överträdelseförfarande öppnade Frankrike 2010 vadhållning och poker på internet för privata penningspelsbolag som beviljats tillstånd. Staten administrerar ändå fortfarande den största vadhållningsaktören. Penningautomaterna och kasinona är konkurrensutsatta med krav på tillstånd.

I Frankrike finns bestämmelser om penningspel i flera lagar. Den viktigaste av dem är penningspels- och lotterilagen (Loi relative à l'ouverture à la concurrence et à la régulation du secteur des jeux d'argent et de hasard en ligne) som trädde i kraft 2010 och i vilken det föreskrivs om alla slags penningspel, även internetspel.

Staten har, trots det partiella tillståndssystemet, fortfarande en betydande roll. Lotterispel, såsom lotto och skraplotter, tillhandahålls fortfarande med ensamrätt av La Française des Jeux, som staten äger till 72 procent och som finansministeriet utövar tillsyn över. Lantbruksministeriet utövar tillsyn över sammanslutningen Le Pari Mutuel Urbain, som anordnar vadhållning vid hästtävlingar och sedan 2010 också sportvadhållning och internetpoker. Inrikesministeriet utövar tillsyn över kasino- och penningautomatverksamheten och beviljar dessutom tillstånd för fysiska kasinon.

Penningspels- och lotterilagen definierar tre olika typer av tillstånd: tillstånd för sportvadhållning, för hästsportvadhållning och för poker. Antalet aktörer som kan beviljas tillstånd har inte begränsats, utan alla som uppfyller tillståndsvillkoren har rätt att få tillstånd. Den myndighet i Frankrike som styr och utövar tillsyn över penningspelen på internet är l'Autorité de Régulation des Jeux En Ligne. Det finns 16 tillståndshavare som har 10 tillstånd för vadhållning, 10 tillstånd för kasinospel och 8 tillstånd för hästspel. Enligt bedömningar har utländska olicenserade verksamhetsutövare en andel på t.o.m. 70 procent av spelmarknaden.

Avkastningen av penningspel styrs huvudsakligen direkt till statsbudgeten, och endast en del går till allmännyttiga ändamål. En del av avkastningen från La Française des Jeux delas ut till understöd av idrott. Avkastningen av vadhållningsspel vid hästtävlingar används till att stödja hästuppfödning och annan verksamhet i anslutning till hästsport. Kasinona är, på grund av de skatteinkomster de genererar, viktiga för de orter där de är placerade.

I Frankrike har man aktivt tagit itu med problemet med spelberoende. Problemspelande har lagts till i statens plan för vård av beroenden. Privatpersoner kan hos inrikesministeriet anhålla om att själva få ett spelförbud som gäller tre år och som kan förnyas. År 2011 hade 36 000 personer spelförbud. Förbudet innebär att en person inte kan vara klient på kasinon eller webbplatser.

Storbritannien

Storbritanniens penningspelssystem grundar sig på tillstånd, och landets penningspelspolitik kan anses höra till de liberalaste i Europa. Anordnande av vadhållning och andra penningspel anses vara näringsverksamhet. Verksamheten är dock inte oreglerad, utan tillhandahållande av penningspel förutsätter tillstånd. Den viktigaste författningen om penningspel är penningspelslagen från 2005 (Gambling Act 2005), i vilken det även föreskrivs om spel på internet. Utöver i penningspelslagen föreskrivs det om Storbritanniens penningspelssystem också i flera andra författningar. Det föreskrivs skilt om olika former av spel. Till spelformerna hör spelsalar, vadhållning, bingo, kasinon, penningspelsprogramvara (gambling software), spelautomater, lotto, lotterier samt spel på distans. Penningspelsverksamhet som inte har licens och som inte är tillåten med stöd av undantag enligt penningspelslagen är olaglig.

Ministeriet för kultur, media och sport (the Department for Culture, Media and Sport) ansvarar för regeringens penningspelspolitik och för regleringen av penningspelen. Penningspelskommissionen (the Gambling Commission), vars verksamhet finansieras med avgifter från penningspelsverksamheten, utövar tillsyn över och reglerar den kommersiella penningspelsverksamheten. Penningspelskommissionen beviljar, med stöd av de regler den har fastställt, tillstånd till organisationer och privatpersoner som tillhandahåller penningspelstjänster samt kontrollerar att reglerna för tillståndet efterföljs.

Det finns ett stort antal tillhandahållare av penningspelstjänster i Storbritannien. Den största tillhandahållaren av lotterispel är Camelot Group, som bl.a. har ensamrätt att ordna nationellt lotto. Tillståndet gäller till 2019. Centrala aktörer inom vadhållning är bl.a. Ladbrokes, Wil-

liam Hill, Gala Coral Group och Betfred. I Storbritannien finns ca 140 kasinon, och de upprätthålls delvis av samma aktörer som anordnar lotterispel.

Ansvaret för reglering av marknadsföringen ankommer i Storbritannien på en separat myndighet (the Advertising Standards Authority). Problemspelandet och hur det utvecklas övervakas av nämnden för strategin för ansvarsfull penningspelsverksamhet (the Responsible Gambling Strategy Board).

2.3 Bedömning av nuläget

2.3.1 Penningspelsverksamheten

I Finland har penningspelsverksamheten av hävd grundat sig på ett system med ensamrätt. Systemet med ensamrätt har ansetts vara det effektivaste sättet att avvärja de skadeverkningar som penningspel ger upphov till på samhälls- och individnivå. Systemet med ensamrätt har i vårt land förverkligats så att tre penningspelssammanslutningar har parallell ensamrätt att anordna endast sådana penningspel inom det egna ansvarsområdet som definieras i lotterilagen. Modellen med tre aktörer med ensamrätt har varit vår egen nationella lösning. Den har tillkommit som resultat av å ena sidan naturliga utgångspunkter på grund av olikheterna mellan spelen, å andra sidan en ändamålsenlig fördelning av allmännyttiga ändamål för avkastningen av spelen mellan olika förmånstagare. I modellen med tre aktörer med ensamrätt måste penningspelssammanslutningarnas spelprodukter skilja sig från varandra i tillräckligt hög grad för att konkurrens sammanslutningarna emellan ska kunna förhindras.

Penningspelen har blivit snabbare och spelen säljs via flera kanaler, vilket har lett till en väsentlig förändring i spelutbudet och i konsumenternas spelupplevelse. Samtidigt leder utvecklingen inom penningspelsbranschen till att spelen särskilt i den elektroniska miljön blir allt mer lika varandra. Det elektroniska internationella utbudet av penningspel är av gränsöverskridande karaktär. Både traditionella och helt nya typer av penningspel finns att tillgå via nya distributionskanaler, oberoende av tid och plats.

Bestämmelserna i lotterilagen är dåligt lämpade för utbudet av och efterfrågan på de nya typer av spel som utvecklingen inom penningspelsbranschen fört med sig. Det är möjligt att förnya utbudet av penningspel inom systemet med ensamrätt, men modellen med tre parallella aktörer med ensamrätt inskränker denna möjlighet. Om det finländska utbudet av penningspel inte håller jämna steg med den internationella utvecklingen, försvagas möjligheterna att få spelarna att hålla sig till det inhemska, övervakade utbudet.

Det brytningsskede som penningspelsverksamheten nu befinner sig i gäller främst spel som distribueras via elektroniska kanaler. Upprätthållandet och stärkandet av det finländska penningspelssystemet förutsätter förändringar för att man på bästa möjliga sätt ska kunna se till att de penningspelspolitiska målen uppnås och att systemet med ensamrätt, som ur penningspelspolitisk synvinkel har konstaterats vara bra, kan upprätthållas även framöver.

2.3.2 Tillsynen över anordnandet av penningspel

Uppgiftshelheten med tillsyn över anordnandet av penningspel omfattar säkrande av att penningspelssammanslutningarnas verksamhet är lagenlig samt förhindrande av inhemska och utländska penningspel som strider mot lotterilagen och av marknadsföring av sådana spel. Polisstyrelsens lotteriförvaltning har för tillsynen över att penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet är förenlig med lag tillgång till datatekniska tillämpningar. Vid förhindrandet av verksamhet som strider mot lotterilagen används inte sådana tillämpningar. För att ingripa i verksamhet som strider mot lotterilagen och allmänt stärka tillsynen över penning-

spelsverksamheten krävs framför allt personalresurser. Detta är viktigt för att man även i fortsättningen ska kunna utveckla bekämpandet av verksamhet som strider mot lotterilagen.

Europeiska unionens olika institutioner har i olika sammanhang bedömt på vilka grunder medlemsstaterna får upprätthålla system med ensamrätt i penningspelsverksamheten. Europeiska unionens domstol och Europeiska kommissionen har i olika sammanhang betonat att en medlemsstat genom sin lagstiftning och dess praktiska tillämpning måste skapa en trovärdig tillsynsmyndighet med tillräckliga resurser samt effektiva tillsynsåtgärder.

2.3.3 Förebyggande av skadeverkningar som penningspel ger upphov till

I den nuvarande modellen med tre aktörer avviker penningspelssammanslutningarnas ansvarspraxis från varandra. Exempelvis måste den som spelar RAY:s penningspel på internet sätta konsumtionsgränser för sig själv. Vid de penningspel som Veikkaus Ab anordnar på internet är det däremot frivilligt att sätta konsumtionsgränser. I en modell med en enda aktör med ensamrätt skulle myndighetsstyrningen med tanke på förebyggande av skadeverkningar och helhetsbedömning av spelutbudet vara lättare att genomföra konsekvent. Dessutom kan man genom ett enda spelkonto t.ex. erbjuda spelaren ansvarspraxis för uppföljning av den egna spelkonsumtionen, begränsning av spelandet samt stängning av spelkontot.

Marknadsföringen av penningspel påverkar bevisligen även de skadeverkningar som penningspelen ger upphov till. I den nuvarande modellen kan de tre aktörerna hamna i en situation där de konkurrerar om spelarnas marknadsandelar. Detta innebär en risk både när det gäller utvecklande av skadeverkningar till följd av penningspel och med tanke på bevarandet av ensamrättssystemet. I princip avvärjer lösningen med en enda aktör med ensamrätt hotet om att man inom ensamrättssystemet skulle hamna i en konkurrenssituation som bidrar till att marknadsföringen ökar och som inte längre tjänar det centrala syftet med vår penningspelspolitik, dvs. förebyggande av problemspelande. Också i modellen med en enda aktör med ensamrätt bör man dock sörja för att principen för marknadsföringen av penningspel förblir en kontrollerad expansiv politik, så att konsumenterna inte överdrivet uppmanas och uppmuntras att delta i penningspel. Åtgärder för att effektivt förebygga problemspelande är betydande även sett till EU-rätten.

I utredningen om alternativa lösningar för penningspelssystemet i Finland samt i det samförståndsavtal om sammanslagning av penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet mellan inrikesministeriet, statsrådets kansli, penningspelssammanslutningarna och penningspelssammanslutningarnas förmånstagare som avfattades den 14 augusti 2015 utgår man från att de skadeverkningar som penningspel ger upphov till minskar. Man strävar efter att genom förebyggande och korrigerande arbete göra de skadeverkningar som penningspel ger upphov till mindre vanliga och mindre allvarliga. Förebyggande av de skadeverkningar som penningspel ger upphov till kräver konsekventa, proportionerliga och långsiktiga åtgärder. För närvarande saknar Finland ett penningspelspolitiskt program där målsättningarna och åtgärderna för förebyggande och minskande av skadeverkningarna definieras och där det bedöms hur permanent finansiering av det övergripande arbetet med skadeverkningarna ska kunna tryggas. Utan lagstiftningsåtgärder kan man redan innan det nya bolagets penningspelsverksamhet kommer igång skapa t.ex. indikatorer för bevakning av de skadeverkningar som penningspel ger upphov till, vilket stöder utvecklandet av arbetet med skadeverkningarna.

2.3.4 Avkastningen av penningspelsverksamheten

Utgångspunkten vid beredningen av denna proposition har varit att den i lotterilagen föreskrivna utgångspunkten för användning av avkastningen av penningspel till de nuvarande allmännyttiga ändamålen bevaras. Bestämmelserna om upptagande av avkastningen i statsbudge-

ten behöver dock harmoniseras i samband med övergången till modellen med en enda aktör med ensamrätt. Skillnaderna i de gällande bestämmelserna om statsbudgeten beror bl.a. på penningspelssammanslutningarnas olika sammanslutningsformer och på skillnaderna i systemen för fördelning av avkastningen.

I utredningen om alternativa lösningar för penningspelssystemet i Finland konstateras det att det har fungerat bra med den nuvarande modell för fördelning av avkastningen som baserar sig på tre olika författningar, men att modellen ändå inte kan anses vara ändamålsenlig när det är ett enda bolag som anordnar penningspel. I utredningen konstateras det att bestämmelserna om fördelning av avkastningen bör finnas i en enda lag. På understöd som beviljas av RAY:s och Fintoto Oy:s avkastning tillämpas för närvarande speciallagstiftning. Speciallagar ansågs när lotterilagen stiftades vara en ändamålsenlig lösning, särskilt med anledning av sammanslutningarnas avkastning och den säregna mekanismen för fördelning av avkastningen. Speciallagarna motsvarar dock i huvudsak statsunderstödslagen.

Statsunderstödslagen och förfarandena för statsunderstöd har utvärderats i olika utredningar. I statsunderstödsarbetsgruppens betänkande (Finansministeriets publikationer 29/2015) behandlas förhållandet mellan å ena sidan statsunderstödslagen i egenskap av allmän lag och å andra sidan speciallagarna. Enligt arbetsgruppen är det även i fortsättningen skäl att med stöd av gemensamma normer utfärda så heltäckande bestämmelser som möjligt om statsunderstöd, och det bör inte utfärdas speciallagstiftning för understödsverksamheten om det inte finns ett tvingande behov av det. Förvaltningsområdena ska i fortsättningen i samband med sina lagstiftningsprojekt bedöma möjligheten att minska antalet speciallagar. I Statskontorets utredning om digitalisering och ämbetsverkens produktivitetspotential (slutrapport den 18 december 2015) föreslås det att det ska skapas en gemensam process för utdelning av statsunderstöd samt till stöd för den ett gemensamt system eller kompatibla system och att det ska utredas om RAY:s understödssystem är lämpliga. Finansministeriet ska börja bereda fortsatta åtgärder efter utredningen.

I och med att penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet slås samman försvinner en del av de särdrag som har gjort att det har ansetts nödvändigt med speciallagstiftning om fördelning av avkastningen för social- och hälsovårdsministeriet och jord- och skogsbruksministeriet. Därför kan speciallagstiftningen slopas. Verksamhetslagstiftningen om undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde ska förbli i kraft.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

Genom systemet med ensamrätt för penningspel kan man effektivast förebygga de ekonomiska, sociala och hälsomässiga skadeverkningar som penningspel ger upphov till, garantera rättsskyddet för dem som deltar i penningspelsverksamhet samt hindra oegentligheter och brott. Syftet med propositionen är att upprätthålla och stärka det finländska penningspelssystemet som baserar sig på ensamrätt och som man från en penningspelspolitisk utgångspunkt har konstaterat att är bra.

Till följd av de föreslagna lagändringarna kan en eventuell konkurrenssituation inom systemet förebyggas, och samtidigt garanteras det att vår penningspelspolitik är förenlig med de krav som EU-rätten ställer på ett system med ensamrätt. Genom lagändringarna garanteras det finländska penningspelsbolaget en möjlighet att utveckla sin verksamhet på ett ansvarsfullt sätt för att bolagets spelutbud ska kunna förnyas och fortsätta att vara intressant i en föränderlig omvärld. Då kan spelandet även i framtiden kanaliseras till det inhemska lagliga utbudet på ett sätt som stärker systemet med ensamrätt. Denna målsättning står inte i strid med Europeiska unionens domstols rättspraxis.

I propositionen föreslås det att de lagändringar ska genomföras som behövs för att de tre separata penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet ska kunna slås samman. I fortsättningen ska endast det nya penningspelsbolaget, som ska heta Veikkaus Ab, ha ensamrätt att anordna penningspel i Finland.

I lotterilagen ska det föreskrivas om bolagets uppgifter. Det föreslås att bolaget ska bedriva penningspelsverksamhet så att rättsskyddet för dem som deltar i penningspel garanteras, så att man strävar efter att förhindra oegentligheter och brott och så att de ekonomiska, sociala och hälsomässiga skadeverkningar som spelandet ger upphov till förebyggs och minskas. I lagen ska det även föreskrivas om bolagets förvaltningsråd. Förvaltningsrådets uppgift, som kompletterar bolagets specialuppgift, ska vara att följa upp och övervaka att bolaget bedriver penningspelsverksamhet på det sätt som föreskrivs i lagen. Dessutom ska förvaltningsrådet stödja samarbetet mellan bolaget och dess intressentgrupper. I lotterilagen ska det även föreskrivas om begränsningar i bolagets verksamhet, vilka motsvarar den gällande lagen.

I propositionen föreslås det även att definitionerna av formerna för anordnandet av penningspel ska ändras för att motsvara utvecklingen inom penningspelsbranschen. Det nya penningspelsbolaget ska kunna anordna nya typer av virtuellt förverkligade penningspel samt kombinationer av olika penningspel. I lotterilagen ska det fortsättningsvis finnas en uttömmande uppräkning av de tillåtna formerna för anordnande. Sammanslagningen av de nuvarande penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet gör det möjligt att införa nya slags spelprodukter på marknaden. Modellen med en aktör med ensamrätt gör att det inte längre behöver definieras vilka spelformer som anordnas av vilken penningspelssammanslutning, men detta eliminerar inte behovet av att definiera vilka spelformer det är lagligt att tillhandahålla. På detta sätt kan man med framförhållning styra spelutvecklingen i en penningspelspolitiskt godtagbar riktning. Definitionernas förpliktande karaktär gör att det fortfarande måste föreskrivas om dem på lagnivå.

Avsikten är att i samband med de föreslagna lagändringarna dessutom effektivisera tillsynen över anordnandet av penningspel genom att stärka lotteriförvaltningens, som nu är en nationell funktion underställd Polisstyrelsen, funktionella självständighet och ställning under Polisstyrelsen. Lotteriförvaltningen ska inom Polisstyrelsens organisation bli direkt underställd polisöverdirektören.

Vidare är det i samband med att penningspelsverksamheten slås ihop meningen att man ska trygga de centrala utvecklingsförutsättningar för hästhushållningen som nämns i jord- och skogsbruksministeriets, Finlands Hippos rf:s och Fintoto Oy:s utredning som undertecknades den 21 april 2015. De utvecklingsbehov som nämns i utredningen har även fastställts i ett samförståndsavtal mellan inrikesministeriet, statsrådets kansli, penningspelssammanslutningarna och penningspelssammanslutningarnas förmånstagare.

Det föreslås att bestämmelserna i lotterilagen om uppgifterna för delegationen för penningspelsärenden ska ändras. Delegationen ska ha i uppgift att följa upp förverkligandet av och behoven att utveckla de penningspelspolitiska målsättningarna.

I lotterilagen ska det liksom i den gällande lagen föreskrivas om användningen av avkastningen av penningspelsverksamheten till allmännyttiga ändamål. I lagen föreslås det även bestämmelser om hur avkastningen ska fördelas mellan olika användningsändamål. Av bolagets avkastning ska 53 procent användas för att främja idrott och fysisk fostran, vetenskap, konst samt ungdomsarbete, 43 procent användas för att främja hälsa och social välfärd och fyra procent användas för att främja hästuppfödning och hästsport. Ändamålen motsvarar den gällande lagen. Dessutom ska det i överensstämmelse med den gällande lagstiftningen föreskrivas om

fördelningen av avkastningen mellan ändamålen inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde.

I propositionen föreslås det att det i statsbudgeten i fortsättningen ska tas in anslag som motsvarar penningspelsbolagets uppskattade avkastning under budgetåret och de medel som återgår för ny utdelning. De eventuella outdelade eller fonderade medel som influtit av de nuvarande penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet ska enligt övergångsbestämmelserna användas till de ändamål som föreskrivs i lotterilagen på så sätt att avkastningen för varje sammanslutnings del används till förmån för respektive sammanslutnings förmånstagargrupper.

I utredningen om alternativa lösningar för penningspelssystemet i Finland konstateras det att det skulle vara ändamålsenligt att föreskriva om fördelningen av avkastningen genom en gemensam lag för att harmonisera förfarandena i samband med fördelningen. Eftersom avsikten är att statsunderstödslagen ska börja tillämpas också på de understöd som fördelas av social- och hälsovårdsministeriet och jord- och skogsbruksministeriet, skulle det ha behövts relativt få bestämmelser i en eventuell separat lag om fördelning av avkastningen. I lotterilagen finns några grundläggande bestämmelser om fördelning av avkastningen, varför den lagstiftningsmässigt tydligaste lösningen inte är att föreskriva om förfarandena för fördelning av avkastningen i en ny lag, utan att inkludera de bestämmelser som behövs i lotterilagen.

I denna proposition föreslås det dessutom att mekanismen för fördelning av den avkastning som styrs till främjande av hästuppfödning och hästsport ändras så att förfarandet för fördelning inte längre är tvådelat och så att hela avkastningen i fortsättningen delas ut i form av understöd via jord- och skogsbruksministeriet, varvid arrangemanget motsvarar praxis vid de andra ministerierna som fördelar avkastningen.

Det föreslås att det till lotterilagen ska fogas vissa bestämmelser som avviker från statsunderstödslagen när det handlar om de understöd som social- och hälsovårdsministeriet och jord- och skogsbruksministeriet fördelar. Med stöd av statsunderstödslagen ska det utfärdas förordningar av statsrådet genom vilka det utfärdas närmare bestämmelser om social- och hälsovårdsministeriets och jord- och skogsbruksministeriets understödsförfarande. De gällande speciallagarna om fördelning av understöd, lagen om penningautomatunderstöd och lagen om fördelning av avkastningen av totospel, ska upphävas, liksom också lagen om fördelning av tippningsvinstmedel.

I lotterilagen föreslås dessutom bestämmelser om Social- och hälsoorganisationernas understödscentral, som ska inrättas i anslutning till social- och hälsovårdsministeriet för att sköta beredning, utbetalning, uppföljning och övervakning av understöden, samt om penningspelsbolagets skyldighet att ersätta hälften av de kostnader som staten orsakas av de uppgifter som det föreskrivs att understödscentralen ska sköta. Hälften av kostnaderna för understödscentralens verksamhet ska täckas av den avkastning som ska användas för att främja hälsa och social välfärd.

I strafflagen, statsunderstödslagen, lotteriskattelagen (552/1992), inkomstskattelagen (1535/1992) och vissa andra lagar föreslås det tekniska ändringar med anledning av ändringarna i lotterilagen.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Denna proposition hänför sig till budgetpropositionen för 2017. Konsekvenserna för statsbudgeten beaktas i budgetpropositionen för 2017 och i kommande budgetpropositioner. Propositionen har även konsekvenser för den godkända planen för de offentliga finanserna.

Penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet slås inte samman av ekonomiska orsaker, utan sammanslagningen har ansetts vara nödvändig särskilt på grund av de stora förändringarna i verksamhetsmiljön inom penningspelsbranschen.

År 2015 var Veikkaus Ab:s, RAY:s och Fintoto Oy:s sammanlagda omsättning ca 3,1 miljarder euro, spelbidraget ca 1,7 miljarder euro, rörelsevinsten ca 1,0 miljarder euro och medlen ca 1,5 miljarder euro. De föreslagna lagändringarna har inte i sig någon betydande inverkan på det nya penningspelsbolagets omsättning i jämförelse med de nuvarande tre penningspelssammanslutningarnas sammanlagda omsättning. Det kan ha en positiv inverkan på det nya penningspelsbolagets omsättning att efterfrågan kanaliseras till nya virtuellt anordnade penningspel och till olika kombinationsspel. Genom förordningar av statsrådet och inrikesministeriet ska tillgången till och utbudet av penningspel begränsas samt penningspelens egenskaper regleras så att penningspelspolitiken, som baserar sig på ensamrätt, uppfyller de krav på förhindrande av skadeverkningar som ställs på den och så att den överensstämmer med Europeiska unionens domstols rättspraxis.

De tre penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet ska slås samman. I juni 2016 grundades det nya penningspelsbolaget som ett så kallat skalbolag för att bolagets grundläggande strukturer skulle kunna bildas och planeringen av affärsverksamheten under 2017 påbörjas. När bolaget grundades tog man i bruk ett temporärt tekniskt namn, FRV Evo Oy. I samband med att bolaget grundades placerade staten i bolaget i aktiekapital 500 000 euro av statsrådets kanslis anslag för aktieförvärv från moment 28.10.88 i statsbudgeten. Veikkaus Ab:s aktier ska överlåtas till det nya penningspelsbolaget genom apport. Fintoto Oy:s aktier ska säljas till det nya penningspelsbolaget. Veikkaus Ab:s apportöverlåtelse och Fintoto Ab:s aktieförsäljning skulle genomföras den 31 december 2016, varefter bägge bolagen skulle fusioneras till det nya penningspelbolaget så, att verkställandet av fusionen skulle registreras den 1 januari 2017. När staten överlåter Veikkaus Ab:s aktier till det nya penningspelsbolaget genom apport, ska staten få det nya bolets aktier som ersättning. Den 10 mars 2016 färdigställdes en ekonomisk rådgivares närmare värdering av Fintoto Oy, i enlighet med vilken köpesumman för aktierna betalas. Köpesumman skulle betalas i samband med verkställigheten av aktieköpet. Ett kapitallån beviljat av nuvarande Veikkaus Ab är avsett att finansiera betalningen av köpesumman. När Fintoto Oy och Veikkaus Ab fusioneras med det nya penningspelsbolaget övergår bolagens tillgångar och skulder till det övertagande bolaget. Fusion är ett skatteneutralt arrangemang. Överföringen av RAY:s verksamhet och egendom till penningspelsbolaget sker med stöd av lag utan ersättning. Riksdagen har behörighet att genom lag besluta att RAY:s verksamhet ska upphöra. Riksdagen har även behörighet att besluta bl.a. om sammanslagning av RAY:s verksamhet och om överföring av dess egendom och ansvar till en annan sammanslutning. Överföringen av affärsverksamheten till det nya penningspelsbolaget ska ske den 1 januari 2017 klockan 00.00. Det har inte ännu fattats några beslut om det nya bolagets ingående balans, aktiekapital, anläggningstillgångar och motsvarande frågor, utan avsikten är att statsrådet ska fatta beslut om dem under hösten 2016 i samband med förberedelserna inför sammanslagningen av penningspelsverksamheten.

Lagändringarna är avsedda att träda i kraft den 1 januari 2017. Från och med då ska endast det nya penningspelsbolaget ha rätt att anordna penningspel i Finland. Det nya penningspelsbolaget ska heta Veikkaus Ab.

Centrala ekonomiska fördelar med sammanslagningen av de tre penningspelssammanslutningarna är tillväxtmöjligheterna, att sammanslutningarnas operativa effektivitet förbättras, att produktutvecklingen effektiviseras, att möjligheterna på marknaden bättre kan utnyttjas samt att överlappande investeringar kan undvikas. Förbättringen av effektiviteten i affärsverksamheten gäller i huvudsak förvaltningen och stödfunktionerna. Man kan uppnå betydande positiva effekter av sammanslagningen genom att gallra bort överlappningar t.ex. inom marknadsföringen och i datasystemen. När det kommer till kostnaderna är de positiva effekterna närmast sådana som är typiska för sammanslagningar, såsom överlappningar. Genom att slå ihop penningspelsverksamheten har man möjlighet att optimera också planerade systeminvesteringar. En helhet är att man kan undvika överlappande investeringar och utnyttja möjligheterna till samutveckling. Man kan eftersträva flexibla informationssystemtjänster, och i framtiden kommer det om man så vill även att finnas möjlighet att konkurrensutsätta helheter i delar så att man använder flera olika aktörer. Ekonomisk nytta uppnås på medellång sikt, vanligen gradvis under en tidsperiod på ett till tre år från sammanslagningen. På kort sikt kan organisationsförändringen orsaka betydande integrationskostnader av engångsnatur, som beroende på hur förändringen genomförs kan vara kostnader för t.ex. datasystem, eventuell anpassning av personalen och ombyggnad av utrymmen.

Det nya penningspelsbolaget är en sådan upphandlande enhet som avses i den gällande lagen om offentlig upphandling (348/2007), nedan *upphandlingslagen*, eftersom bolaget kan anses uppfylla de förutsättningar för offentligrättsliga organ som föreskrivs i lagen. Regeringen överlämnade i juni 2016 regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om upphandlingsförfarandet (RP 108/2016 rd). I propositionen föreslås att det stiftas en ny lag om offentlig upphandling och koncession som ersätter den gällande upphandlingslagen. Den nya lagens bestämmelser om de upphandlande enheter som omfattas av tillämpningsområdet motsvarar, men undantag för vissa mindre ändringar, bestämmelserna i den gällande upphandlingslagen. Det nya penningspelsbolaget måste således konkurrensutsätta sin upphandling i enlighet med bestämmelserna i upphandlingslagen eller i den ersättande lagen.

Det nya penningspelsbolaget ska i enlighet med den gällande lagen vara skyldigt att ersätta staten för kostnaderna för tillsynen över penningspelsverksamheten till fullt belopp. År 2015 uppgick kostnaderna för tillsynen över penningspelsverksamheten till ca 1,1 miljon euro. Detta togs ut av penningspelssammanslutningarna till fullt belopp. De utgifter för informationsteknisk tillsyn som togs ut av penningspelssammanslutningarna uppgick 2015 till sammanlagt ca 2,7 miljoner euro.

För att penningspel ska kunna anordnas på ett pålitligt sätt krävs en självständig och effektiv tillsynsorganisation med tillräckliga befogenheter och resurser. Avsikten är att tillsynen över penningspelsverksamheten ska förstärkas genom att lotteriförvaltningen, som nu är en nationell funktion underställd Polisstyrelsen, inom Polisstyrelsens organisation blir direkt underställd polisöverdirektören. Det bedöms i det här skedet att det kommer att behövas ytterligare minst sex årsverken för att stärka tillsynen över penningspelsverksamheten. I bedömningen beaktas endast de behov av resurser för tillsynen som föranleds av regeringens proposition. Övergången till modellen med ett penningspelsbolag bedöms inte leda till att de personalresurser som behövs för tillsynen minskar, eftersom mängden penningspel som ska övervakas inte minskar och definitionerna av nya penningspel möjliggör ett mångsidigare spelutbud, vilket leder till ett behov av ökade tillsynsresurser. I det här skedet skulle de tjänster som inrättas vara fem överinspektörer och en tillståndsförvaltningssekreterare. På grund av omorganiseringen av lotteriförvaltningen bedöms det att kostnaderna för tillsynen över penningspelsverk-

samheten kommer att öka med ca 500 000 euro jämfört med de nuvarande årliga kostnaderna. Det nya penningspelsbolaget ska ersätta staten för dessa kostnader i enlighet med 46 § i lotterilagen.

Lotteriförvaltningen har nu tillgång till funktionellt ändamålsenliga lokaler samt till de informationstekniska anordningar och program som behövs för tillsynen över penningspelen. Således har omorganiseringen av lotteriförvaltningen inga omedelbara konsekvenser för lotteriförvaltningens behov av lokaler eller för arrangemangen av den informationstekniska tillsynen.

Penningspelsbolaget skulle även i enlighet med den gällande lagen vara skyldigt att ersätta staten för kostnaderna för bevakning av och forskning kring skadeverkningar som lotterier ger upphov till samt för utveckling av prevention och behandling av dem. De kostnader som arbetet med skadeverkningarna föranledde social- och hälsovårdsministeriet och som togs ut av penningspelssammanslutningarna uppgick 2015 till ca 2 040 000 euro. Enligt uppskattning kommer kostnaderna för 2016 att öka med ca 300 000 euro. Kostnaderna beräknas uppgå till ca 2,5 miljoner euro 2017.

Bolaget ska dessutom ersätta social- och hälsovårdsministeriet för hälften av personalkostnaderna och de andra kostnaderna vid Social- och hälsoorganisationernas understödscentral, som ska inrättas i anslutning till social- och hälsovårdsministeriet. För tillfället betalar RAY understödsavdelningens personalkostnader och andra kostnader till fullt belopp. År 2016 var understödsavdelningens budget ca 6,8 miljoner euro. Den största enskilda utgiftsposten i budgeten är personalkostnaderna, som sammanlagt uppgår till uppskattningsvis ca 4 miljoner euro. Kostnaderna för datasystemen, inklusive vidareutveckling av det nya ärendehanteringssystemet, uppgår i budgeten för 2016 till sammanlagt uppskattningsvis ca 2 miljoner euro, och de övriga kostnaderna för verksamheten är ca 0,8 miljoner euro. I propositionen föreslås det att hälften av kostnaderna för Social- och hälsoorganisationernas understödscentrals verksamhet ska täckas av den avkastning som ska användas för att främja hälsa och social välfärd och att det nya penningspelsbolaget ska vara skyldigt att ersätta staten för hälften av kostnaderna. De sammanlagda kostnaderna har under 2016 uppgått till ca 6,8 miljoner euro, varvid den avgift som tas ut hos det nya penningspelsbolaget beräknas vara ca 3,4 miljoner euro.

De kostnader som föranleds social- och hälsovårdsministeriet med anledning av överföringen av RAY:s understödsavdelning kommer enligt en preliminär bedömning att uppgå till ca 0,5 miljoner euro. Kostnader uppstår t.ex. på grund av apparater och annat som behöver införskaffas, uppdatering av datasystemet samt lokaler. Det är i detta skede inte möjligt att uppskatta de exakta kostnaderna.

De understöd som betalas av penningspelssammanslutningarnas avkastning spelar en betydande samhällelig och statsfinansiell roll. Att samla medel för finansiering av allmännyttig verksamhet kan enligt Europeiska unionens domstol dock inte vara det huvudsakliga syftet med systemet med ensamrätt, utan det kan bara vara frågan om en accessorisk positiv konsekvens av systemet.

Det sammanlagda beloppet av de understöd som delas ut till förmånstagarna baserar sig på det nya penningspelsbolagets avkastning. Avkastningen beräknas förbli på motsvarande nivå som tidigare år. De föreslagna bestämmelserna om upptagande i statsbudgeten inverkar inte på undervisnings- och kulturministeriets budgeteringsförfarande. Social- och hälsovårdsministeriet ska i fortsättningen under en övergångsperiod på tio år utöver det nya penningspelsbolagets avkastning fördela RAY:s outdelade medel till främjande av hälsa och social välfärd. Kalkylmässigt är det fråga om influten avkastning på ca 500 miljoner euro när man beaktar RAY:s avkastning i statsbudgeten för 2016, som uppgår till 426,8 miljoner euro, RAY:s

driftskapital, som kan vara högst 30 miljoner euro, och den outdelade delen, som 2016 var 28,2 miljoner euro. Det har preliminärt bedömts att den avkastning av penningspelen som influtit innan penningspelsverksamheten slogs samman kommer att användas jämnt till statsunderstöd som beviljas sammanslutningar och stiftelser inom social- och hälsovården samt till stöd till veteraner, så att i första hand hela övergångsperioden på tio år utnyttjas. Om det något år behövs mer till större projekt, ska man även kunna avvika från denna huvudregel. I och med den föreslagna ändringen ska för jord- och skogsbruksministeriets del hela den del av avkastningen som kommer till hästsektorn i fortsättningen tas in i statsbudgeten.

4.2 Konsekvenser för myndigheterna

Sammanslagningen av de tre penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet har inga betydande direkta konsekvenser för uppgifterna inom inrikesministeriet, som ansvarar för penningspelspolitiken. I utredningen om alternativa lösningar för penningspelssystemet i Finland konstaterades det att det är möjligt att inrikesministeriets lagberedningsansvar ökar i fortsättningen och att resurserna för lagberedningen och beredningen av penningspelspolitiken bör motsvara de ökade uppgifterna. Vid inrikesministeriet ska det fortsättningsvis finnas en delegation för penningspelsärenden som sköter de nya uppgifter som föreslås i denna proposition.

I propositionen föreslås det att de tre penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet ska slås samman i ett enda bolag. Till följd av detta och av att bestämmelserna om skillnaderna mellan de tre penningspelssammanslutningarnas penningspel ska slopas kan Polisstyrelsens lotteriförvaltnings resurser effektivare styras till tillsynen över sådan penningspelsverksamhet som strider mot lotterilagen. I detta sammanhang är avsikten att tillsynen över penningspelsverksamheten ska stärkas genom att det som nu är Polisstyrelsens lotteriförvaltning organiseras direkt under polisöverdirektören. Stärkandet av tillsynen över penningspelsverksamheten kommer inte att leda till några direkta konsekvenser för någon annan myndighets verksamhet.

I utredningen om alternativa lösningar för penningspelssystemet i Finland ansågs det vara viktigt att ägarstyrningen av det nya penningspelsbolaget hålls åtskilt från penningspelspolitiken och regleringen av penningspelsverksamheten, som inrikesministeriet ansvarar för. Denna princip fastslogs i ett samförståndsavtal. Enligt principen ska statsrådets kansli sköta ägarstyrningen av det nya spelbolaget. Avdelningen för ägarstyrning vid statsrådets kansli ska sköta de uppgifter som enligt lagen om statens bolagsinnehav och ägarstyrning ankommer på det ministerium som svarar för ägarstyrningen samt svara för beredningen av sådana frågor som gäller ägarstyrningen och som kräver att beslut fattas av statsrådet och av riksdagen. Bolaget ska i enlighet med den klassificering av bolag som följs fortsättningsvis vara ett bolag som sköter statliga specialuppgifter och som staten äger till hundra procent.

Sammanslagningen av de tre penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet leder inte till några betydande konsekvenser för social- och hälsovårdsministeriets arbete med de skadeverkningar som penningspel ger upphov till.

Penningspelspolitiken har en stor samhällelig betydelse och inverkan. Eventuella förändringar i penningspelspolitiken och i dess målsättningar påverkar genast de olika förvaltningsområdenas förmånstagare. Det är därför ändamålsenligt att försäkra sig om att de ministerier som fördelar avkastningen har tillgång till tillräcklig och aktuell information också om penningspelsbolagets verksamhet. Penningspelsbolagets förvaltningsråd och delegationen för penningspelsärenden kommer vid sidan av sina övriga uppgifter att ha en viktig ställning som informationsförmedlare och diskussionsforum.

Undervisnings- och kulturministeriet ansvarar nu för Veikkaus Ab:s ägarstyrning. Ministeriet ska i fortsättningen endast fungera som ett av de ministerier som fördelar avkastningen. Denna proposition har inga konsekvenser för ministeriets eller dess underlydande ämbetsverks praxis för statsunderstöd. Beslutsfattandet om understöd som beviljas till förmånstagare inom idrott och fysisk fostran, vetenskap, konst samt ungdomsarbete ska förbli oförändrat.

RAY:s understödsavdelning bereder nu under ledning av social- och hälsovårdsministeriet beslut om fördelningen av RAY:s avkastning samt utövar tillsyn över användningen av understöden. Avsikten är att dess funktioner ska överföras till Social- och hälsoorganisationernas understödscentral, som ska inrättas i anslutning till social- och hälsovårdsministeriet. Det har bedömts att överföringen i princip inte kommer att ha några betydande konsekvenser för social- och hälsovårdsministeriets verksamhet. Social- och hälsoorganisationernas understödscentrals uppgifter ska motsvara de uppgifter som RAY:s understödsavdelning nu har. I och med överföringen flyttar uppskattningsvis högst 48 nya tjänstemän till statsförvaltningen.

I propositionen föreslås det att mekanismen för fördelning av den avkastning som styrs till främjande av hästuppfödning och hästsport ändras så att förfarandet för fördelning inte längre är tvådelat och så att hela avkastningen i fortsättningen delas ut i form av understöd via jord- och skogsbruksministeriet. Jord- och skogsbruksministeriet ska enligt förslaget fatta beslut om alla de understöd till främjande av hästuppfödning och hästsport som betalas med penningspelsbolagets avkastning som inflyter för detta ändamål. Jord- och skogsbruksministeriet ska fortsättningsvis även svara för den helhet som hästbranschen utgör, som en del av de strategiska insatsområdena för landsbygden och landsbygdsnäringarna. Den föreslagna ändringen föranleder ett behov av tilläggsresurser på uppskattningsvis tre till fyra årsverken vid jord- och skogsbruksministeriet. Enligt förslaget ska den del av penningspelsbolagets avkastning som är avsedd för främjande av hästuppfödning och hästsport kunna användas till kostnaderna för beviljande av understöd, vilket innebär att de kostnader som behovet av tilläggsresurser föranleder jord- och skogsbruksministeriet kan täckas med hästsektorns andel av penningspelsbolagets avkastning.

De olika ministeriernas förfaranden för fördelning av penningspelsbolagets avkastning kommer på grund av de föreslagna lagändringarna fortsättningsvis att avvika något från varandra, vilket bl.a. beror på de olika ändamålen och mottagarna. Målet ska i fortsättningen vara att effektivisera, förtydliga och i tillämpliga delar harmonisera beredningsprocessen för understöden samt användningen av elektroniska system inom beredningen, styrningen och tillsynen. Ett eventuellt utvecklings- och harmoniseringsbehov gäller statsunderstödsförfarandena i allmänhet och inte enbart de understöd som delas ut av avkastningen av penningspel. Finansministeriet ska påbörja beredningen av fortsatta åtgärder efter Statskontorets utredning om digitalisering och ämbetsverkens produktivitetspotential.

4.3 Konsekvenser för personalen

Penningspelssammanslutningarna hade 2015 en personal på sammanlagt ca 2 000 personer, varav en administrativ personal på ca 360 personer. Utgångspunkten är att de anställda till följd av arrangemangen i samband med sammanslagningen ska övergå till det nya penningspelsbolaget som så kallade gamla arbetstagare med rättigheter och skyldigheter i enlighet med sina arbetsavtal, med undantag för de tidigare anställda vid RAY:s understödsavdelning som flyttar till Social- och hälsoorganisationernas understödscentral, som ska inrättas i anslutning till social- och hälsovårdsministeriet. Propositionen har alltså inga direkta konsekvenser för antalet anställda i samband med sammanslagningen, utom i fråga om dem som flyttar till Social- och hälsoorganisationernas understödscentral.

De nuvarande penningspelssammanslutningarna och det nya penningspelsbolaget har i egenskap av överlåtare respektive förvärvare en skyldighet i enlighet med lagen om samarbete inom företag (334/2007) att till företrädarna för personalgrupperna vid bolagen i fråga ge den information som föreskrivs i 7 kap. 41 och 42 § i den lagen. Enligt lagens 43 § gäller samma skyldighet att ge information också vid fusion och delning av företag.

En del av de synergieffekter som uppstår i och med sammanslagningen av de tre penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet uppnås genom gallring bland överlappningar i personalkostnaderna. Omfattningen av dessa konsekvenser klarnar efter att bolaget har bildats, när planeringen av sammanslagningen och verksamheten fortskrider. Effekterna kommer att uppnås stegvis, vilket möjliggör flexibla personalpolitiska lösningar. För att synergieffekterna ska kunna uppnås krävs det dock även åtgärder som påverkar det totala antalet anställda.

Personalen vid RAY:s understödsavdelning har erbjudits en möjlighet till ett nytt anställningsförhållande vid den nya fristående enhet, Social- och hälsoorganisationernas understödscentral, som ska inrättas i anslutning till social- och hälsovårdsministeriet. Anställningsförhållandena för personalen inom RAY:s understödsfunktion ska direkt med stöd av lag upphöra den 31 december 2016 utan uppsägningstid. Uppsägningen är endast en teknisk åtgärd, varefter de anställda får nya anställningsförhållanden som tjänstemän inom statsförvaltningen. Överföringen av funktionerna vid understödsavdelningen räknas inte som överlåtelse av rörelse, eftersom det inte räknas som överlåtelse av rörelse när administrativa uppgifter överförs från ett offentligt samfund till ett annat. Beredningen av och tillsynen över understöd är en offentlig förvaltningsuppgift som RAY nu sköter under tjänsteansvar.

För att understödsavdelningens funktioner ska kunna fortgå ostört föreslås det att social- och hälsovårdsministeriet ska få tillsätta de tjänster som inrättas för skötseln av uppgifterna vid Social- och hälsoorganisationernas understödscentral utan att tjänsterna förklaras lediga. De flyttande personernas anställningsförhållanden till RAY upphör då, och personerna utnämns till tjänsteförhållanden vid social- och hälsovårdsministeriet. Personalens anställningsvillkor förändras en aning. Hos staten omfattas de av den arbetstid som tillämpas vid ämbetsverk, vilket betyder att deras dagliga arbetstid blir 15 minuter kortare är hos RAY. Detta innebär en timme och 15 minuter kortare arbetstid per vecka. På årsnivå innebär det drygt 55 timmar kortare arbetstid. Även semesterförmånerna är för närvarande bättre hos staten. Personalens rätt till semester förlängs med ungefär en vecka. Semesterförmånerna beror dock på antalet tjänsteår. Personalen kommer att omfattas av social- och hälsovårdsministeriets lönesystem. Vid social- och hälsovårdsministeriet betalas inte resultatlön. Personalen vid understödsavdelningen har haft telefonförmån och vissa har dessutom haft bilförmån. Vid ministeriet finns inga sådana förmåner. RAY har dessutom haft vissa andra personalförmåner som inte hör till anställningsvillkoren och som inte finns vid ministeriet. RAY har för vissa anställda på understödsavdelningen ordnat tilläggspension, och försäkringsbolaget kommer att ändra den till fribrev när RAY avslutar sin verksamhet.

4.4 Samhälleliga konsekvenser

I fortsättningen kommer penningspel att anordnas av ett enda bolag som helt och hållet ägs av staten. Genom ändringen tryggas bevarandet och stärkandet av det finländska penningspelssystemet som baserar sig på ensamrätt. Det finländska penningspelssystemet tryggar på bästa möjliga sätt rättsskyddet för dem som deltar i penningspel genom att hindra oegentligheter i samband med spelen och genom att förebygga och minska de ekonomiska, sociala och hälsomässiga skadeverkningar som penningspelen ger upphov till. Ändringen stöder utvecklingen av systemet med ensamrätt genom att möjliggöra ett modernt spelutbud. Detta främjar systemets livskraft. I systemet med ensamrätt kan man även på bästa möjliga sätt garantera att det

finländska spelutbudet motsvarar grunderna för rättfärdigande av systemet, dvs. att det överensstämmer med de penningspelspolitiska utgångspunkterna – förebyggande av ekonomiska, sociala och hälsomässiga skadeverkningar samt förhindrande av oegentligheter – och med Europeiska unionens domstols rättspraxis.

Genom att utveckla lagstiftningen så att produktutbudet blir mångsidigare kan man även bidra till att förhindra att utländska penningspel tillhandahålls i strid med lotterilagen, i och med att ovannämnda aktörers konkurrensfördel minskar jämfört med inhemsk verksamhet. När indelningen av penningspelen i enlighet med den gällande lagen slopas, kan tillsynsresurser effektivare än för närvarande riktas till att förhindra att utländska penningspel anordnas. Genom ändringen förbättras förutsättningarna inom systemet med ensamrätt att kanalisera efterfrågan på penningspel till det inhemska penningspelsutbudet.

En central princip i den finländska penningspelspolitiken är att penningspelsverksamheten omfattas av myndigheternas tillsynsansvar. Genom att tillsynen såväl över den nationella lagliga penningspelsverksamheten som över sådan penningspelsverksamhet som strider mot lotterilagen stärks, kan förverkligandet av detta mål främjas. Genom att öka lotteriförvaltningens resurser effektiviseras myndigheternas möjligheter att bekämpa de skadliga konsekvenserna av penningspel. Samtidigt förstärks lotteriförvaltningens möjligheter att svara på det ökade nationella och internationella samarbetet mellan intressentgrupper och myndigheter.

Övergången till en modell med en enda aktör med ensamrätt gör det möjligt att mera konsekvent och effektivt förebygga de skadeverkningar som penningspel ger upphov till. Genom att effektivt förebygga skadeverkningar kan man minska mängden problemspelande och därmed också den individuella och samhälleliga bördan till följd av de skadeverkningar som penningspel ger upphov till. En fördel med det nya penningspelsbolaget kan anses vara att spelaren, genom ett spelarregister, i fortsättningen kan erbjudas ansvarspraxis för uppföljning av den egna spelkonsumtionen, begränsning av spelandet samt stängning av spelkontot. Även ett enda program för samhällsansvar i stället för tre gör det möjligt att bättre ställa upp mål och planera åtgärder i fråga om förebyggande av skadeverkningar som penningspel ger upphov till.

Penningspelsverksamheten är en särskild form av ekonomisk verksamhet där förebyggande av skadeverkningar måste beaktas. Penningspelsbranschen har utvecklats mot ett spelutbud med allt snabbare tempo. I samband med övergången till en modell med en enda aktör med ensamrätt blir det möjligt med nya slag av penningspelsprodukter, som kan innehålla egenskaper som lockar flera spelare, i och med att gränserna mellan de olika typerna av penningspel bleknar. Ett utvidgat utbud av spelprodukter kan leda till ökad marknadsföring. Detta är en utmaning med tanke på förebyggandet av skadeverkningar. En stark aktörs marknadsföring kan uppmuntra också riskkonsumenter att spela, vilket kan göra att problemspelandet ökar. Därför är det viktigt för det finländska samhället att det reserveras tillräckliga resurser för förebyggande av problemspelande. Internationell forskning om effekterna av åtgärder visar att skadeverkningar bäst kan förebyggas genom reglering av spelutbudet och att upplysning ger mindre effektiva resultat. Om förebyggandet av skadeverkningar är lyckat, är det troligt att avkastningen av penningspelen i någon mån minskar.

Avkastningen av penningspelen ska fortsättningsvis användas till de nuvarande allmännyttiga ändamålen. I denna proposition föreslås inga ändringar i undervisnings- och kulturministeriets statsandels- och understödsförfaranden. I fortsättningen ska statsunderstödslagen tillämpas på jord- och skogsbruksministeriets fördelning av avkastningen. Den del av avkastningen som styrs till hästhushållningen ska liksom nu användas till främjande av hästuppfödning och hästsport. Avsikten är att den avkastning som styrs till hästbranschen ska användas till de nuvarande ändamålen, trots att fördelningsmekanismen enligt propositionen ändras. Expertisen

inom travsportsbranschen ska utnyttjas när den årliga planen för fördelning av de understöd som beviljas av avkastningen utarbetas.

På de understöd som fördelas av social- och hälsovårdsministeriet ska statsunderstödslagen i fortsättningen tillämpas. Understödsförfarandet kommer inte avsevärt att skilja sig från nuläget. Förmånstagarna föreslås fortsättningsvis delta i beredningen av understöden. Social- och hälsoorganisationernas understödscentral ska ansvara för samma uppgifter som RAY:s understödsavdelning nu har. Vid social- och hälsovårdsministeriet ska det finnas en ny delegation för understödsärenden. Social- och hälsovårdsministeriet har berett ett utkast till statsrådets förordning för understödsförfarandet för att precisera statsunderstödslagen samt ett utkast till förordning om delegationen för understödsärenden.

Delegationen för understödsärenden ska bestå av representanter som föreslås av organisationerna. Dess uppgift ska vara särskilt att lämna utlåtanden till social- och hälsovårdsministeriet om riktlinjerna för understödsverksamheten och om förverkligandet av riktlinjerna i de årliga understödsförslagen, men däremot inte att lämna förslag på enskilda understödsmottagare. Delegationen ska ha en självständig bedömnings- och understödssektion som ska lämna utlåtanden om fördelningen av understöd och som även ska kunna ta ställning till enskilda understödsförslag. Sektionens medlemmar ska inte få vara jäviga i förhållande till understödsmottagarna. Sektionens roll ska närmast vara att garantera att understödsprocessen är transparent och grundlagsenlig.

Som en del av den allmänna övervakningen av statsunderstödsprocessen ska man i fortsättningen sträva efter att effektivisera, förtydliga och i tillämpliga delar harmonisera förfarandet för beredning av understöd. Även i utredningen om alternativa lösningar för penningspelssystemet i Finland konstateras det att förfarandena behöver harmoniseras. Förmånstagarna har betonat att utgångspunkten vid utvecklingen av understödssystemen bör vara respekt för organisationernas autonomi och minskad administrativ börda. Därigenom kan man uppnå betydande administrativ nytta i organisationerna.

Propositionen bedöms inte ha någon inverkan på jämställdheten mellan könen.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

Inrikesministeriet tillsatte den 23 januari 2015 på uppdrag av det finanspolitiska ministerutskottet ett utredningsprojekt för att utarbeta ett förslag till alternativa lösningar för penningspelssystemet i Finland (SM004:00/2015). Projektet bottnade i kraftiga ändringar i penningspelsbranschens verksamhetsmiljö till följd av digitaliseringen.

Den utredning som utarbetades som ett resultat av projektet lämnades till inrikesministeriet den 13 mars 2015. Projektets enhälliga slutsats var att upprätthållandet av systemet med ensamrätt förutsätter åtgärder. Man konstaterade att systemet bör utvecklas så att Veikkaus Ab:s, RAY:s och Fintoto Oy:s penningspelsverksamhet slås samman eller åtminstone så att Veikkaus Ab:s och RAY:s penningspelsverksamhet slås samman. I det senare alternativet skulle Fintoto Oy ha förblivit ett självständigt bolag.

I fråga om utvecklandet av penningspelssystemet konstaterades det i utredningen vidare att det, för att säkerställa de mål som gäller penningspelspolitiken, är viktigt att ägarstyrningen, tillsynsmyndigheten och lagberedningen också i fortsättningen hålls isär och att tillräckliga resurser tryggas för dem. Det konstaterades att statsrådets kansli bör ansvara för ägarstyrningen

av det nya bolaget. I utredningsprojektet lyfte man dessutom fram behovet att bilda ett förvaltningsråd som en del av bolagets förvaltningsstruktur.

Enligt utredningen är det nödvändigt att samordna olika mål för att upprätthålla de legitima grunderna för systemet med ensamrätt. Detta förutsätter att ett sakkunnigorgan som också stödjer lagberedningen inrättas i anslutning till inrikesministeriet. Det konstaterades att tillsynen över anordnandet av penningspel bör överföras från Polisstyrelsen till inrikesministeriets polisavdelning. I samband med ändringen bör man enligt utredningen försäkra sig om att tillsynen är självständig och oberoende, och samtidigt bör tillsynsresurserna ökas. Vidare ska tillsynsmyndigheten effektivare än för närvarande kunna ingripa i sådan spelverksamhet som strider mot lotterilagen.

I fråga om avkastningen av penningspelen konstaterades det att användningen av avkastningen av penningspel för de nuvarande allmännyttiga ändamålen bör fortsätta. Om förmånstagarnas fördelningsförhållanden bör det enligt utredningen föreskrivas genom en ny lag som gäller fördelning av avkastning där penningspelssammanslutningarnas rörelsevinst under de tre senaste åren utgör en tydlig grund för lagstiftningen. I lagen om fördelning av avkastning föreslogs det ingå bestämmelser om bl.a. förmånstagargruppernas ömsesidiga fördelningsförhållande.

En övergripande parlamentarisk styrgrupp understödde sammanslagningen av penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet, som var det primära förslaget i utredningen, och föreslog att en motsvarande skrivning skulle tas in i den nya regeringens regeringsprogram. Finanspolitiska ministerutskottet förordade den 24 mars 2015 fortsatt tjänstemannaberedning av sammanslagningen av penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet.

Finanspolitiska ministerutskottet beslutade den 17 september 2015 att det under ledning av inrikesministeriet skulle inledas ett lagstiftningsprojekt för att slå samman penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet.

Representanter för staten, penningspelssammanslutningarna och förmånstagargrupperna gjorde den 14 augusti 2015 upp ett samförståndsavtal med avsikten att penningspelssammanslutningarna frivilligt skulle förbinda sig till de praktiska åtgärder som krävs för övergången till modellen med en enda aktör med ensamrätt. I enlighet med samförståndsavtalet genomförs sammanslagningen av penningspelsverksamheten i följande två steg: 1) avdelningen för ägarstyrning vid statsrådets kansli och penningspelssammanslutningarna inrättar i det första skedet ett bolag som staten och penningspelssammanslutningarna äger gemensamt och 2) under ledning av avdelningen för ägarstyrning vid statsrådets kansli inrättas ett nytt penningspelsbolag som helt och hållet ägs av staten. I avtalet har man tagit in de principer som bör beaktas vid sammanslagningen av penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet inklusive förmånstagarnas ställning och förhållandena för fördelning av avkastningen. Dessutom nämns i avtalet de principer som ska tillämpas på det bolag som inrättas för mellanskedet. I samförståndsavtalet har även de särskilda behoven för hästbranschens framtid beaktats.

Inrikesministeriet tillsatte den 14 oktober 2015 ett projekt (SM051:00/2015) för sammanslagning av penningspelssammanslutningarna Fintoto Oy:s, Veikkaus Ab:s och RAY:s penningspelsverksamhet. Projektet bereddes i form av ett omfattande förvaltningsövergripande samarbete. Bland helheterna inom projektet hade inrikesministeriet till uppgift att bereda förslag till de nödvändiga ändringar i lotterilagen som sammanslagningen av penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet skulle förutsätta samt ett förslag till ny lag om fördelning av avkastningen. Förslagen skulle beredas i form av en regeringsproposition så att regeringens proposition skulle kunna lämnas till riksdagen under höstsessionen 2016. Statsrådets kansli hade till uppgift att bereda ett förslag till bolagsrättsliga åtgärder för sammanslagningen av

penningspelssammanslutningarna till ett enda helt och hållet statsägt aktiebolag. Vidare bereddes i samband med projektet en särskild utredning om omorganisering av övervakningen av anordnandet av penningspel.

Denna proposition har beretts inom ramen för ovannämnda projekt. Projektet har understötts av en arbetsgrupp med representanter för jord- och skogsbruksministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, inrikesministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, statsrådets kansli, finansministeriet och Polisstyrelsen. I arbetsgruppen ingick även representanter för förmånstagargrupperna Finlands Hippos rf, SOSTE Finlands social och hälsa rf samt nätverket av Veikkaus förmånstagare. Permanenta sakkunniga i arbetsgruppen var representanter för undervisnings- och kulturministeriet, utrikesministeriet, Institutet för hälsa och välfärd, Fintoto Oy, RAY och Veikkaus Ab. I det sekretariat som tillsatts för projektet fanns representanter för jord- och skogsbruksministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, inrikesministeriet, social- och hälsovårdsministeriet och Polisstyrelsen.

Statsrådets kansli ansvarade för beredningen av arrangemangen i anslutning till det praktiska genomförandet av sammanslagningen av penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet. För att främja det operativa samarbetet mellan de tre penningspelssammanslutningarna inrättades i november 2015 bolaget Peli-integrointiyhtiö FRV Oy. Staten äger 55 procent och varje penningspelssammanslutning 15 procent av bolaget. I juni 2016 inrättades det nya penningspelsbolaget som ett så kallat skalbolag för planering av verksamheten och för olika förberedande åtgärder. När bolaget inrättades tog man i bruk ett temporärt tekniskt namn, FRV Evo Oy. När bolagetska inleda penningspelsverksamheten den 1 januari 2017, ska bolagets namn ändras till Veikkaus Ab.

Polisstyrelsen ansvarade för förberedelser i anslutning till omorganiseringen av tillsynen över anordnandet av penningspel.

Social- och hälsovårdsministeriet ansvarade för beredningen i fråga om RAY:s understödsavdelnings ställning samt för beredningen av förordningar i fråga om fördelningen av avkastningen till främjande av hälsa och social välfärd.

Jord- och skogsbruksministeriet ansvarade för beredningen av förordningar i fråga om fördelningen av avkastningen till främjande av hästuppfödning och hästsport.

5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Utkastet till regeringens proposition sändes på remiss och publicerades på inrikesministeriets webbplats den 18 mars 2016. På grund av den snäva beredningstidtabellen var remisstiden kortare än normalt. Remissbehandlingen avslutades den 12 april 2016. Den kortare remisstiden var motiverad med beaktande av att utkastet till proposition bereddes genom ett brett förvaltningsövergripande samarbete, i vilket största delen av dem som utkastet sändes på remiss till deltog. Utkastet var dessutom i hög grad baserat på en förstudie som publicerats i mars 2015 och på det samförståndsavtal som ingicks därefter. I beredningen av förstudien och avtalet deltog representanter för staten, penningspelssammanslutningarna och förmånstagargrupperna.

Yttranden begärdes av statsrådets kansli, utrikesministeriet, justitieministeriet, finansministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, kommunikationsministeriet, arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, Regionförvaltningsverket i Södra Finland, Regionförvaltningsverket i Östra Finland, Folkpensionsanstalten, Konkurrens- och konsumentverket, Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland, Regionförvaltningsverket i Lappland, Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland, Museiverket,

Regionförvaltningsverket i Norra Finland, Polisstyrelsen, Institutet för hälsa och välfärd, Beneway Oy, Förebyggande rusmedelsarbete EHYT rf, Finland Festivals ry, Fintoto Oy, Delegationen för medborgarsamhällspolitik KANE, Nationella audiovisuella institutet, RAY, Sanoma Media Finland Oy, SBH-Yhtiöt Oy, SOSTE Finlands social och hälsa rf, Finlands Akademi, Finlands Filmstiftelse sr, Finlands Hippos rf, Finlands Nationalopera, Finlands Kommunförbund rf, förvaltningsnämnden för Sveaborg, Finlands museiförbund rf, Finlands Ungdomssamarbete - Allians rf, Finlands Olympiska Kommitté rf, Finlands Ryttarförbund rf, Suomen Sinfoniaorkesterit ry, Suomen Teatterit - Finlands Teatrar ry, Centret för konstfrämjande, De vetenskapliga samfundens delegation, Valo Finlands Idrott rf, nätverket av Veikkaus förmånstagare och Veikkaus Ab. Sammanlagt lämnades 59 remissyttranden, varav 35 från dem som ombetts yttra sig och 24 övriga.

Utöver av dem som ombetts yttra sig lämnades yttranden av Fackförbundet Pro rf, Automaattivuokraajat ry, nätverket av organisationer för alkohol- och drogprevention EPT, Ensi- ja turvakotien liitto r.y., Epilepsialiitto - Epilepsiförbundet ry, Hengitysliitto ry, Finska Hörselförbundet rf, Mannerheims Barnskyddsförbund rf, Nuorten Ystävät ry, Peluuri, Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveysturvayhdistys ry, Sininauhaliitto r.y., Sosiaalialan osaamiskeskus Verso -liikelaitos, Stiftelsen för Socialpedagogik sr, Sovatek-säätiö sr, Kirkkopalvelut/Kehittämiskeskus Tyynelä och Kuopion Seudun Mielenterveys-seura Hyvä Mieli ry/Kuopion Kriisikeskus, Föreningen för Mental Hälsa i Finland rf, Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö - Räddningsbranschens Centralorganisation i Finland ry, Finlands Röda Kors, Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf, Informations- och stödpunkten Tiltti, Statens idrottsråd, Statens delegation för ungdomsärenden och Vates-stiftelsen sr. Det har gjorts ett sammandrag av yttrandena, och det har publicerats i statsrådets projektregister och på inrikesministeriets webbplats.

Vid beredningen av projektet om ändring av lotterilagen har man som utgångspunkt beaktat penningspelsverksamhetens betydande samhällspolitiska ställning, och projektet har beretts genom ett brett förvaltningsövergripande samarbete med olika intressenter. Denna utgångspunkt gjorde det möjligt att redan i det utkast som sändes på remiss i omfattande mån samordna olika synpunkter. För den fortsatta beredningen har detta inneburit att det efter remissförfarandet inte har gjorts några betydande ändringar av innehållet i förslaget om lotterilagen. Propositionen har dock till vissa delar preciserats med anledning av yttrandena. I yttrandena betonades i stor utsträckning behovet av att påbörja projekt för att fortsätta utreda vidareutveckling av det finländska penningspelssystemets funktioner. Remissinstanserna hade varierande åsikter om vilka ämnesområden som borde utredas närmare.

De flesta remissinstanserna understödde förslaget att slå samman penningspelssammanslutningarna. De som förhöll sig positivt till sammanslagningen stödde även de penningspelspolitiska och EU-rättsliga bedömningar av förutsättningarna för upprätthållande av systemet med ensamrätt som presenterades i utkastet och som gjort att man i utkastet har stannat för sammanslagningen som grundläggande lösning. I synnerhet organisationer inom social- och hälsovården betonade vikten av att förebygga skadeverkningar till följd av penningspel, vilket propositionen syftar till, och att detta är en central huvudprincip i den finländska penningspelspolitiken. Av remissinstanserna var det endast en som motsatte sig den föreslagna grundläggande lösningen och som föreslog att systemet med ensamrätt skulle slopas så att det skulle bli tillåtet att bedriva privat lotteri- och penningspelsverksamhet reglerat, övervakat och ansvarsfullt. I vissa yttranden uttryckte man oro över om de skadeverkningar som penningspel ger upphov till verkligen skulle komma att förebyggas och minskas. Vidare framfördes i yttrandena vissa iakttagelser och ställningstaganden om beredningen av projektet och om remissförfarandet.

I några yttranden föreslogs det att definitionerna av formerna för anordnandet av penningspel skulle omformuleras eller förtydligas. Definitionerna och motiveringen till dem har preciserats efter remissförfarandet. I yttrandena framfördes även iakttagelser och ändringsförslag om det nya penningspelsbolagets styrelse och förvaltningsråd samt om uppgifterna för och sammansättningen av delegationen för penningspelsärenden. Exempelvis understödde vissa remissinstanser förmånstagarnas ställning som medlemmar i förvaltningsrådet, medan andra uttryckte oro över eventuella intressekonflikter. Propositionen har inte ändrats i detta avseende.

Förmånstagarorganisationerna ansåg att det är en bra lösning att grunderna för fördelning av avkastningen förblir oförändrade. I yttrandena understöddes att de nuvarande allmännyttiga ändamålen bevaras och skrivs in i lagen. I flera yttranden konstaterades det att de understöd som betalas med penningspelssammanslutningarnas avkastning har en central betydelse för olika funktioner inom förvaltningsområdet och för verksamhetsförutsättningarna för det civila samhället. I flera yttranden förhöll man sig negativt till förslaget om ersättande av Social- och hälsoorganisationernas understödscentrals kostnader, och i stället föreslogs att kostnaderna skulle ersättas helt och hållet antingen med budgetmedel eller med bolagets medel. Vidare fäste man i flera yttranden uppmärksamhet vid nivån på Social- och hälsoorganisationernas understödscentrals kostnader och konstaterade att det bör göras en bedömning av kostnadsnivån och kostnadsutvecklingen när verksamheten har kommit igång. Motiveringen till propositionen har till denna del preciserats. Det har inte gjorts några ändringar i bestämmelsen om ersättande av kostnaderna. Att ansvaret fördelas så att kostnaderna ska ersättas både av bolaget och med den avkastning som social- och hälsovårdsministeriet fördelar är en ändamålsenlig lösning. I flera av yttrandena från organisationer inom social- och hälsovården kommenterades även förslaget att RAY:s egendom ska övergå till det nya bolaget utan ersättning. Propositionen har till denna del inte ändrats. Överföringen av RAY:s egenom till det nya bolaget på det sätt som föreslås strider inte mot 13 § 2 mom. i lotterilagen.

Utkastet till lagförslag om ändring av inkomstskattelagen skickades på remiss till Ålands landskapsregering den 3 juni 2016 och till PAF den 29 juni 2016. Landskapsregeringen konstaterade i sitt yttrande att ändringen tydliggör jämställdhet mellan det nya penningspelsbolaget och PAF i beskattningshänseende. Enligt landskapsregeringen är utkastet tillfredsställande ur landskapets synvinkel. Även PAF konstaterade att den föreslagna formuleringen tydliggör jämställdhet mellan det nya penningspelsbolaget och PAF i beskattningshänseende och således är tillfredsställande.

Förslaget om lotterilagen har den 31 maj 2016 anmälts till Europeiska kommissionen som en teknisk föreskrift i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster.

6 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2017 och avses bli behandlad i samband med den.

Inrikesministeriet bereder för närvarande en regeringsproposition om revidering av penningtvättlagstiftningen. Den nya lagen om förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism, nedan *den nya penningtvättslagen*, är under beredning. Avsikten är att det i den nya penningtvättslagen ska föreskrivas bl.a. om att det i lotterilagen avsedda nya penningspelsbolaget ska omfattas av tillämpningsområdet för den nya penningtvättslagen, om vissa skyldigheter som åläggs bolaget och om undantag i fråga om lagens tillämpningsområde. Dessutom hänvisas det i 14 a § i lotterilagen till den gällande lagen om förhindrande och ut-

redning av penningtvätt och av finansiering av terrorism (503/2008), nedan *penningtvättslagen*. Det är möjligt att propositionerna kommer att behandlas samtidigt i riksdagen.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lotterilagen

1 §. *Lagens tillämpningsområde och syfte.* I denna proposition föreslås det att 13 c § 1 mom. i lotterilagen ska formuleras om så att de sociala och hälsomässiga skadeverkningar som spelandet ger upphov till inte bara ska minskas utan också förebyggas när penningspel anordnas. Skyldigheten att förebygga och minska ska enligt den nya formuleringen gälla också de ekonomiska skadeverkningar som spelandet ger upphov till. Det föreslås att motsvarande formulering om minskande och förebyggande av skadeverkningarna ska ingå i 12 § 2 mom. om bolagets uppgift. Med anledning av de föreslagna ändringarna föreslås det att 1 § om lagens syfte ska ändras på motsvarande sätt. Genom ändringarna preciseras innehållet i skyldigheten att förebygga och minska de individuella och samhälleliga skadeverkningarna till följd av penningspel. Samtidigt är syftet med ändringen att understryka betydelsen av att förhindra skadeverkningar när penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet slås samman.

3 §. *Definitioner av penningspel och av formerna för anordnande av dem.* I 3 § i den gällande lagen definieras formerna för anordnandet av lotterier. Det föreslås att formerna för anordnande av penningspel och formerna för anordnande av andra lotterier än penningspel ska skiljas åt så att penningspel och formerna för anordnande av dem definieras i den reviderade 3 § och formerna för anordnande av andra lotterier än penningspel definieras i den nedan föreslagna nya 3 a §. Samtidigt föreslås det att definitionen av penningspel i 4 § 1 a punkten i den gällande lagen innehållsmässigt överförs som sådan till 3 § 1 mom. Också rubriken för 3 § ska ändras i enlighet med de ovan föreslagna ändringarna så att de beskriver innehållet i paragrafen, dvs. definitioner av penningspel och av formerna för anordnande av dem. I paragrafen föreslås också ett nytt 3 mom. där det föreskrivs att sådana penningspel som avses i 2 mom. kan anordnas virtuellt.

I 2 mom. 1 punkten definieras penninglotteri. Det föreslås inga ändringar av innehållet i definitionen av penninglotteri i jämförelse med den gällande lagen.

I 2 punkten i momentet definieras vadhållningsspel. Till definitionen ska fogas ordet händelser som bättre än det nuvarande ordet resultat beskriver att också olika händelser under tävlingens eller matchens gång i samband med vadhållning kan vara föremål för vadhållning. Objekt med förhöjd risk för manipulation ska dock inte användas som föremål för vadhållning. Objekt för vadhållningsspel ska i fortsättningen kunna vara också en händelse eller ett resultat i ett annat penningspel, t.ex. vilka nummer som dras i en lottodragning. Även lottade resultat ska kunna vara föremål för vadhållning.

Objekt för vadhållningsspel ska även kunna vara så kallade Fantasy Sports-spel. Det finns olika former av Fantasy Sports-spel, men allmänt sett avses spel där spelaren skapar ett eget påhittat lag av spelare i verkliga lag. Objekt för spelet kan vara t.ex. vinster eller någon händelse i matchen. Händelser i den reella världen påverkar det påhittade lagets framgång på det sätt som närmare fastställs i spelreglerna. Spelet kan räcka t.ex. en hel spelsäsong i den reella världen, en omgång eller en kortare tidsperiod. När spelet är slut ordnas lagen i poängordning. Fantasy Sports-spelen är expertspel, för spelare med bättre kunskaper gissar mer sannolikt rätt än spelare som vet mindre. Händelserna i den reella världen är dock alltid förknippade med oförutsägbara omständigheter, vilket gör att vinsten alltid delvis fastställs av slumpen.

Objekt för vadhållningsspel ska liksom för närvarande kunna vara också tävlingar i elektronisk sport (så kallade eSport-spel). Det är fråga om spel i vilka man använder sig av informat-

ionsteknik och som kan spelas såväl i lag som individuellt beroende på spelet och spelformen. De vanligaste eSport-spelen är nöjesspel som spelas på datorer eller spelkonsoler.

I 3 punkten i momentet definieras tippningsspel. Det föreslås att ordet igenkänningstecken fogas till definitionen, vilket möjliggör produktutveckling av nya typer av tippningsspel och anordnande av dem. Dessutom föreslås det att definitionen ändras genom att det ur punkten stryks att vinsterna utgörs av avkastningen av spelavgifterna.

Definitionen av penningautomat i 4 punkten i momentet ska till sitt innehåll motsvara definitionen av penningautomat i den gällande lagen. Den nuvarande definitionen av penningautomater motsvarar sådana fysiska anordningar som ger penningvinster som de var när definitionen formulerades vid millennieskiftet. Typiskt för dessa automater, med undantag av automater i kasinon, är att man på dem spelar med relativt små insatser och att de ger relativt små penningvinster. I enlighet med nuvarande praxis ska spelaren från en penningautomat kunna få vinsten i form av ett utskrivet vinstverifikat i stället för i form av kontanter.

Typiskt för anordningarna är dessutom att lottningen, som utförs av ett mikrochip i anordningen eller av en server utanför anordningen, baseras på en statistisk algoritm och sker i spelstunden. En sådan automat kan därmed i princip producera ett obegränsat antal enskilda spel. Spelens innehåll kan utöver slumpen även delvis basera sig på skicklighet. Till penningautomater kan det, på det sätt som närmare bestäms i spelreglerna för penningspelen, kopplas extra dragningar och jackpottar som styrs från en separat server. Penningautomater kan även kopplas samman till en grupp. Antalet sådana automater i egenskap av fysiska anordningar kan begränsas när det gäller det totala antalet, men också enligt var automaterna finns. I praktiken utvidgades tolkningen av begreppet penningautomat utan att definitionen ändrades så att det hösten 2010 blev möjligt för RAY att anordna penningautomatspels- och kasinospelsliknande spel elektroniskt med hjälp av internet eller mobil teknik. Den nuvarande definitionen som gäller fysiska penningautomater ska bevaras, men för att komplettera den ska det införas en ny definition av nya slags specialautomater. Sådana penningautomater som överensstämmer med den nuvarande definitionen av penningautomater och som finns på andra ställen än kasinon är förenade med endast en liten risk för penningtvätt. Därför har sådana automater lämnats utanför kraven på kundkontroll enligt penningtvättslagen.

Definitionen av specialautomat i 5 punkten är ny, och den avser en ny slags spelautomat eller spelanordning. Till skillnad från penningautomaterna ska specialautomaterna liksom övrig penningspelsverksamhet omfattas av tillämpningsområdet för den gällande penningtvättslagen. Avsikten är att de också ska omfattas av tillämpningsområdet för den nya penningtvättslagen som är under beredning. Typiskt för dessa nya specialautomater ska vara t.ex. att spelaren deltar på sin egen eller penningspelsbolagets terminalutrustning och att lottningen kan ske på en server utanför terminalutrustningen. På specialautomaterna ska det kunna finnas olika betalningsarrangemang och vinstbetalningsarrangemang. Flera spelare ska kunna delta i spelet samtidigt. Man ska kunna spela om man identifierat sig, och vid betalningen av deltagandet i spelet ska spelaren då kunna använda t.ex. sitt spelkonto. Punkten ska inte avse automatiserade spelterminaler vid vilka spelaren kan betala deltagande i andra penningspel än sådana som anordnas med hjälp av specialautomater eller penningautomater. Det föreslås att det med stöd av 13 c § ska föreskrivas om det högsta tillåtna antalet specialautomater genom förordning av statsrådet.

I 6 punkten i momentet definieras kasinospel. Det föreslås inga ändringar i innehållet i definitionen.

Det föreslås att 7 punkten i momentet, där totospel definieras, ska ändras så att det ur punkten stryks att vinsterna utgörs av avkastningen av spelavgifterna. Det ska således vara möjligt att

anordna totospel både som spel med fasta koefficienter och som spel med rörliga koefficienter.

I 8 punkten i momentet definieras kombinationsspel. Med kombinationsspel ska avses ett penningspel som kan ha en kombination av egenskaper hos en eller flera av de former för anordnande av penningspel som avses i 1–7 punkten. Den nya definitionen möjliggör anordnande av nya kombinationsspel, vilket inte är möjligt i enlighet med den gällande lagen.

I takt med att tekniken har utvecklats har det blivit möjligt att planera nya former av spel och föra in dem på marknaden. I praktiken innebär detta att det utöver de traditionella spelen kan finnas olika spel som baserar sig på lottning och vars resultat framställs t.ex. med hjälp av en animation. I det föreslagna 3 mom. ska det föreskrivas att sådana penningspel som avses i 2 mom. kan anordnas även virtuellt så att vinsten då bestäms på basis av lottning.

En egenskap hos sådana virtuella spel är vanligtvis att de har snabb rytm och att spelets slutresultat fastställs i ett särskilt lottningsprogram. Resultatet av dragningen framställs för spelarna i form av animerade händelser eller en kort sammanställning av händelserna. Animationerna eller sammanställningarna av videor som baserar sig på verkliga händelser har ingen inverkan på fastställandet av spelets slutresultat. Syftet med dem är endast att visualisera resultaten av dragningen. När dessa nya former av spel förs in på marknaden är det viktigt att beakta särskilt konsumentskyddsaspekter. I förordningen om spelreglerna för spelet ska grunderna för bestämmande av vinster fastställas entydigt. Likaså ska det i förordningen anges att det är fråga om ett sådant penningspel som avses i detta moment samt vilket av de penningspel som definieras i 2 mom. det är fråga om. Detta motsvarar nuvarande praxis, enligt vilken det i spelreglerna för spelet konstateras vilket spel det handlar om.

3 a §. *Definitioner av formerna för anordnande av andra lotterier.* Det föreslås att definitionerna av formerna för anordnande av andra lotterier än penningspel för tydlighetens skull flyttas till en ny 3 a §. Innehållet i paragrafens 1 och 2 punkter med definitioner av varulotteri och gissningstävling samt 4 punkten med definition av varuvinstautomat motsvarar innehållet i motsvarande definitioner i den gällande lagen.

Det föreslås att definitionen av bingospel i 3 punkten ändras. Ett bingospel är enligt den nya definitionen fortsättningsvis ett spel där deltagarna kan vinna varor. Deltagande i spelet och därmed anordnandet av spelet ska inte längre förutsätta att spelandet är tillåtet endast på en för spelet godkänd plats. Bestämmelsen gör det möjligt att delta i spelet också via en elektronisk distributionskanal. Bingospel ska kunna anordnas så att det är möjligt att spela inte bara på den fysiska plats där bingospelet anordnas, utan också via internet så att också de spelare som deltar via internet deltar i det spel som anordnas på den fysiska platsen för anordnande av spelet. Spelaren kan via sin egen terminalutrustning delta i ett bingospel som anordnas i en bingohall som administreras av en sammanslutning som har beviljats bingotillstånd, och resultatet av lottningen skickas via internet till spelarens terminalutrustning, som spelaren också kan använda för att kontrollera en eventuell vinst som han eller hon har fått. Vinsterna går då automatiskt in på spelarens spelkonto. Paragrafen ska också moderniseras så att det inte längre krävs att spelarna meddelar att deras bingobricka eller verifikat upptar det vinnande lottningsresultatet i enlighet med spelreglerna.

4 §. *Övriga definitioner.* Det föreslås att definitionen av penningspel i 1 a punkten flyttas från denna paragraf till 3 §. Dessutom föreslås det att det till paragrafen fogas definitioner av penningspel som förmedlas elektroniskt, av spelkonto och av kasino.

I paragrafens 3 punkt definieras penningspel som förmedlas elektroniskt. Enligt den föreslagna definitionen ska med penningspel som förmedlas elektroniskt avses ett penningspel

som anordnas på distans, i elektronisk form eller med hjälp av någon annan teknik som möjliggör kommunikation. Elektroniska penningspel ska anordnas t.ex. på penningspelsbolagets spelwebbplats. Det kan anses att definitionen behöver tas in i lagen eftersom det i 14 § i den gällande lagen föreskrivs om anordnandet av penningspel som förmedlas elektroniskt.

I 4 punkten i paragrafen definieras spelkonto. Enligt den föreslagna definitionen ska med spelkonto avses en spelares konto som penningspelsbolaget tillhandahåller för penningspel och där spelhändelser samt penningöverföringar mellan spelaren och penningspelsbolaget registreras. Det kan anses motiverat att ta in definitionen i lag eftersom det föreslås att 14 § ändras så att penningspelsbolaget är skyldigt att öppna ett spelkonto för spelaren när bolaget anordnar penningspel som förmedlas elektroniskt. En spelare ska kunna ha endast ett spelkonto. Enligt bemyndigandet i 14 § 1 mom. får närmare bestämmelser om spelkontot utfärdas genom förordning av statsrådet. Spelkontot är ett centralt element när det kommer till penningspel som förmedlas elektroniskt, och det kan förenas med flera betydande mekanismer i anslutning till hantering av spelandet. I praktiken använder alla penningspelssammanslutningar spelkonton. Europeiska kommissionen lade den 14 juli 2014 fram en rekommendation om onlinespeltjänster (C(2014) 4630/2)). Syftet med kommissionens rekommendation är att uppmuntra medlemsstaterna att effektivt skydda konsumenter, spelare och underåriga genom att godkänna rekommendationens principer, som gäller onlinespeltjänster samt ansvarsfull reklam för och sponsring av dem. Principerna syftar till att skydda konsumenternas hälsa och att minimera den ekonomiska skada som ett tvångsmässigt eller överdrivet spelande eventuellt kan ge upphov till. I rekommendationen kan spelkontot anses vara den centrala faktorn som styr och definierar förhållandet mellan spelaren och spelaktören när det gäller spelandet. I rekommendationen definieras onlinespeltjänster och spelkonto. De föreslagna definitionerna av spelkonto och av penningspel som förmedlas elektroniskt motsvarar huvudsakligen definitionerna i rekommendationen.

I den gällande 3 § 6 punkten finns en definition av kasinoverksamhet. Det föreslås att det inte längre ska finnas en motsvarande definition i 3 § 2 mom. I stället ska kasino definieras i 4 § 5 punkten. Med kasino ska avses en godkänd och övervakad lokal där det till spelarens förfogande kan ställas sådana penningautomater, specialautomater och kasinospel i vilka en eventuell förlust kan stå i uppenbar disproportion till åtminstone någon deltagares betalningsförmåga samt andra penningspel. Det kan anses nödvändigt att ta in definitionen av kasino i lagen, för den gällande lagen innehåller bestämmelser om kasinon.

I 6 punkten i paragrafen definieras särskild spelsal, och i 7 punkten definieras spelplats. Det kan anses nödvändigt att i lagen ta in definitionerna av särskild spelsal och av spelplats, för den gällande lagen innehåller bestämmelser om särskilda spelsalar och om spelplatser. En lokal som uteslutande eller huvudsakligen reserverats för spelande av penningspel kan vara en hel affärslokal eller också ett utrymme som tydligt har avskiljts från resten av t.ex. en butik eller restaurang och som särskilt övervakas. En särskild spelsal kan också vara en elektronisk spelwebbplats som upprätthålls av penningspelsbolaget och där en förutsättning för att kunna spela är att man registrerat sig som spelare. På en sådan här spelwebbplats som kräver inloggning ska det vara tillåtet att marknadsföra också penningspel som i samband med utfärdandet av spelreglerna har konstaterats vara förenade med en särskild risk för problemspelande i enlighet med 14 b §. Det föreslås ändå inte att det görs andra än tekniska ändringar i 14 b § som gäller marknadsföring. Med spelplats ska avses ett annat försäljningsställe för penningspel än en särskild spelsal eller ett kasino.

Definitionerna i 8–10 punkten i paragrafen motsvarar den gällande lagen.

5 §. *Rätt att anordna lotterier.* Det föreslås att det till paragrafens 2 mom. fogas en hänvisningsbestämmelse enligt vilken det i 11 § föreskrivs om ensamrätt att anordna penningspel.

6 §. *Tillståndsplikt för lotterier.* Det föreslås en teknisk ändring i paragrafen. Ur paragrafens 2 mom. stryks den mening enligt vilken det i 13 § föreskrivs om de villkor och bestämmelser som ska tas in i tillstånd att bedriva penningspelsverksamhet. Fram till 2012 fattades beslut om tillstånden att anordna penningspelsverksamhet, som beviljades för en viss tid på fem år, vid statsrådets allmänna sammanträde. I och med den ändring av lotterilagen som trädde i kraft vid ingången av 2012 slopades villkoren i tillstånden, och bestämmelser om anordnandet av penningspel utfärdas med stöd av 13 c § i lotterilagen genom förordning av statsrådet.

9 §. *Ändamålsbundenhet för avkastningen av vissa lotterier.* Det föreslås en teknisk ändring i paragrafens 1 mom. med anledning av att definitionerna av andra lotterier än penningspel enligt förslaget flyttas till den nya 3 a §. I paragrafen ska det hänvisas till den nya 3 a §, i vilken formerna för anordnandet av andra lotterier än penningspel definieras.

11 §. *Ensamrätt att anordna penningspel.* I den gällande paragrafen föreskrivs det om de tre penningspelssammanslutningarnas ensamrätt att anordna penningspel. Syftet med denna proposition är att slå samman penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet i ett enda nytt penningspelsbolag. Enligt den föreslagna paragrafen ska det nya penningspelsbolaget, som ska heta Veikkaus Ab, ha ensamrätt att anordna penningspel i Finland.

12 §. *Veikkaus Ab.* I den gällande 12 § föreskrivs det om Veikkaus Ab, som anordnar penninglotterier samt tippnings- och vadhållningsspel. En del av bestämmelserna behöver inte längre ingå i lagen, eftersom de nuvarande penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet i och med lagändringarna slås samman i det nya penningspelsbolaget som ska heta Veikkaus Ab.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. är Veikkaus Ab ett aktiebolag som helt och hållet ägs av staten. Motsvarande bestämmelse finns i den gällande paragrafen.

De nuvarande penningspelssammanslutningarna är till sin juridiska karaktär olika. RAY är en offentligrättslig förening, Veikkaus Ab är ett aktiebolag som helt och hållet ägs av staten och Fintoto Oy är ett aktiebolag som helt och hållet ägs av centralorganisationen för travsport och hästuppfödning Finlands Hippos rf. Penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet ska slås samman i ett nytt aktiebolag som helt och hållet ägs av staten och som är ett bolag som sköter statliga specialuppgifter. Den valda associationsrättsliga modellen kommer att möjliggöra reglering av statsmaktens ansvarsfulla penningspelsverksamhet även genom direkt bestämmande inflytande och ägarstyrning.

Det nya penningspelsbolagets styrelse ska sammanställas på basis av kompetens med beaktande av affärskompetens och av bolagets karaktär med specialuppgifter.

I den gällande 13 c § föreskrivs det om skyldigheten att anordna penningspel ansvarsfullt. Det föreslås att motsvarande ska föreskrivas om det nya penningspelsbolaget i 12 § 2 mom. Enligt den föreslagna bestämmelsen ska bolaget bedriva penningspelsverksamhet ansvarsfullt så att rättsskyddet för dem som deltar i penningspel garanteras, så att man strävar efter att förhindra oegentligheter och brott och så att de ekonomiska, sociala och hälsomässiga skadeverkningar som spelandet ger upphov till förebyggs och minskas. För att säkerställa detta ska det ministerium som svarar för ägarstyrningen tillsammans med inrikesministeriet, som svarar för riktlinjerna för penningspelspolitiken, och social- och hälsovårdsministeriet, som svarar för förebyggande av de skadeverkningar som penningspel ger upphov till, fastställa dels målen i samband med förebyggande av skadeverkningarna, dels de åtgärder som behövs för att målen ska nås. Tryggandet av de legitima grunderna för systemet med ensamrätt bör även framkomma i bolagets affärsstrategi. Innan det nya bolagets penningspelsverksamhet inleds ska indikatorer för bevakning av de skadeverkningar som penningspel ger upphov till fastställas under ledning av

social- och hälsovårdsministeriet. Även i bolagets belöningssystem ska bolagets specialuppgift att förebygga de skadeverkningar som penningspel ger upphov till beaktas, och det bör tas fram indikatorer för bevakningen av hur detta lyckas.

Det föreslås att det i paragrafens 3 mom. ska föreskrivas om penningspelsbolagets förvaltningsråd. Förvaltningsrådet ska komplettera bolagets specialuppgift. Förvaltningsrådet ska följa och övervaka att bolaget bedriver penningspelsverksamhet på det sätt som föreskrivs i 2 mom. samt stödja samarbetet mellan bolaget och dess intressentgrupper. Förvaltningsrådets närmare uppgifter samt sammansättning ska fastställas i bolagsordningen. I förvaltningsstyrelsen ska det finnas lika stora andelar av åtminstone parlamentariskt utsedda representanter och representanter utsedda av förmånstagarna. Förvaltningsrådet ska i praktiken kunna genomföra sin uppgift t.ex. genom att fastställa en verksamhetsplan för bolagets uppgift eller genom att till statsrådets kansli lämna en rapport om utvecklingen av bolagets spelverksamhet och om de åtgärder genom vilka bolaget ämnar genomföra sin uppgift.

Enligt den föreslagna paragrafens 4 mom. tillämpas på bolaget bestämmelserna om aktiebolag samt lagen om statens bolagsinnehav och ägarstyrning, om inte något annat föreskrivs i lotterilagen eller någon annanstans i lag. Motsvarande bestämmelser finns i den gällande paragrafen om Veikkaus Ab.

13 §. *Penningautomatföreningen.* I den gällande 13 § föreskrivs det om RAY. Bestämmelsen behöver inte längre ingå i lagen, eftersom de nuvarande penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet i och med lagändringarna slås samman i ett nytt statsägt bolag. Det föreslås att paragrafen upphävs. Statsrådets förordning om RAY upphävs i och med att bemyndigandet att utfärda förordning i 13 § upphävs.

I övergångsbestämmelserna föreskrivs det om angelägenheter i anslutning till upphörandet av RAY:s verksamhet, såsom fastställande av bokslutet och förfarandet vid upplösning av föreningen. Enligt övergångsbestämmelserna ska de bestämmelser om sammankallande av föreningsmötet och om beslutförhet som finns i statsrådets förordning om RAY tillämpas tills föreningen upplöses.

13 a §. *Fintoto Oy.* Det föreslås att paragrafen upphävs, eftersom de nuvarande penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet slås samman i det nya penningspelsbolaget.

13 b §. *Begränsningar i Veikkaus Ab:s verksamhet.* Bestämmelsen i paragrafens föreslagna 1 mom. om förbudet mot att en penningspelssammanslutning anordnar andra lotterier än penningspel motsvarar till sitt sakinnehåll den gällande lagen. Det föreslås att paragrafen ändras så att statsrådets kansli, som ska ansvara för ägarstyrningen av det nya penningspelsbolaget, kan ge penningspelsbolaget tillstånd att bedriva i paragrafen föreskrivna typer av affärsverksamhet, som annars skulle omfattas av de begränsningar i verksamheten som föreskrivs i 2 och 3 mom. Dessutom ska det i paragrafen göras nödvändiga tekniska ändringar. Bestämmelserna i paragrafens 4 mom. motsvarar i huvudsak den gällande lagen.

13 c §. *Anordnande av penningspel.* Det föreslås att paragrafens 1 mom., som gäller anordnande av penningspel, formuleras om så att det överensstämmer med 1 § om lagens syfte och med den bestämmelse om bolagets uppgift som enligt förslaget ska fogas till 12 §. I enlighet med den nya formuleringen ska penningspel anordnas så att rättsskyddet för dem som deltar i penningspelsverksamhet garanteras, så att man strävar efter att förhindra oegentligheter och brott och så att de ekonomiska, sociala och hälsomässiga skadeverkningar som spelandet ger upphov till förebyggs och minskas.

Det gällande 1 mom. innehåller en bestämmelse enligt vilken de penningspel som anordnas av penningspelssammanslutningarna ska skilja sig från varandra i tillräckligt hög grad. I denna proposition föreslås det att man ska övergå till en modell med en enda aktör med ensamrätt, så att det är det nya penningspelsbolaget Veikkaus Ab som har rätt att anordna penningspel. Spelen behöver således inte längre delas upp på basis av vilken av de tre aktörerna med ensamrätt som anordnar dem, och spelen behöver inte längre kunna skiljas från varandra på grund av strukturen på systemet med ensamrätt. Därför föreslås det att meningen stryks.

I 2 mom. 2 punkten i den gällande paragrafen finns ett bemyndigande att genom förordning av statsrådet begränsa antalet fysiska penningautomater och kasinospel som RAY har samt antalet fysiska särskilda spelsalar och kasinon. Det föreslås att punkten ändras så att det genom förordning av statsrådet även föreskrivs om maximiantalet specialautomater. En definition av specialautomat ska fogas till 3 §. Det föreslås att det bemyndigande att utfärda förordning som ingår i paragrafens 4 mom. preciseras så att spelreglerna för penningspel, som utfärdas genom förordning av inrikesministeriet, ska innehålla de största tillåtna spelinsatserna och spelvinsterna också i specialautomater.

Dessutom ska det göras en teknisk ändring i den finska språkdräkten i 4 mom. så att det gamla namnet på inrikesministeriet, sisäasiainministeriö, ersätts med det nya namnet sisäministeriö. Namnet på inrikesministeriet ändrades genom lagen om ändring av 1 § i lagen om statsrådet (767/2013) som trädde i kraft den 1 januari 2014. I lagens finska språkdräkt föreskrivs det i övergångsbestämmelsen att om det gamla namnet sisäasiainministeriö förekommer i bestämmelser någon annanstans, ska bestämmelserna efter att namnändringen trätt i kraft avse det nya namnet sisäministeriö. Med anledning av denna övergångsbestämmelse har det inte tidigare varit nödvändigt att ändra bestämmelserna om inrikesministeriet i lotterilagen, men det föreslås nu att namnet ändras i samband med de andra ändringar som föreslås i denna proposition.

14 §. *Penningspel som förmedlas elektroniskt.* Det föreslås att paragrafens 1 mom. ändras så att penningspelsbolaget är skyldigt att öppna ett spelkonto för spelaren när bolaget anordnar penningspel som förmedlas elektroniskt. En spelare ska kunna ha endast ett spelkonto. En definition av spelkonto ska enligt förslaget fogas till lagen i 4 § 4 punkten. Dessutom föreslås det att 14 § 1 mom. preciseras så att penningspelsbolaget ska kontrollera spelarens identitet samt säkerställa att spelaren har uppnått myndighetsåldern. Vidare ska bemyndigandet att utfärda förordning i paragrafen kompletteras så att det genom förordning av statsrådet får utfärdas närmare bestämmelser också om spelkontot. Genom förordning av statsrådet ska det kunna föreskrivas t.ex. om att man via spelkontot ska kunna följa spelarens spelkonsumtion i realtid och få tydlig information om de belopp som spelaren förlorat under en viss tidsperiod. Genom förordning ska det även kunna föreskrivas om spelarens möjlighet i anslutning till spelkontot att stänga kontot för en viss tid eller permanent.

Det föreslås att det till lagen fogas en övergångsbestämmelse enligt vilken den gällande lagen ska tillämpas till utgången av 2017, eftersom man måste reservera tillräckligt med tid för att tekniskt slå samman de spelkonton som de olika penningspelssammanslutningarnas kunder har. Det föreslagna 1 mom. ska tillämpas från och med ingången av 2018. Dessutom föreslås det tekniska ändringar i paragrafens 2 mom.

14 a §. *Åldergränsen för penningspel samt kundkontroll.* Det föreslås att paragrafens rubrik ska ändras för att motsvara innehållet i 3 mom. om kraven på kundkontroll. Dessutom ska det i paragrafens 1 mom. göras en teknisk ändring så att hänvisningen till penningspelssammanslutningarna ersätts med en hänvisning till penningspelsbolaget. Till 1 mom. ska det dessutom fogas en hänvisning till specialautomater. Enligt det föreslagna 1 mom. får Veikkaus Ab samt näringsidkare och sammanslutningar som förmedlar deltagaranmälningar och deltagaravgifter

i anslutning till penningspel eller som upplåter ett utrymme för tillhandahållande av penningautomater eller specialautomater inte låta personer under 18 år spela penningspel. I övrigt motsvarar paragrafen den gällande lagen.

14 b §. *Marknadsföring av penningspel.* I paragrafen föreslås tekniska ändringar. I den gällande paragrafens 2 mom. konstateras det att spelreglerna för penningspel fastställs. Fram till 2012 fastställdes spelreglerna för penningspel i form av spelsammanslutningarnas ansökningsärenden genom överklagbara beslut av inrikesministeriet. I och med den ändring av lotterilagen som trädde i kraft vid ingången av 2012 utfärdas spelreglerna för penningspel med stöd av 13 c § i lotterilagen genom förordning av inrikesministeriet. Därför föreslås det att den ovannämnda formuleringen i samband med fastställandet i 2 mom. ändras till formuleringen i samband med utfärdande. I övrigt motsvarar paragrafen den gällande lagen.

16 §. *Särskilda bestämmelser om penningautomater, specialautomater och kasinospel.* Paragrafen ska ändras så att specialautomater fogas till 2 mom. En definition av specialautomat ska enligt förslaget fogas till 3 §. Enligt bestämmelsen ska penningautomater, specialautomater och kasinospel placeras i en övervakad lokal. De får inte placeras i en lokal där användningen av dem kan äventyra säkerheten eller störa ordningen. Dessutom föreslås det att paragrafens rubrik ändras. I övrigt motsvarar paragrafen den gällande lagen.

17 §. *Avkastningens ändamål.* I den gällande paragrafen föreskrivs det om ändamålen för avkastningen av de penningspel som de tre penningspelssammanslutningarna anordnar. I lotterilagen ska det liksom i den gällande lagen ingå en uttömmande uppräkning av ändamålen, vilket betyder att det nya penningspelsbolagets avkastning kan användas endast för dessa ändamål.

Begreppet penningspelsbolagets eller penningspelsverksamhetens avkastning används i olika sammanhang, och betydelsen av begreppet kan variera. Exempelvis avses i lotteriskattelagen med avkastning av lotteri skillnaden mellan penninginsatsernas sammanlagda belopp och de vinster som utbetalts till spelarna. Begreppet avkastning kan ibland också användas när man pratar om rörelsevinst. Penningspelsbolagets avkastning bildas när man från de spelavgifter som inflyter från penningspelsverksamheten drar av de vinster som betalats ut till spelarna, kostnaderna för penningspelsverksamheten, de kostnader för understödsverksamheten som det föreslås att bolaget enligt 22 § ska ersätta samt lotteriskatten.

I paragrafen ska det föreskrivas om avkastningens ändamål och om fördelningen av avkastningen mellan de olika ändamålen. Det nya penningspelsbolagets avkastning ska användas till allmännyttiga ändamål inom undervisnings- och kulturministeriets, social- och hälsovårdsministeriets och jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområden. Ändamålen motsvarar den gällande lagen. Av avkastningen ska 53 procent användas för att främja idrott och fysisk fostran, vetenskap, konst samt ungdomsarbete, 43 procent användas för att främja hälsa och social välfärd och fyra procent användas för att främja hästuppfödning och hästsport. Som grund för beräkningen av fördelningsförhållandet, som föreslogs i utredningen om alternativa lösningar för penningspelssystemet i Finland och fastställdes i det samförståndsavtal som följde på utredningen, användes rörelsevinsten enligt de tre penningspelssammanslutningarnas fastställda bokslut för åren 2012 och 2013 och enligt de preliminära boksluten för 2014.

17 a §. *Avkastning avsedd för att främja idrott och fysisk fostran, vetenskap, konst samt ungdomsarbete.* Det föreslås att de bestämmelser om fördelningen av den avkastning som är avsedd för att främja idrott och fysisk fostran, vetenskap, konst samt ungdomsarbete som ingår i 1 § i lagen om fördelning av tippningsvinstmedel ska fogas till lotterilagen. Innehållsmässigt motsvarar bestämmelserna den gällande lagen, som enligt förslaget ska upphävas.

De 53 procent av penningspelsbolagets avkastning som är avsedda för detta ändamål ska fördelas enligt följande: 25 procent för att främja idrott och fysisk fostran, 17,5 procent för att främja vetenskap, 38,5 procent för att främja konst, 9 procent för att främja ungdomsarbete och 10 procent till ovannämnda ändamål på det sätt som årligen närmare bestäms i statsbudgeten.

17 b §. *Avkastning avsedd för att främja hälsa och social välfärd.* Det föreslås att bestämmelserna i 22 § 1 och 2 mom. i lotterilagen flyttas till den nya 17 b § utan att innehållet förändras. En central princip vid beviljande av understöd ska framgå av paragrafens 1 mom., nämligen att den avkastning som är avsedd för att främja hälsa och social välfärd ska användas för att bevilja understöd till allmännyttiga sammanslutningar och stiftelser med rättsförmåga inom social- och hälsovården.

Enligt 22 § 2 mom. i den gällande lagen kan RAY:s avkastning inom ramen för det anslag som tagits in i statsbudgeten även användas för utgifter som anges i lagen om rehabilitering av frontveteraner, lagen om rehabilitering för personer som tjänstgjort i vissa uppdrag under Finlands krig och 6 d § i lagen om skada, ådragen i militärtjänst. Det är fråga om en undantagsbestämmelse i fråga om den organisationsprincip som framkommer i 1 mom. och enligt vilken understöd ska beviljas till sammanslutningar och stiftelser. Enligt paragrafens föreslagna 2 mom. ska avkastningen fortsättningsvis kunna användas till ovannämnda objekt inom ramen för det anslag som tagits in i statsbudgeten. Eftersom det är fråga om ett undantag från avkastningens huvudsakliga ändamål i enlighet med lotterilagen, ska avkastningen i första hand delas ut som understöd till organisationer i enlighet med 1 mom. först efter att avkastningen inte längre behövs till de ändamål som föreskrivs i 2 mom.

I 22 § 3 mom. i den gällande lagen föreskrivs det även om ett annat undantag från organisationsprincipen. Enligt bestämmelsen kan RAY:s avkastning dessutom användas för anläggningsutgifter för lokaler som avses i 5 a § lagen om biblioteket för synskadade. Bestämmelsen behöver inte längre ingå i lagen, eftersom avkastning i början av 2000-talet användes till anläggningsutgifter för lokaler när man byggde och understödde Synskadades Centralförbunds hus, där också Biblioteket för synskadade, som upprätthålls av staten, finns. Det behöver alltså inte längre i lag göras möjligt att använda penningspelsbolagets avkastning till detta ändamål.

I paragrafens 3 mom. ska det föreskrivas om ett undantag från statsunderstödslagen när det gäller beloppet av understödet. I 6 § i statsunderstödslagen förbjuds statsunderstöd som täcker det fulla beloppet av totalkostnaderna, vilket innebär att det i allmänhet krävs en självfinansieringsandel av stödtagaren. Understöd till fullt belopp är möjligt av skäl som är motiverade och nödvändiga för att målen med beviljandet av statsunderstödet ska nås, varvid statsbidragsmyndigheten ska kunna framställa och motivera skälen på ett klart och rationellt sätt.

I lagen om penningautomatunderstöd, som enligt förslaget ska upphävas, föreskrivs det inte om någon självfinansieringsandel. I understödspraxis och i understödsbeslut har en självfinansieringsandel krävts åtminstone i fråga om investeringsunderstöd. Också i fråga om andra slag av understöd har de som ansöker om understöd i allmänhet haft någon självfinansieringsandel. De verksamheter eller projekt som får understöd är dock ofta sådana att det har varit motiverat att bevilja understöd utan självfinansieringsandel. Situationen är ofta den att verksamheten eller projektet inte skulle kunna förverkligas om det krävs en självfinansieringsandel. Särskilt i fråga om projektunderstöd och riktade verksamhetsunderstöd har det inte krävts någon självfinansiering, utan understödet har kunnat täcka kostnaderna till fullt belopp. Till denna del är det motiverat att fortsätta som i nuläget och vid behov möjliggöra understöd till fullt belopp. Organisationer inom social- och hälsovården har ofta få möjligheter att bidra med en självfinansieringsandel. Avsikten är att närmare bestämmelser om understödets belopp ska utfärdas genom förordning av statsrådet.

17 c §. *Avkastning avsedd för att främja hästuppfödning och hästsport.* Enligt det föreslagna 1 mom. ska minst 95 procent av den avkastning som är avsedd för att främja hästuppfödning och hästsport anvisas till centralorganisationen för travsport och hästuppfödning och till dess medlemssammanslutningar, dvs. till Finlands Hippos rf och till dess medlemsorganisationer. Genom att på lagnivå föreskriva om procentandelen strävar man efter att säkerställa att så gott som hela den andel av penningspelsbolagets avkastning som är avsedd för hästbranschen fortsättningsvis styrs till travsportssektorn. Den största delen av finansieringen till ridsporten kommer via undervisnings- och kulturministeriet.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska centralorganisationen för travsport och hästuppfödning, dvs. Finlands Hippos rf, för jord- och skogsbruksministeriet lägga fram ett förslag till årlig plan för hur de understöd som beviljas av den andel av avkastningen avsedd för att främja hästuppfödning och hästsport som tillkommer travsportsbranschen ska fördelas till olika understödsmottagare och ändamål. I förslaget till plan för fördelning ska det också kunna ingå ett förslag till outdelad avkastning enligt 21 § t.ex. i situationer då man inom travsportssektorn behöver förbereda sig på kommande större investeringar. Syftet med förslaget är att fortsättningsvis kunna dra nytta av expertisen inom travsportsbranschen när avkastningen riktas t.ex. till olika travbanor i form av prisstöd. Efter de ändringar som föreslås i lotterilagen ska Fintoto Oy inte längre vara involverad i användningen av avkastningen av totospel för främjande av hästuppfödning och hästsport. Inom Finlands Hippos rf, som är nationell centralorganisation för hästbranschen, har man bäst kunskap om till vilka ändamål och vilka aktörer inom travsportssektorn det är motiverat att rikta kommande andelar av avkastningen. Finlands Hippos rf har i enlighet med sina stadgar till ändamål bl.a. att leda och utveckla den finländska travsporten och hästhushållningen, att främja inhemsk hästavel, hästuppfödning och användning av hästar samt att främja travbanesammanslutningars, hästavelsförbunds och andra medlemmars verksamhet och samarbete.

I paragrafens 3 mom. föreslås att det på motsvarande sätt som i det gällande 8 § 2 mom. i lagen om fördelning av avkastningen av totospel ska föreskrivas att avtal som avses i 7 § 2 mom. i statsunderstödslagen inte behöver ingås, om uppfödningsstöd beviljas hästens ägare under ledning av centralorganisationen för travsport och hästuppfödning. I 7 § 2 mom. i statsunderstödslagen föreskrivs det om statsunderstödstagarens skyldighet att med den som genomför verksamheten eller projektet ingå ett avtal om statsunderstödets användning, övervakningen av dess användning och villkoren för dessa, om statsunderstöd beviljas för att användas för att understöda en verksamhet eller ett projekt som genomförs av någon annan än understödstagaren och som fyller ändamålet enligt statsunderstödsbeslutet. Att regleringen avviker från statsunderstödslagen är fortfarande motiverat när det gäller uppfödningsstöd som styrs till hästens ägare, eftersom stödet riktas till enskilda personer i form av små summor och det finns många stödmottagare.

18 §. *Upptagande av avkastningen i statsbudgeten.* I den gällande paragrafens 1 mom. föreskrivs det om upptagande av de tre penningspelssammanslutningarnas avkastning i statsbudgeten. I statsbudgeten tas varje år in anslag som uppskattas motsvara vinsten under räkenskapsperioden i fråga för Veikkaus Ab samt de amorteringar och räntor som inflyter på lån som beviljats av vinstmedlen, det belopp som ska delas ut av den uppskattade vinsten under föregående räkenskapsperiod för RAY, skillnaden mellan den i bokslutet för året dessförinnan fastställda vinsten och motsvarande uppskattning samt de medel som återgår för ny utdelning samt den andel av det sammanlagda beloppet av penninginsatserna som Fintoto Oy intäktsför till staten för året i fråga samt de medel som återgår för ny utdelning. Anslagen tas in under det ministeriums moment som ansvarar för fördelningen av respektive penningspelssammanslutnings avkastning av penningspelen.

Bestämmelserna om upptagande av avkastningen i statsbudgeten skiljer sig från varandra. Gemensamt för bestämmelserna är att i statsbudgeten tas in det belopp som det uppskattas att respektive år kommer att delas ut av vinsten på respektive penningspelssammanslutnings penningspel. De anslag som tas in i statsbudgeten för Veikkaus Ab:s och Fintoto Oy:s del motsvarar avkastningen under budgetåret. För RAY:s del motsvarar de anslag som tas in i statsbudgeten avkastningen under året före budgetåret. Skillnaden beror främst på att det inte delades ut något alls av RAY:s avkastning 1948. I fortsättningen ska det finnas endast ett penningspelsbolag, vars avkastning ska användas till allmännyttiga ändamål i enlighet med förhållandet mellan de ändamål som föreskrivs i 17 §. Därför behöver bestämmelserna om upptagande i statsbudgeten harmoniseras.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. ska det i statsbudgeten tas in anslag som uppskattas motsvara penningspelsbolagets vinst under räkenskapsperioden, dvs. budgetåret, i fråga. Vid uppskattningen kan man för räkenskapsperioden i fråga utöver utvecklingen av avkastningen under tidigare år även beakta ändringar i såväl penningspelsverksamheten som eventuellt lagstiftningen och samhället. Motsvarande bestämmelser tillämpas för närvarande på upptagande av Veikkaus Ab:s och Fintoto Oy:s avkastning i statsbudgeten. Det är fråga om ett förslagsanslag.

Utöver den uppskattade vinsten under räkenskapsperioden ska det i statsbudgeten tas in eventuella medel som återgår för ny utdelning, dvs. understöd som preskriberats, betalats tillbaka eller återkrävts efter det år som understödet beviljades. Medlen i fråga ska tas in i statsbudgeten på nytt, så att avkastningen av penningspelen kan delas ut till fullt belopp till förmånstagare för de ändamål som föreskrivs i lagen.

Enligt paragrafens 2 mom. ska anslagen i enlighet med förhållandet mellan de ändamål som föreskrivs i 17 § tas in i statsbudgeten under undervisnings- och kulturministeriets, social- och hälsovårdsministeriets samt jord- och skogsbruksministeriets moment.

19 §. *Redovisning av avkastningen.* Enligt 19 § i den gällande lagen ska penningspelssammanslutningarna redovisa avkastningen av penningspelsverksamheten till det ministerium som ska behandla ärenden som gäller fördelningen av sammanslutningens avkastning, enligt vad som bestäms genom förordning av statsrådet. Förfarandena enligt förordningarna avviker något från varandra. Skillnaderna beror på olikheter i både den penningspelsverksamhet som respektive penningspelssammanslutning bedriver och fördelningen av avkastningen. Det finns fortsättningsvis ett behov av att i lagen föreskriva om redovisningsskyldigheten. Närmare bestämmelser om redovisningsförfarandet, t.ex. om tidsfrister, innehållet i redovisningen och redogörelsen för avkastningen under räkenskapsperioden, ska enligt förslaget liksom för närvarande utfärdas genom förordning av statsrådet. Bolaget ska redovisa hela avkastningen av sin penningspelsverksamhet till respektive ministerium som fördelar avkastningen i enlighet med den fördelning som föreskrivits.

I övergångsbestämmelserna ska det föreskrivas att det nya bolaget, till vilket de nuvarande penningspelssammanslutningarnas tillgångar ska övergå i och med sammanslagningen, ska redovisa avkastningen av de penningspel som anordnats innan lagändringarna trädde i kraft i enlighet med de gällande bestämmelserna. Dessutom ska det i övergångsbestämmelserna finnas vissa andra bestämmelser om redovisning av avkastningen av penningspelsverksamheten.

20 §. *Beslut om fördelningen av avkastningen.* I paragrafen ska det föreskrivas vilka ministerier som är behöriga att fördela penningspelsbolagets avkastning. Den gällande fördelningen av behörigheten ändras inte på grund av övergången till modellen med en aktör med ensamrätt.

I paragrafens 1 mom. ska det föreskrivas att undervisnings- och kulturministeriet beslutar om de statsunderstöd och statsandelar som delas ut av avkastningen till främjande av idrott och fysisk fostran, vetenskap, konst samt ungdomsarbete.

Social- och hälsovårdsministeriet ska enligt det föreslagna 2 mom. besluta om beviljande av understöd till främjande av hälsa och social välfärd. I anslutning till social- och hälsovårdsministeriet ska finnas Social- och hälsoorganisationernas understödscentral, som sköter beredning, utbetalning, uppföljning och övervakning av understöden och om vars uppgifter det ska föreskrivas närmare genom förordning av statsrådet. Social- och hälsovårdsministeriet ska besluta om beviljande och återkrav av understöd. Understödscentralen ska ansvara för andra uppgifter som statsbidragsmyndigheten med stöd av statsunderstödslagen har. Understödscentralen ska vara självständig och oberoende i sitt arbete. I 22 § ska det enligt förslaget föreskrivas om ersättning av kostnaderna för Social- och hälsoorganisationernas understödscentrals verksamhet.

Jord- och skogsbruksministeriet ska enligt det föreslagna 3 mom. besluta om beviljande av understöd till främjande av hästuppfödning och hästsport. Närmare bestämmelser om förfarandet ska finnas i 17 c §.

21 §. *Outdelad avkastning.* Enligt den gällande 21 § kan statsrådet besluta att högst 20 procent av de anslag som ska upptas i statsbudgeten och som består av penningspelsbolagets avkastning årligen ska lämnas outdelade. Det belopp som inte delats ut ska delas ut inom fem år.

Bestämmelserna om outdelad avkastning behöver fortsättningsvis ingå i lagen. En ändamålsenlig användning av avkastningen förutsätter att det finns möjlighet att något år lämna en del av avkastningen outdelad. Om t.ex. penningspelsbolagets avkastning överskrider den uppskattning av avkastningen under räkenskapsperioden i fråga som tagits in i statsbudgeten, ska den överskridande delen kunna lämnas outdelad. Dessutom ska en del av avkastningen kunna lämnas outdelad om man vet att det kommer att komma stora projekt under senare år och man behöver förbereda sig på att de ska finansieras med avkastning av penningspel. De outdelade medlen ska under senare år kunna användas för att jämna ut de belopp som årligen delas ut i form av understöd om bolagets avkastning något år underskrider den avkastning som uppskattats i statsbudgeten eller om avkastningen behöver användas till ekonomiskt sett betydande projekt.

I paragrafens 1 mom. föreslås att det i enlighet med den gällande bestämmelsen ska föreskrivas att högst 20 procent av den avkastning som är avsedd för respektive ändamål årligen kan lämnas outdelat. Respektive ministerium som fördelar avkastningen ska vid behov kunna föreslå att sådan avkastning som ministeriet fördelar ska lämnas outdelad. Besluten ska fattas i samband med budgetförfarandet på förslag av det ministerium som fördelar avkastningen.

Outdelad avkastning ska enligt förslaget inom fem år delas ut till det ändamål som det ursprungligen intäktsförts till. Detta motsvarar de gällande bestämmelserna. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att avkastningen inte förblir outdelad på obestämd tid samt att därmed trygga användningen av penningspelsbolagets avkastning till de allmännyttiga ändamål som föreskrivs i lagen.

Enligt de föreslagna övergångsbestämmelserna ska avkastningen av Veikkaus Ab:s och RAY:s penningspelsverksamhet från tiden före utgången av 2016 användas till de ändamål som föreskrivs i 17 § i lotterilagen inom tio år från ikraftträdandet av lagen. Det är nödvändigt att i övergångsbestämmelserna avvika från den gällande lagens tidsgräns på fem år för att avkastningen av Veikkaus Ab:s och RAY:s penningspel på ett ändamålsenligt sätt ska kunna fördelas till förmånstagare för de ändamål som föreskrivs i lotterilagen.

22 §. *Kostnader för understödsverksamheten.* Det föreslås att bestämmelserna i den gällande paragrafens 1 och 2 mom. flyttas till den nya 17 b §, i vilken det föreskrivs om användningen av penningspelsbolagets avkastning som är avsedd för att främja hälsa och social välfärd.

I den föreslagna paragrafen ska det föreskrivas om användning av penningspelsbolagets avkastning för att täcka kostnader för understödsverksamheten och om bolagets skyldighet att ersätta en del av kostnaderna för verksamheten vid Social- och hälsoorganisationernas understödscentral, som ska inrättas i anslutning till social- och hälsovårdsministeriet.

Enligt det föreslagna 20 § 2 mom. ska Social- och hälsoorganisationernas understödscentral sköta beredning, utbetalning, uppföljning och övervakning av understöden. Närmare bestämmelser om understödscentralens uppgifter ska utfärdas genom förordning av statsrådet. I nuläget ansvarar RAY till fullt belopp för sin understödsavdelnings personalkostnader och övriga kostnader. I fortsättningen föreslås en statlig myndighet sköta uppgiften. I propositionen föreslås det att hälften av kostnaderna för Social- och hälsoorganisationernas understödscentrals verksamhet ska täckas av den avkastning som ska användas för att främja hälsa och social välfärd och att bolaget ska vara skyldigt att ersätta staten för hälften av kostnaderna.

Genom att det föreskrivs att kostnaderna ska täckas delvis av det nya penningspelsbolaget och delvis med den avkastning som social- och hälsovårdsministeriet fördelar ser man till för det första att bolaget inte föranleds betydande utgifter på grund av kostnader för uppgifter som inte hör till dess verksamhet och för det andra att kostnaderna för understödsverksamheten inte i betydande mån drar ner beloppet av de understöd som delas ut av den avkastning som ska användas för att främja hälsa och social välfärd.

Eftersom det inte är möjligt att på förhand uppskatta det exakta beloppet av de årliga kostnaderna, föreslås det att det i paragrafens 1 mom. ska föreskrivas att det i statsbudgeten varje år ska tas in anslag som uppskattas motsvara hälften av Social- och hälsoorganisationernas understödscentrals kostnader. Enligt paragrafens föreslagna 2 mom. ska penningspelsbolaget ersätta social- och hälsovårdsministeriet för skillnaden mellan de faktiska kostnaderna för verksamheten vid Social- och hälsoorganisationernas understödscentral och anslaget i statsbudgeten.

I statsbudgeten ska man för varje verksamhetsår uppskatta hälften av den andel som ska tas av den avkastning som ska användas för att främja hälsa och social välfärd, och detta belopp ska i sin helhet användas först. Penningspelsbolaget ska stå för resten av kostnaderna. Om andelarna något år inte motsvarar hälften av kostnaderna i enlighet med lagen, ska andelarna jämnas ut under kommande år. Det föreslagna förfarandet är lätt administrativt sett, och det kräver t.ex. inte att andelarna korrigeras i tilläggsbudgeten. Social- och hälsoorganisationernas understödscentral ska för ministeriet lägga fram sin årliga verksamhetsplan och regelbundet rapportera till ministeriet om verksamheten och om hur anslagen har använts.

Enligt det föreslagna 3 mom. ska den avkastning som är avsedd för att främja hästuppfödning och hästsport kunna användas för kostnaderna för beviljandet av understöd. Eftersom det i fortsättningen endast är jord- och skogsbruksministeriet som ska bevilja den andel av penningspelsbolagets avkastning som går till hästbranschen i och med att den nuvarande tvådelade mekanismen för fördelning av avkastningen slopas, behöver jord- och skogsbruksministeriet tilläggsresurser på uppskattningsvis tre till fyra årsverken för att sköta uppgifter i anslutning till beviljandet av understöd till hästbranschen. Den andel på fyra procent av penningspelsbolagets totala avkastning som är avsedd för att främja hästhushållning och hästsport kan alltså användas för att täcka de kostnader som ökningen av uppgifterna i anslutning till statsunderstödet orsakar jord- och skogsbruksministeriet.

23 §. *Lagstiftning som ska tillämpas på de understöd som delas ut av avkastningen.* På de understöd som delas ut av penningspelsbolagets avkastning ska det i fortsättningen också för social- och hälsovårdsministeriets och jord- och skogsbruksministeriets del i första hand vara statsunderstödslagen som tillämpas. Det föreslås att det till paragrafen fogas en hänvisningsbestämmelse om detta. De gällande speciallagarna om fördelning av understöd, lagen om penningautomatunderstöd och lagen om fördelning av avkastningen av totospel, ska upphävas. I lagarna om upphävande föreslås det att det ska finnas övergångsbestämmelser om vilken lagstiftning som ska tillämpas på anhängiga ansökningar och på understöd som beviljats innan lagen trädde i kraft.

I 17 b och 17 c § föreslås det vissa bestämmelser som avviker från statsunderstödslagen när det gäller understöd som beviljas av social- och hälsovårdsministeriet och jord- och skogsbruksministeriet. Enligt 8 § i statsunderstödslagen kan det genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om hur statsunderstöd som hör till tillämpningsområdet för lagen ska beviljas, utbetalas och användas i enlighet med budgeten. Det föreslås att närmare bestämmelser om understödsförfarandet när det gäller understöd som beviljas av social- och hälsovårdsministeriet och jord- och skogsbruksministeriet ska utfärdas genom förordning av statsrådet.

På de statsunderstöd och statsandelar som beviljas av undervisnings- och kulturministeriet ska, liksom i nuläget, dessutom tillämpas lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet samt speciallagstiftning.

35 §. *Vinster i bingospel.* Det föreslås en teknisk ändring i paragrafens 1 mom. med anledning av att definitionerna av andra lotterier än penningspel enligt förslaget flyttas till den nya 3 a §. Sakinnehållet i paragrafen ändras inte.

42 a §. *Delegationen för penningspelsärenden.* Det föreslås att den gällande bestämmelsen om uppgiften för delegationen för penningspelsärenden ska ändras. För att de legitima grunderna för systemet med ensamrätt ska upprätthållas behöver de olika målsättningarna samordnas. Vid inrikesministeriet bör det finnas ett sakkunnigorgan som sköter denna uppgift. Delegationen för penningspelsärenden, som är tillsatt av statsrådet, föreslås fungera som sakkunnigorgan. Delegationen ska ha till uppgift att följa uppnåendet av och utvecklingsbehoven för de penningspelspolitiska målsättningarna. Det föreslås att bestämmelser om delegationens närmare uppgifter och sammansättning, liksom i enlighet med den gällande paragrafen, ska utfärdas genom förordning av statsrådet. Avsikten är att delegationen ska bestå av t.ex. representanter för centrala myndigheter i anslutning till penningspelsverksamheten, för riksdagsgrupper och för förmånstagare.

43 §. *Officiella övervakare.* Det föreslås att bestämmelsen i 1 mom. om tjänsteansvar för de officiella övervakare som Polisstyrelsen förordnar för tillsynen över penningspelsverksamheten ska preciseras. Inte alla officiella övervakare är tjänstemän. När officiella övervakare sköter uppgifter som avses i lotterilagen ska i enlighet med förslaget bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på dem. Bestämmelsen motsvarar i sak gällande lag. Till momentet ska även fogas en informativ hänvisning till skadeståndslagen (412/1974). I den gällande paragrafens 2 mom. finns en felaktig hänvisning till 14 §. Det föreslås att momentet ändras så att det när det gäller iakttagandet av spelreglerna hänvisas till 13 c §, i vilken inrikesministeriet bemyndigas att genom förordning utfärda spelreglerna. Enligt den ändrade ordalydelsen ska de officiella övervakarna övervaka att de spelregler för penningspel som inrikesministeriet utfärdat med stöd av 13 c § iakttas vid anordnande av penningspel.

44 §. *Rätt till upplysningar.* Det föreslås att det i paragrafen görs en teknisk ändring med anledning av att penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet ska slås samman.

Enligt den ändrade paragrafen gäller tillsynsmyndighetens rätt att erhålla upplysningar Veikkaus Ab i stället för penningspelssammanslutningarna.

45 §. *Kontroll- och förbudsrätt.* Det föreslås att paragrafens 1 mom. ändras så att kontrollrätten i stället för en officiell övervakare gäller den tillsynsmyndighet som avses i 42 §, dvs. Polisstyrelsen. Dessutom föreslås det att paragrafens 2 mom. ska ändras så att inte bara polisen utan också den tillsynsmyndighet som avses i 42 § har rätt att förbjuda att sådana automater eller spelanordningar som avses i 1 mom. tillhandahålls. De officiella övervakarna har i praktiken inte kontrollerat de automater som avses i paragrafen. Bestämmelser om de officiella övervakarnas huvudsakliga uppgifter finns i 43 § 2 mom., och kontroll av automater är en föga lämplig uppgift för de officiella övervakarna. Det föreslås däremot inga ändringar i de i paragrafen föreskrivna grunderna för förbudsrätten, utan sakinnehållet i dem ska förbli oförändrat.

46 §. *Ersättning för kostnaderna för tillsynen över penningspelsverksamheten.* Det föreslås att det i paragrafen görs ändringar av teknisk natur. Enligt den föreslagna paragrafen ska Veikkaus Ab ersätta staten för kostnaderna för tillsynen över penningspelsverksamheten. Bestämmelser om uttagande av kostnaderna ska liksom i nuläget utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

47 §. *Lyftande av vinster.* I paragrafens gällande 1 mom. föreskrivs det om tidsfristerna för lyftande av vinster i penninglotterier enligt spelkategori. Det har varit nödvändigt med särskilda bestämmelser för varje spelkategori för att det ska kunna fastställas när tiden ska börja räknas. Det föreslås att det till paragrafen ska fogas en hänvisning till specialautomatspel, för vilka vinsterna, liksom när det gäller penningautomat- och kasinospel, ska lyftas inom ett år från det att resultatet har uppnåtts. Enligt den föreslagna bestämmelsen ska vinster i kombinationsspel lyftas inom ett år från det att det resultat som i enlighet med spelreglerna för dessa spel berättigar till vinst har uppnåtts. Det föreslås att specialautomat och kombinationsspel ska definieras som nya former för anordnande av penningspel i 3 §. Det föreslås inga ändringar i sakinnehållet i paragrafens 2 och 3 mom.

51 §. *Kasinots kund- och övervakningsregister.* I paragrafens 3 mom. föreslås en teknisk ändring. De registrerade uppgifterna ska få behandlas av de av penningspelsbolagets anställda som behöver ha rätt att behandla uppgifterna för skötseln av sina arbetsuppgifter i den omfattning som skötseln av arbetsuppgifterna kräver. Registeransvarig för kasinots övervakningsregister ska vara penningspelsbolaget. I det framtida penningspelsbolaget kommer det troligen att finnas centraliserade funktioner, såsom t.ex. IKT-funktioner, vilka omfattar tekniska åtgärder i fråga om personregister. Också andra än de som arbetar på kasinot behöver då ha rätt att behandla uppgifterna i kundregistret inom gränserna för sina arbetsuppgifter. Eftersom den grupp personer som har rätt att använda uppgifterna bör tolkas snävt, behöver bestämmelsen förtydligas så att det blir möjligt att bl.a. utveckla stödsystemen för spelfunktionerna på ett modernt sätt. Utgångspunkten bör fortsättningsvis vara att behandlingen av uppgifterna inom penningspelsbolaget ska vara begränsad och ha samband med skötseln av arbetsuppgifter. Ett kasino är inte heller som sådant en juridisk aktör, utan det är i enlighet med 1 mom. den som bedriver kasinoverksamhet, inte penningspelsbolaget, som har rätt att föra register.

52 §. *Bevakning av och forskning kring skadeverkningar som lotterier ger upphov till samt utveckling av prevention och behandling av dem.* Det föreslås att det görs en ändring i paragrafen, så att ordet problem ersätts med ordet skadeverkningar. Ändringen är av teknisk natur. Avsikten med ändringen är att uppdatera terminologin. Ändringen görs i enlighet med etablerad praxis, enligt vilken man talar om skadeverkningar och inte problem när det handlar om de negativa ekonomiska, sociala och hälsomässiga följderna av penningspel.

Enligt paragrafens föreslagna 2 mom. ska det nya penningspelsbolaget Veikkaus Ab i stället för penningspelssammanslutningarna vara skyldigt att ersätta staten för kostnaderna för bevakning av och forskning kring de skadeverkningar som lotterier ger upphov till samt för utveckling av prevention och behandling av dem. Social- och hälsovårdsministeriet ska hos bolaget ta ut en avgift som motsvarar de totalkostnader som verksamheten orsakar ministeriet. Det föreslås att det genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet ska utfärdas bestämmelser om debitering av avgiften.

53 §. *Penningspelsbolagets skyldighet att lämna upplysningar.* Paragrafens 1 mom. motsvarar till sitt sakinnehåll den gällande lagen.

Enligt paragrafens föreslagna 2 mom. ska Veikkaus Ab varje år lämna de ministerier som fördelar avkastningen, inrikesministeriet och Polisstyrelsen en berättelse om hur dess spelverksamhet har utvecklats och om de åtgärder det har vidtagit för att förebygga och minska de ekonomiska, sociala och hälsomässiga skadeverkningar som spelandet ger upphov till. I paragrafens 2 mom. ska det göras motsvarande ändringar som i 1 och 13 c § i fråga om skyldigheten att förebygga och minska skadeverkningarna.

I den gällande paragrafens 3 mom. föreskrivs det om skyldigheten för den penningspelssammanslutning som bedriver penningautomat-, kasinospels- och kasinoverksamhet att lämna myndigheterna de upplysningar som nämns i momentet för tillsynen över sammanslutningens verksamhet och användningen av dess avkastning. Momentet behövs inte längre i och med att det föreslås bli ett enda helt och hållet statsägt bolag som har ensamrätt att anordna penningspel. Därför föreslås det att momentet stryks. Bakgrunden till bestämmelsen var RAY:s ställning som offentligrättslig förening. I motsats till RAY har Veikkaus Ab varit ett aktiebolag som helt och hållet ägs av staten, och undervisnings- och kulturministeriet har därmed av bolaget fått de uppgifter som behövs vid ägarstyrningen. Likaså för statens ägarstyrning har det ingått företrädare för staten i Fintoto Oy:s styrelse.

Det föreslås att det i paragrafens 3 mom. på motsvarande sätt som i den gällande paragrafens 4 mom. ska föreskrivas om skyldigheten att till Polisstyrelsen och till social- och hälsovårdsministeriet lämna uppgifter om anordnande av lotterier för skötseln av de uppgifter som i lotterilagen föreskrivs för dessa myndigheter. I momentet föreslås motsvarande ändring som i 52 §. Ordet problem ersätts med ordet skadeverkningar. Dessutom föreslås det att det i momentet ska föreskrivas att informationen också ska lämnas till social- och hälsovårdsministeriet för bedömning av penningspelens skadlighet.

Det föreslås dessutom en teknisk ändring i den finska språkdräkten i paragrafen så att det gamla namnet på inrikesministeriet, sisäasiainministeriö, ersätts med det nuvarande namnet sisäministeriö. Vidare ska paragrafen och dess rubrik ändras genom att det i stället för penningspelssammanslutningarna talas om penningspelsbolaget.

54 §. *Jäv och tjänsteansvar.* I den gällande paragrafen föreskrivs det om tjänsteansvar och jäv för förtroendevalda och anställda vid den penningspelssammanslutning som bedriver penningautomat-, kasinospels- och kasinoverksamhet när de sköter offentliga förvaltningsuppgifter samt om undantag från jävigheten för medlemmar i sammanslutningens styrelse när de behandlar ärenden som gäller beviljande av understöd av sammanslutningens avkastning. Specialbestämmelserna har behövts eftersom RAY sköter offentliga förvaltningsuppgifter. Avsikten är att uppgifterna i fortsättningen ska skötas av en statlig myndighet, Social- och hälsoorganisationernas understödscentral som är verksam i anslutning till social- och hälsovårdsministeriet. Det föreslås därför att paragrafen upphävs.

55 §. *Tystnadsplikt och handlingars offentlighet.* I den gällande paragrafen hänvisas det till lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) i fråga om tystnadsplikt och offentlighet i en penningspelssammanslutning i samband med de åligganden och handlingar som hör till beredningen av det fördelningsförslag som avses i 20 § 1 mom. och beslutsfattandet i fråga om förslaget. Specialbestämmelserna har behövts eftersom RAY sköter offentliga förvaltningsuppgifter. I fortsättningen ska uppgifterna enligt förslaget skötas av Social- och hälsoorganisationernas understödscentral som är verksam i anslutning till social- och hälsovårdsministeriet. Det föreslås därför att paragrafen upphävs.

62 §. *Förbud mot anordnande av lotterier.* I den gällande paragrafens 1 mom. hänvisas det till 3 § 1–11 punkten. I detaljmotiveringen till 3 § föreslås det att punkterna delvis ska ändras och att en del av definitionerna ska flyttas till den nya 3 a §. Dessutom föreslås det att det till 3 § ska fogas ett nytt 3 mom., i vilket det föreskrivs om anordnande av penningspel virtuellt. Därför föreslås det att paragrafens 1 mom. ska ändras så att det hänvisas till 3 § 2 och 3 mom., 3 a § och 56 §. Dessutom föreslås det att till paragrafens 3 mom. fogas ordet specialautomater, som enligt förslaget ska definieras i 3 §. Hänvisningarna till penningspelssammanslutningarna ska ersättas med hänvisningar till penningspelsbolaget. I övrigt motsvarar paragrafen den gällande lagen.

62 a §. *Förbjudande av anordnande av penningspel.* Till den gällande paragrafens 2 mom. ska det enligt förslaget fogas en hänvisning till specialautomater. En definition av specialautomat ska enligt förslaget fogas till 3 §. Dessutom ska hänvisningen till penningspelssammanslutningarna i 1 mom. 1 punkten ersättas med en hänvisning till penningspelsbolaget. I övrigt motsvarar paragrafen den gällande lagen.

62 b §. *Förbjudande av marknadsföring av penningspel.* Till den gällande paragrafens 2 mom. ska det enligt förslaget fogas en hänvisning till specialautomater. En definition av specialautomat ska enligt förslaget fogas till 3 §. I övrigt motsvarar paragrafen den gällande lagen.

64 §. *Lotteriförseelse.* Till 1 mom. 7 punkten ska det enligt förslaget fogas en hänvisning till specialautomater. En definition av specialautomat ska enligt förslaget fogas till 3 §. Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot vad som i 16 § 2 mom. föreskrivs om placeringen av automater ska för lotteriförseelse dömas till böter. I övrigt motsvarar paragrafen den gällande lagen.

65 §. *Brott mot tystnadsplikt.* Det föreslås att paragrafen upphävs som obehövlig. I den gällande paragrafen hänvisas det till 55 §, som enligt förslaget ska upphävas.

67 §. *Närmare bestämmelser.* Det föreslås en teknisk ändring i 1 mom. 4 punkten med anledning av att definitionerna av formerna för anordnandet av andra lotterier än penningspel flyttas till den nya 3 a §. Bemyndigandet i 6 punkten i momentet ska enligt förslaget preciseras så att det genom förordning av statsrådet ska föreskrivas om skyldighet för Polisstyrelsen och polisinrättningarna att översända uppgifter också för bedömning av penningspelens skadlighet. I 6 punkten föreslås det dessutom att ordet problem ersätts med ordet skadeverkning på motsvarande sätt som i 52 och 53 §.

1.2 Strafflagen

I 17 kap.16 a § i strafflagen föreskrivs det om penningspelsbrott. Det föreslås att det i paragrafen görs tekniska ändringar på grund av ändringarna i lotterilagen. I paragrafen ska 2, 4 och 5 punkten ändras så att det hänvisas till det i 11 § i lotterilagen nämnda penningspelsbolaget, inte till en penningspelssammanslutning. Dessutom ska ordet specialautomat fogas till 5 punkten. En definition av specialautomat ska fogas till 3 § i lotterilagen. Den som i strid

med förbudet i 62 § 3 mom. i lotterilagen upplåter en lokal för tillhandahållande av penningautomater, specialautomater eller kasinospel som tillhandahålls av någon annan än det i 11 § i lotterilagen nämnda penningspelsbolaget ska enligt förslaget dömas för penningspelsbrott.

1.3 Lagen om användning av avkastningen av penninglotterier samt tippnings- och vadhållningsspel

Det föreslås att lagen om fördelning av tippningsvinstmedel ska upphävas. Bestämmelserna i lagen ska tas in i 17 a § i lotterilagen.

1.4 Lagen om penningautomatunderstöd

Det föreslås att lagen om penningautomatunderstöd ska upphävas eftersom statsunderstödslagen och en statsrådsförordning som utfärdas med stöd av den enligt förslaget i fortsättningen ska tillämpas på de understöd som delas ut av den avkastning som ska användas för att främja hälsa och social välfärd.

Enligt lagens övergångsbestämmelse ska de bestämmelser som gällde när understödet beviljades samt villkoren i understödsbeslutet tillämpas på understöd som beviljats innan lagen trädde i kraft. På ansökningar som vid ikraftträdandet av lagen är anhängiga vid social- och hälsovårdsministeriet och vid RAY ska enligt förslaget de bestämmelser tillämpas som gällde vid ikraftträdandet av lagen, förutom att statsunderstödslagen och den statsrådsförordning som utfärdats med stöd av 8 § i den lagen ska tillämpas i fråga om betalning av understöd, bokföring och revision samt redovisning över användningen av understöd.

Till den del som det i lagen om penningautomatunderstöd hänvisas till RAY och till dess uppgifter och behörighet i understödsärenden, avses efter lagens ikraftträdande Social- och hälsoorganisationernas understödscentral och dess uppgifter och behörighet i understödsärenden.

1.5 Lagen om användning av avkastningen av totospel för främjande av hästuppfödning och hästsport

Det föreslås att lagen om fördelning av avkastningen av totospel ska upphävas eftersom statsunderstödslagen och en statsrådsförordning som utfärdas med stöd av den enligt förslaget i fortsättningen ska tillämpas på de understöd som delas ut av den avkastning som ska användas för att främja hästuppfödning och hästsport.

Enligt lagens övergångsbestämmelser ska det på sådana ansökningar om understöd som vid ikraftträdandet av lagen är anhängiga vid jord- och skogsbruksministeriet samt på understöd som beviljats av jord- och skogsbruksministeriet innan lagen trädde i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet, dvs. lagen om fördelning av avkastningen av totospel.

1.6 Lagen om biblioteket för synskadade

Enligt 5 a § i lagen om biblioteket för synskadade kan det för anläggningsutgifter för lokaler som biblioteket för synskadade ska hyra användas ett anslag som i enlighet med 18 § 2 punkten i lotterilagen årligen intas i statsbudgeten. Det föreslås att 5 a § upphävs, eftersom det i denna proposition föreslås att det i lotterilagen inte längre ska ingå någon bestämmelse om användning av avkastning av penningspelsverksamhet för anläggningsutgifter för lokaler som avses i lagen om biblioteket för synskadade.

1.7 Lotteriskattelagen

2 §. *Definitioner.* I 2 § i lotteriskattelagen definieras lotteri. Enligt 2 § 1 mom. 1 punkten avses med lotteri i 3 § i lotterilagen avsedda penning- och varulotterier, gissningstävlingar, bingospel, tippning, vadhållning och totospel samt hållande av penningautomater och varuvinstautomater till allmänhetens förfogande, anordnande av kasinospel, kasinoverksamhet och hållande av sådana spelautomater och spelanordningar som avses i 56 § lotterilagen till allmänhetens förfogande.

Eftersom det föreslås att formerna för anordnandet av penningspel ska ändras och att definitionerna av formerna för anordnandet av andra lotterier än penningspel ska flyttas till den nya 3 a §, föreslås det att det i 2 § i lotteriskattelagen ska göras till denna del nödvändiga tekniska ändringar. Enligt den föreslagna paragrafen avses med lotteri i 3 § i lotterilagen avsedda penningspel och i 3 a § i lotterilagen avsedda andra lotterier samt tillhandahållande av sådana spelautomater och spelanordningar som avses i 56 § i lotterilagen för allmänheten.

1.8 Inkomstskattelagen

21 §. *Delvis skattefria samfund.* Enligt 21 § i inkomstskattelagen (1535/1992) ska av penningspelssammanslutningarna RAY och Veikkaus Ab till kommunen betala skatt på inkomst enligt den inkomstskattesats som anges i 124 § 3 mom. på inkomst av annan verksamhet än sådan som avses i lotteriskattelagen och lagen om förströelseanordningar (164/1995) samt på inkomst från musikautomater. Enligt 124 § 3 mom. i inkomstskattelagen är inkomstskattesatsen för delvis skattefria samfund 6,07 procent. De nämnda penningspelssammanslutningarna betalar alltså inte skatt till staten med stöd av inkomstskattelagen.

I och med att de tre penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet slås samman föreslås det att 21 § 1 mom. 2 punkten upphävs. Bestämmelsen, som inte begränsar skattefriheten till endast den penningspelsverksamhet som omfattas av ensamrätten och enligt vilken skattepliktig verksamhet beskattas med en skattesats på drygt 6 procent, vilket alltså är lägre än samfundsskattesatsen på 20 procent, kan inte anses vara motiverad med tanke på reglerna för statligt stöd. Det ska föreskrivas om det nya penningspelsbolagets skyldighet att betala inkomstskatt i den föreslagna nya 21 c §.

21 c §. *Penningspelssammanslutningarnas skattskyldighet.* Det föreslås att en ny 21 c § fogas till lagen. Det nya penningspelsbolaget Veikkaus Ab ska enligt paragrafen vara skyldigt att betala skatt endast på andra inkomster än inkomsterna från den penningspelsverksamhet som bolaget bedriver med stöd av ensamrätten i enlighet med lotterilagen (1047/2001). På inkomsterna ska det betalas skatt enligt samfundsskattesatsen, dvs. 20 procent. De ekonomiska konsekvenserna av ändringen kan bedömas vara mycket små för det nya penningspelsbolaget, eftersom bolaget i princip inte ska ha andra inkomster än inkomster från penningspelsverksamheten.

Den föreslagna bestämmelsen om skattefrihet ska enligt paragrafen på motsvarande sätt gälla PAF, som med stöd av landskapslagen om lotterier har ensamrätt att bedriva penningspels- och lotteriverksamhet i landskapet Åland. I den gällande inkomstskattelagen finns det inga särskilda bestämmelser om den skattemässiga behandlingen av PAF. Ålands landskapsregering lade den 24 maj fram ett initiativ om att PAF ska inkluderas i den föreslagna 21 c §.

1.9 Statsunderstödslagen

3 §. *Förhållande till annan lagstiftning.* I 3 § i statsunderstödslagen föreskrivs det om statsunderstödslagens förhållande till andra bestämmelser om statsunderstöd samt till bestämmelser

om vissa former av offentligt stöd som ligger nära statsunderstöd. Enligt paragrafens 2 mom. tillämpas lagen inte på understöd som beviljas av avkastningen av penningautomater, kasinospel, kasinoverksamhet eller totospel. När social- och hälsovårdsministeriet delar ut RAY:s avkastning som understöd tillämpas lagen om penningautomatunderstöd som speciallag. När jord- och skogsbruksministeriet delar ut Fintoto Oy:s avkastning tillämpas lagen om fördelning av avkastningen av totospel.

I denna proposition föreslås det att det i fortsättningen i första hand ska vara statsunderstödslagen som tillämpas också på de understöd som social- och hälsovårdsministeriet och jord- och skogsbruksministeriet delar ut av penningspelsbolagets avkastning. Därför föreslås det att 3 § 2 mom. i statsunderstödslagen ändras så att hänvisningarna till understöd som beviljas av avkastningen av penningspel slopas. Dessutom föreslås det att de föråldrade författningshänvisningarna i 2 mom. ska ändras.

1.10 Museilagen

6 §. Det föreslås att det i 6 § i museilagen görs en teknisk ändring på grund av sammanslagningen av penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet. Hänvisningen till tippnings- och penninglotterivinstmedel ska ersättas med en hänvisning till penningspelsbolagets avkastning. Enligt den föreslagna bestämmelsen ska penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen kunna användas för de statsandelar och statsunderstöd som avses i lagen.

1.11 Teater- och orkesterlagen

8 §. Det föreslås att det i 8 § i teater- och orkesterlagen görs en teknisk ändring på grund av sammanslagningen av penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet. Hänvisningen till tippnings- och penninglotterivinstmedel ska ersättas med en hänvisning till penningspelsbolagets avkastning. Enligt den föreslagna bestämmelsen ska penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen kunna användas för de statsandelar och statsunderstöd som avses i lagen.

1.12 Lagen om främjande av filmkonsten

7 §. Det föreslås att det i 7 § i lagen om främjande av filmkonsten görs en teknisk ändring på grund av sammanslagningen av penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet. Hänvisningen till vinstmedel av tippning och penninglotteri ska ersättas med en hänvisning till penningspelsbolagets avkastning. Enligt den förslagna bestämmelsen ska understöd som avses i lagen i första hand betalas med penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen.

1.13 Lagen om ombildning av Institutet för Ryssland och Österuropa till stiftelse

4 §. *Statsunderstöd.* Det föreslås att det i 4 § i lagen om ombildning av Institutet för Ryssland och Österuropa till stiftelse (698/2012) görs en teknisk ändring på grund av sammanslagningen av penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet. Hänvisningen till intäkterna från tippnings- och penninglotterivinstmedel ska ersättas med en hänvisning till penningspelsbolagets avkastning. Enligt den föreslagna bestämmelsen ska stiftelsen få statsunderstöd för sin verksamhet i första hand från penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen. Bestämmelser om statsunderstöd finns i statsunderstödslagen.

1.14 Lagen om Nationalgalleriet

29 §. *Finansiering.* Det föreslås att det i 29 § i lagen om Nationalgalleriet (889/2013) görs en teknisk ändring på grund av sammanslagningen av penningspelssammanslutningarnas pen-

ningspelsverksamhet. Hänvisningen till avkastningen av penninglotterier samt tippnings- och vadhållningsspel ska ersättas med en hänvisning till penningspelsbolagets avkastning. Enligt den föreslagna bestämmelsen ska undervisnings- och kulturministeriet inom ramen för ett anslag i statsbudgeten bevilja finansiering för Nationalgalleriets verksamhet för dess uppgifter enligt den lagen. Finansiering ska även kunna beviljas av penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen. Bestämmelser om statsunderstöd finns i statsunderstödslagen.

1.15 Lagen om Centret för konstfrämjande

11 §. *Finansiering av främjande av konst.* Det föreslås att det i 11 § i lagen om Centret för konstfrämjande (657/2012) görs en teknisk ändring på grund av sammanslagningen av penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet. Hänvisningen till vinstmedel från penninglotterier samt från tippnings- och vadhållningsspel ska ersättas med en hänvisning till penningspelsbolagets avkastning. Enligt den föreslagna bestämmelsen ska de anslag som behövs för finansiering av i lagen avsedda konstfrämjande åtgärder anvisas centret i första hand av penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen.

1.16 Idrottslagen

16 §. *Finansieringen av statsandelar och statsunderstöd.* Det föreslås att det i 16 § i idrottslagen (390/2015) görs en teknisk ändring på grund av sammanslagningen av penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet. Hänvisningen till vinstmedel av tippning och penninglotteri ska ersättas med en hänvisning till penningspelsbolagets avkastning. Enligt den föreslagna bestämmelsen ska statsandelar och statsunderstöd som avses i lagen i första hand betalas med penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen.

1.17 Lagen om extra pension för idrottsutövare

4 §. Det föreslås att det i 4 § i lagen om extra pension för idrottsutövare (1419/2014) görs en teknisk ändring på grund av sammanslagningen av penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet. Hänvisningen till vinstmedel från tippning och penninglotteri ska ersättas med en hänvisning till penningspelsbolagets avkastning. Enligt den föreslagna bestämmelsen fastställs pensionsbeloppet årligen i statsbudgeten. Pensionen betalas i första hand med penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen. Pensionen betalas ut av den kommunala pensionsanstalten Keva.

1.18 Ungdomslagen

15 §. *Finansieringen av statsandelar och statsunderstöd.* Det föreslås att det i 15 § i ungdomslagen (72/2006) görs en teknisk ändring på grund av sammanslagningen av penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet. Hänvisningen till vinstmedel av tippnings- och penninglotterispel ska ersättas med en hänvisning till penningspelsbolagets avkastning. Enligt den föreslagna bestämmelsen ska de statsandelar och statsunderstöd som avses i lagen i främsta hand betalas med penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen.

1.19 Lagen om fritt bildningsarbete

23 §. *Användning av penningspelsbolagets avkastning.* Det föreslås att det i 23 § i lagen om fritt bildningsarbete (632/1998) görs en teknisk ändring på grund av sammanslagningen av penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet. Hänvisningen till tippningsvinstmedel ska ersättas med en hänvisning till penningspelsbolagets avkastning. Enligt den föreslagna bestämmelsen får penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen användas

för statsandelar och statsunderstöd enligt lagen i fråga om idrottsutbildningscentrer. Det föreslås också att paragrafens rubrik ska ändras.

1.20 Lagen om Institutet för de inhemska språken

8 §. *Finansiering av ämbetsverket.* Det föreslås att det i 8 § 2 mom. i lagen om Institutet för de inhemska språken görs en teknisk ändring på grund av sammanslagningen av penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet. Hänvisningen till tippningsvinstmedel ska ersättas med en hänvisning till penningspelsbolagets avkastning. Enligt den föreslagna bestämmelsen ska det anslag som avses i 1 mom. i första hand anvisas från penningspelsbolagets avkastning som avses i 17 § i lotterilagen och som i statsbudgeten anvisats för främjande av vetenskapen.

1.21 Lagen om skada, ådragen i militärtjänst

6 d §. Det föreslås att det i 6 d § i lagen om skada, ådragen i militärtjänst görs en teknisk ändring på grund av sammanslagningen av penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet. Hänvisningen till RAY:s avkastning ska ersättas med en hänvisning till penningspelsbolagets avkastning. Enligt den föreslagna bestämmelsen kan också penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen, inom ramen för det anslag som reserverats för ändamålet i statsbudgeten, användas för betalning av ersättning som ska betalas till kommuner eller samkommuner för sådana kostnader för öppenvård som avses i 6 § 4 mom. eller för betalning av ersättning för sådan vård eller deltidsvård på anstalt eller sådan rehabilitering som avses i 6 § 5 mom. om ersättningen betalas till den anstalt som ordnat servicen i fråga. Ersättningar ska betalas av Statskontoret.

1.22 Lagen om rehabilitering av frontveteraner

5 §. *Anslag.* Det föreslås att det i 5 § i lagen om rehabilitering av frontveteraner görs en teknisk ändring på grund av sammanslagningen av penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet. Hänvisningen till RAY:s avkastning ska ersättas med en hänvisning till penningspelsbolagets avkastning. Enligt den föreslagna bestämmelsen ersätts de nödvändiga kostnaderna för rehabilitering och uppehälle under rehabilitering inom det anslag som i statsbudgeten reserveras för ändamålet. För de nödvändiga kostnaderna för sådan rehabilitering och sådant uppehälle under rehabilitering som avses i lagen ska det kunna användas också medel av penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen, inom det anslag som i statsbudgeten reserveras för ändamålet.

1.23 Lagen om rehabilitering för personer som tjänstgjort i vissa uppdrag under Finlands krig

8 §. *Finansiering.* Det föreslås att det i 8 § i lagen om rehabilitering för personer som tjänstgjort i vissa uppdrag under Finlands krig görs en teknisk ändring på grund av sammanslagningen av penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet. Hänvisningen till RAY:s avkastning ska ersättas med en hänvisning till penningspelsbolagets avkastning. Enligt den föreslagna bestämmelsen ska kostnaderna för rehabilitering och uppehälle under rehabilitering samt i 6 § avsedda utgifter för resekostnadsersättningar betalas med medel av penningspelsbolagets avkastning som avses i 17 § i lotterilagen, inom det anslag som reserveras för ändamålet i statsbudgeten.

1.24 Lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner

19 §. *Rehabiliteringspenning för annan rehabilitering.* Det föreslås att det i 19 § 3 mom. i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) görs en teknisk ändring på grund av sammanslagningen av penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet. Hänvisningen till anpassningsträning som finansieras av RAY ska ersättas med en hänvisning till anpassningsträning som finansieras med medel av penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen.

21 §. *Rehabiliteringspenning för rehabilitering utomlands.* Motsvarande tekniska ändring föreslås i 21 §. Förutsättningen för beviljande av rehabiliteringspenning för rehabilitering utomlands ska vara att den rehabilitering som ges utomlands uppfyller förutsättningarna enligt 16 § för ersättning eller att det är fråga om rehabiliteringsverksamhet som baserar sig på en lag eller bestämmelse som nämns i 18 § 1 eller 4 mom. eller om en rehabiliteringskurs som till sitt innehåll motsvarar sådan verksamhet och finansieras med medel av penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen, eller om studier som baserar sig på en individuell studie- och rehabiliteringsplan enligt 20 §.

1.25 Lagen om hästtävlingar

2 §. *Förhållande till annan lagstiftning.* Det föreslås att hänvisningen i 2 § i lagen om hästtävlingar (796/1993) till lagen om fördelning av avkastningen av totospel ska ersättas med en hänvisning till lotterilagen, eftersom det i denna proposition föreslås att den förstnämnda lagen ska upphävas.

1.26 Lagen om statsbidrag till privata arkiv

10 §. *Finansiering.* Det föreslås att det i 10 § i lagen om statsbidrag till privata arkiv (1006/2006) görs en teknisk ändring på grund av sammanslagningen av penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet. Hänvisningen till tippningsvinstmedel ska ersättas med en hänvisning till penningspelsbolagets avkastning. Enligt den föreslagna bestämmelsen ska anslaget i första hand anvisas från penningspelsbolagets avkastning som avses i 17 § i lotterilagen och som i statsbudgeten anvisats för främjande av vetenskapen. Samtidigt skulle formuleringen av paragrafen förändras så att den ännu tydligare än i dagsläget skulle visa sambandet mellan understöd och det anslag som reseverats för ändamålet i statsbudgeten.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Det föreslås att det görs en teknisk ändring i det bemyndigande att utfärda förordning som finns i lotterilagens 13 c § 2 mom. och som gäller anordnandet av penningspel, så att det genom förordning av statsrådet föreskrivs också om de olika typerna av och maximiantalet specialautomater. Dessutom föreslås det att det bemyndigande att utfärda förordning som ingår i paragrafens 4 mom. preciseras så att spelreglerna för penningspel, som utfärdas genom förordning av inrikesministeriet, ska innehålla de största tillåtna spelinsatserna och spelvinsterna också i specialautomater.

Det bemyndigandet att utfärda förordning i 14 § 2 mom. i lotterilagen kompletteras så att det genom förordning av statsrådet får utfärdas närmare bestämmelser också om spelkontot.

Enligt det föreslagna 17 b § 3 mom. i lotterilagen får understödet trots 6 § 1 mom. i statsunderstödslagen täcka det fulla beloppet av de totalkostnader som orsakas av den verksamhet el-

ler det projekt som utgör föremål för statsunderstödet. Närmare bestämmelser om understödets belopp ska utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt den föreslagna 19 § i lotterilagen ska det nya penningspelsbolaget redovisa avkastningen av penningspelsverksamheten till de ministerier som fördelar avkastningen i enlighet med förhållandet mellan de ändamål som föreskrivs i 17 §. Enligt bemyndigandet utfärdas närmare bestämmelser om redovisningsförfarandet genom förordning av statsrådet. Den gällande bestämmelsen ska preciseras, men avsikten är inte att sakinnehållet i den ska ändras. De gällande statsrådsförordningarna ska på grund av sammanslagningen av penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet ändras eller upphävas, och det ska då utfärdas en ny förordning eller nya förordningar av statsrådet.

I 20 § 2 mom. i lotterilagen ska det enligt förslaget finnas ett bemyndigande att utfärda förordning. I lagen ska det ingå en grundläggande bestämmelse om Social- och hälsoorganisationernas understödscentral, som är verksam i anslutning till social- och hälsovårdsministeriet, och om understödscentralens uppgifter. Närmare bestämmelser om uppgifterna ska utfärdas genom förordning av statsrådet. Social- och hälsovårdsministeriet ska besluta om beviljande och återkrav av understöd, och understödscentralen ska ansvara för andra uppgifter som statsbidragsmyndigheten med stöd av statsunderstödslagen har.

Enligt förslaget ska lotterilagens 42 a § om delegationen för penningspelsärenden, som finns vid inrikesministeriet, ändras i fråga om delegationens lagstadgade uppgift. Liksom i enlighet med den gällande lagen ska bestämmelser om delegationens närmare uppgifter och sammansättning utfärdas genom förordning av statsrådet.

Liksom i enlighet med den gällande lagen ska penningspelsbolaget enligt den föreslagna 46 § i lotterilagen ersätta staten för kostnaderna för tillsynen över penningspelsverksamheten. Bestämmelser om uttagande av kostnaderna ska liksom i nuläget utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

I enlighet med den gällande lagen skulle penningspelsbolaget vara tvunget att ersätta staten för kostnaderna för bevakning av och forskning kring de skadeverkningar som lotterier ger upphov till samt för utveckling av prevention och behandling av dem. Hos penningspelsbolaget ska det tas ut en avgift som motsvarar de totalkostnader som verksamheten orsakar social- och hälsovårdsministeriet. Det föreslås att bemyndigandet att utfärda förordning i paragrafens 2 mom. ska ändras så att det genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet ska föreskrivas om debitering av avgiften, dvs. om tidpunkten då avgiften tas ut. Detta motsvarar nuvarande praxis.

Det föreslås att det ska göras en teknisk ändring i bemyndigandena att utfärda förordning i 67 § i lotterilagen med anledning av att definitionerna av formerna för anordnandet av andra lotterier än penningspel flyttas till den nya 3 a §. Dessutom ska det, enligt bemyndigandet som gäller skyldighet för Polisstyrelsen och polisinrättningarna att översända uppgifter, genom förordning av statsrådet föreskrivas om skyldigheten att översända uppgifter inte bara för bevakning av och forskning kring de skadeverkningar som lotterier ger upphov till, utan också för bedömning av penningspelens skadlighet.

3 Ikraftträdande

I propositionen föreslås det att lagarna ska träda i kraft den 1 januari 2017, då det är meningen att det nya penningspelsbolaget ska inleda penningspelsverksamheten.

Eftersom det i lagen om ändring av lotterilagen finns flera övergångsbestämmelser och därmed flera moment, föreslås det att momenten i övergångsbestämmelsen för tydlighetens skull ska numreras.

I det föreslagna 2 mom. ska det för tydlighetens skull föreskrivas att arbetsavtalslagens (55/2001) bestämmelser om överlåtelse av rörelse ska tillämpas i fråga om hur personalens ställning vid Veikkaus Ab och Fintoto Oy ska ordnas. De anställda vid sammanslutningarna ska övergå till penningspelsbolaget som så kallade gamla arbetstagare med rättigheter och skyldigheter i enlighet med sina arbetsavtal.

Enligt det föreslagna 3 mom. ska det också i fråga om personalens ställning vid RAY tillämpas arbetsavtalslagens bestämmelser om överlåtelse av rörelse, med undantag av dem som utnämns till ett tjänsteförhållande vid Social- och hälsoorganisationernas understödscentral, som ska inrättas i anslutning till social- och hälsovårdsministeriet den 1 januari 2017. Anställningsförhållandena för personalen inom RAY:s understödsfunktion ska direkt med stöd av lag upphöra den 31 december 2016 utan uppsägningstid. Personalen inom understödsfunktionen har erbjudits ett nytt anställningsförhållande vid Social- och hälsoorganisationernas understödscentral.

Personalen inom understödsfunktionen, vilket inkluderar personalen både vid understödsavdelningen och inom stödtjänsterna, har erbjudits en möjlighet till ett nytt anställningsförhållande vid Social- och hälsoorganisationernas understödscentral. Det har därför ansetts att det i denna situation, då hela personalen inom understödsfunktionen har erbjudits en möjlighet till ett nytt anställningsförhållande inom statsförvaltningen, inte är ändamålsenligt med samma förfarande som i situationer då motsvarande möjligt inte finns. Uppsägningen är endast en teknisk åtgärd, varefter de anställda får nya anställningsförhållanden som tjänstemän inom statsförvaltningen. Juridiskt är det dock fråga om två separata anställningsförhållanden: ett anställningsförhållandet till RAY, som upphör den 31 december 2016, och ett anställningsförhållande till social- och hälsovårdsministeriet, som för de som tar emot anställningsförhållandet inleds den 1 januari 2017.

Det föreslås att lotterilagens 13 § om RAY upphävs. Samtidigt upphävs statsrådets förordning om RAY. I det föreslagna 4 mom. föreskrivs det om övergångsbestämmelser som gäller RAY. När lagen träder i kraft ska RAY:s skyldigheter och rättigheter samt tillgångar och skulder övergå till det nya penningspelsbolaget, med undantag för den egendom och de tillgångar som avses i 5 och 9 mom. RAY ska inte ha någon egentlig verksamhet eller egendom när lagen träder i kraft. För att föreningens bokslut och övriga nödvändiga åtgärder ska kunna skötas, föreslås det att det i övergångsbestämmelsen ska föreskrivas om vissa administrativa frågor. Den styrelse för RAY som valts för 2016–2018 ska upprätta och för föreningsmötet lägga fram ett bokslut för den räkenskapsperiod som omedelbart föregick lagens ikraftträdande samt en slutredovisning om upplösning av föreningen. Efter att lagen trätt i kraft ska det hållas ännu ett föreningsmöte vid vilket det fattas beslut om fastställande av bokslutet, beviljande av ansvarsfrihet för styrelsen och verkställande direktören samt godkännande av slutredovisningen. Som en del av fastställandet av bokslutet ska det vid föreningsmötet också fattas beslut om den summa som ska gå till social- och hälsovårdsministeriet för understöd. De bestämmelser om sammankallande av föreningsmötet och om beslutförhet som finns i statsrådets förordning om RAY ska tillämpas tills föreningen upplöses. Social- och hälsovårdsministeriet ska efter föreningsmötet meddelas om fastställande av bokslutet, beviljande av ansvarsfrihet och godkännande av slutredovisningen. Föreningen ska anses vara upplöst när det beslut om upplösning av föreningen som ministeriet på basis av meddelandet fattar har trätt i kraft.

Riksdagen har behörighet att genom lag besluta att RAY:s verksamhet ska upphöra. Riksdagen har även behörighet att besluta bl.a. om sammanslagning av RAY:s verksamhet och om

överföring av dess egendom och ansvar till en annan sammanslutning. Den bestämmelse i 13 § 2 mom. i lotterilagen som gäller utdelning av föreningens medel för ändamål i enlighet med 17 § 2 mom. i lotterilagen om föreningen upphör med sin verksamhet kan inte tillämpas då penningspelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet i enlighet med förslaget sammanslås, utan bestämmelsen är avsedd för situationer då föreningens penningspelsverksamhet upphör helt och förmånstagarna därmed inte längre får understöd av avkastningen av penningspelsverksamheten. Till följd av de föreslagna lagändringarna kommer RAY att upphöra att finnas. Enligt övergångsbestämmelserna ska föreningens skyldigheter och rättigheter samt tillgångar och skulder övergå till det nya bolaget, med undantag för den avkastning av penningspelsverksamheten som ska redovisas till social- och hälsovårdsministeriet, RAY:s driftskapital samt den egendom som avses i 5 mom. RAY:s ansvar och skyldigheter i fråga om understödsverksamheten ska överföras till social- och hälsovårdsministeriet, med undantag för ansvar och skyldigheter i personalfrågor. Man ska sträva efter att i en särskild överlåtelsehandling specificera vad som överförs. Det kan vara fråga om t.ex. RAY:s skyldigheter och fordringar i samband med en anhängig rättegång, återkrav samt vissa varumärken och avtal som gäller understödsverksamheten. Avkastningen av RAY:s penningspelsverksamhet inklusive driftskapitalet kommer således i sin helhet att kunna delas ut till RAY:s nuvarande förmånstagare.

När lagen träder i kraft övergår RAY:s understödssystem samt de datasystem och möbler och den utrustning som annars används inom understödsverksamheten enligt 5 mom. utan ersättning till social- och hälsovårdsministeriet. Det är ändamålsenligt att understödssystemet övergår utan ersättning, eftersom det är fråga om ett datasystem som RAY:s understödsavdelning använder för beredning, utbetalning, uppföljning och övervakning av understöden och som man har satsat betydande ekonomiska resurser på att utveckla. I fortsättningen ska Social- och hälsoorganisationernas understödscentral använda systemet när det sköter sina uppgifter. Det ska reserveras sex månader efter ikraftträdandet av lagen för avskiljande av datasystemen, eftersom avskiljandet beror på lokallösningarna. Dessutom ska övrig egendom som RAY:s understödsavdelning har använt överföras till social- och hälsovårdsministeriet.

Enligt det föreslagna 6 mom. ska den begränsning i 14 § 1 mom. enligt vilken en spelare kan ha endast ett spelkonto inte tillämpas förrän från och med den 1 januari 2018. En spelare kan ha ett spelkonto hos var och en av de tre penningspelssammanslutningarna, och av tekniska orsaker i anslutning till datasystemet kommer det inte att vara möjligt att sammanslå kontona genast när lagen träder i kraft. Därför ska det föreskrivas om en övergångstid på ett år för begränsningen.

Enligt det föreslagna 7 mom. ska den avkastning som avses i 17 § kunna användas för slutligt beviljande av understöd till förmånstagare först när Europeiska unionen slutgiltigt att godkänt Finlands anmälan om statligt stöd. Understödsbeloppet eller förutsättningarna för beviljande av understöd ändras vid behov på basis av Europeiska unionens beslut. Detta ska dock inte begränsa utbetalningen av understöd i förskott. Syftet med övergångsbestämmelsen är att göra verkställandet av nationella understöd smidigare när Europeiska unionens förfarande för statligt stöd ännu pågår eller när man har upptäckt att det behöver göras ändringar i fråga om en redan godkänd anmälan.

Enligt det föreslagna 8 mom. ska det nya penningspelsbolaget, till vilket Veikkaus Ab:s tillgångar och skulder ska övergå i och med fusionen, i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av lagen till undervisnings- och kulturministeriet redovisa det överlåtande Veikkaus Ab:s avkastning av de penningspel som anordnats innan lagen trädde i kraft. Enligt 1 § 1 mom. 3 punkten i den gällande statsrådsförordningen om redovisningen av avkastningen av penninglotteri-, tippnings- och vadhållningsspel ska Veikkaus Ab redovisa avkastningen av penningspelsverksamheten för hela kalenderåret inom en månad efter att sammanslutningens

bokslut har fastställts. Avkastningen ska dock redovisas senast den 30 april 2017. Det nuvarande Veikkaus Ab ska senast den 31 december 2016 till undervisnings- och kulturministeriet redovisa den avkastning av penninglotterier samt tippnings- och vadhållningsspel från tidigare år som fonderats i bolaget och som inte delats ut. För överlåtelse av det överlåtande Veikkaus Ab:s aktier till det nya penningspelsbolaget genom apport behövs i enlighet med 3 § i lagen om statens bolagsinnehav och ägarstyrning riksdagens samtycke. Därför ska det i övergångsbestämmelserna föreskrivas att undervisnings- och kulturministeriet till det nya penningspelsbolaget får överlåta det överlåtande Veikkaus Ab:s aktier och i stället för de aktier som överlåts ta emot det nya penningspelsbolagets aktier. Undervisnings- och kulturministeriet ska därefter överföra det nya penningspelsbolagets aktier till statsrådets kansli, som ska ansvara för ägarstyrningen av det nya penningspelsbolaget.

Det nya penningspelsbolaget, till vilket RAY:s tillgångar ska överföras, ska enligt det föreslagna 9 mom. till social- och hälsovårdsministeriet redovisa avkastningen av de penningspel som RAY anordnat innan lagen trädde i kraft i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av lagen. Dessutom ska det nya penningspelsbolaget redovisa RAY:s driftskapital till social- och hälsovårdsministeriet efter att bokslutet har fastställts i enlighet med 4 mom. Driftskapitalet ska dock redovisas senast den 30 april 2017. Det ska föreskrivas separat om skyldigheten att redovisa driftskapitalet, eftersom också det är sådan avkastning av penningspelsverksamhet som enligt lotterilagen ska användas för att främja hälsa och social välfärd.

Enligt det föreslagna 10 mom. ska det nya penningspelsbolaget, till vilket Fintoto Oy:s tillgångar och skulder ska övergå i och med fusionen, redovisa Fintoto Oy:s avkastning av de penningspel som anordnats innan lagen trädde i kraft i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av lagen. Den avkastning som ska intäktsföras till staten ska redovisas till jord- och skogsbruksministeriet.

Enligt det föreslagna 11 mom. kan social- och hälsovårdsministeriet innan lagen träder i kraft inrätta de tjänster som behövs för de uppgifter som överförs från RAY till den i 20 § 2 mom nämnda Social- och hälsoorganisationernas understödscentral som är verksam i anslutning till social- och hälsovårdsministeriet, och ministeriet får första gången dessa tjänster tillsätts tillsätta dem utan att de förklaras lediga. Övergångsbestämmelsen behövs för att det ska kunna garanteras att understödsavdelningens verksamhet kan fortsätta utan störningar. Personalen vid RAY:s understödsavdelning har erbjudits en möjlighet till ett nytt anställningsförhållande vid Social- och hälsoorganisationernas understödscentral. Enligt övergångsbestämmelsen ska social- och hälsovårdsministeriet kunna tillsätta också tjänsten som chef för Social- och hälsoorganisationernas understödscentral. Utnämningen ska i övrigt höra till behörigheten för statsrådets allmänna sammanträde. Om den som första gången utnämns till tjänsten är en person som arbetar vid RAY är det dock ändamålsenligt att social- och hälsovårdsministeriet är behörigt att tillsätta även denna tjänst.

Avkastningen av de tre separata penningspelssammanslutningarnas penningspel som anordnats innan ändringarna i lotterilagen trätt i kraft ska användas till de ändamål som föreskrivs i lagen. Detta omfattar både eventuell avkastning från tidigare år som lämnats outdelad och avkastning från penningspel som anordnats 2016. Eftersom det särskilt i fråga om RAY har lämnats mera avkastning outdelad än vad det är ändamålsenligt att dela ut under ett år, föreslås det att det i övergångsbestämmelserna ska föreskrivas att avkastningen ska användas inom tio år från ikraftträdandet av lagen.

I ikraftträdandebestämmelsens föreslagna 12 mom. ska det föreskrivas om utdelning av Veikkaus Ab:s outdelade avkastning. Avkastningen av de penninglotterier samt tippnings- och vadhållningsspel som anordnats innan lagen trädde i kraft ska, med avvikelse från vad som fö-

reskrivs i 21 §, användas till främjande av idrott och fysisk fostran, vetenskap, konst samt ungdomsarbete inom tio år från ikraftträdandet av lagen. Undervisnings- och kulturministeriet ska ansvara för utdelningen av avkastningen.

Enligt det föreslagna 13 mom. ska avkastningen av de penningautomatspel och kasinospel och den kasinoverksamhet som anordnats innan lagen trädde i kraft, med avvikelse från den tidsfrist på fem år som föreskrivs i 21 §, användas till främjande av hälsa och social välfärd inom tio år från ikraftträdandet av lagen. Social- och hälsovårdsministeriet ska ansvara för utdelningen av avkastningen.

Enligt det föreslagna 14 mom. i övergångsbestämmelsen ska avkastningen av de totospel som anordnats innan lagen trädde i kraft användas för att främja hästsport och hästuppfödning i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av lagen.

Enligt övergångsbestämmelserna i den föreslagna lagen om upphävande av lagen om penningautomatunderstöd de bestämmelser som gällde när understödet beviljades samt villkoren i understödsbeslutet tillämpas på understöd som beviljats innan lagen trädde i kraft. På ansökningar som vid ikraftträdandet av lagen är anhängiga vid social- och hälsovårdsministeriet och vid RAY ska enligt förslaget de bestämmelser tillämpas som gällde vid ikraftträdandet av lagen, förutom att statsunderstödslagen och den statsrådsförordning som utfärdats med stöd av 8 § i den lagen ska tillämpas i fråga om betalning av understöd, bokföring och revision samt redovisning över användningen av understöd.

Enligt övergångsbestämmelserna i lagen om upphävande av lagen om fördelning av avkastningen av totospel ska de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av lagen, dvs. lagen om fördelning av avkastningen av totospel, tillämpas både på anhängiga ansökningar och på understöd som beviljats innan lagen trädde i kraft.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Näringsfrihet och rätt till arbete

Enligt 18 § 1 mom. i grundlagen har var och en i enlighet med lag rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt. I Finland har man ansett att ett penningspelssystem där aktörer med ensamrätt styrs av det allmänna och avkastningen av penningspelsverksamheten används för allmännyttiga ändamål är det mest effektiva instrumentet och tillika ett proportionerligt sätt att garantera rättssäkerheten för dem som deltar i penningspelsverksamhet, förhindra oegentligheter och brott och minska de sociala och hälsomässiga skadeverkningar som spelande ger upphov till. I vårt nuvarande penningspelssystem ingår tre aktörer med ensamrätt enligt lag.

Riksdagens grundlagsutskott har bedömt det nuvarande systemet. Grundlagsutskottet har ansett att lotterier ur näringsfrihetens perspektiv sett är en så speciell form av ekonomisk verksamhet att tillståndsplikt måste anses godtagbart för att garantera deltagarnas rättsäkerhet, minska de sociala olägenheterna med lotterier och för att motverka brott och missbruk. Jämfört med andra typer av lotterier är hasardspel förknippade med så mycket större risker för sociala konsekvenser, missbruk och åsidosättande av rättssäkerheten att ett regleringsförfarande baserat på ensamrätt kan anses vara acceptabelt med avseende på grundlagen. I detta fall strider inte den långt gående begränsningen av näringsfriheten till följd av ensamrätten mot de krav på proportionalitet som måste ställas på begränsningen. Utskottets bedömning påverkades av det faktum att penningspel inte heller tidigare var en så kallad fri näring och av att lotterilagen därför inte hade några nya konsekvenser för den enskildes rättsliga ställning (GrUU 23/2000 rd).

Den föreslagna ändringen, i och med vilken ett enda penningspelsbolag får ensamrätt att anordna penningspel, har ingen avgörande betydelse för näringsfriheten. Ändringen leder inte heller denna gång till några nya konsekvenser för den enskildes rättsliga ställning. Det är motiverat att systemet med ensamrätt fortsättningsvis ska omfatta alla former för anordnande av penningspel.

Statsbudgeten

Enligt 83 § i grundlagen beslutar riksdagen för ett finansår i sänder om statsbudgeten. Det föreslås att det i överensstämmelse med gällande lag ska föreskrivas i lag om de ändamål för vilka penningspelsbolagets avkastning ska användas. I samband med att man övergår till en modell med en aktör med ensamrätt ska det i lag även föreskrivas om fördelningen av bolagets avkastning mellan dessa ändamål. Grundlagsutskottet ansåg i samband med att lotterilagen stiftades att det är förenligt med grundlagen att i lag föreskriva om ändamålen för anslagen samt hur avkastningen ska fördelas mellan ändamålen (GrUU 23/2000 rd). Genom de föreslagna ändringarna begränsas inte riksdagens behörighet att besluta om statsbudgeten. I statsbudgeten ska det i enlighet med det föreskrivna fördelningsförhållandet under undervisnings- och kulturministeriets, social- och hälsovårdsministeriets och jord- och skogsbruksministeriets moment tas in anslag som motsvarar penningspelsbolagets uppskattade vinst under räkenskapsperioden i fråga och de medel som återgår för ny utdelning. I den årliga statsbudgeten ska det beslutas om användningen av anslagen.

Bemyndiganden att utfärda förordningar

Det föreslås att ett nytt bemyndigande att utfärda förordning ska fogas till lotterilagen. I det föreslagna 20 § 2 mom. ska det föreskrivas om Social- och hälsoorganisationernas understödscentral, som ska vara verksam i anslutning till social- och hälsovårdsministeriet, och om understödscentralens uppgifter. Närmare bestämmelser om understödscentralens uppgifter ska utfärdas genom förordning av statsrådet. Social- och hälsovårdsministeriet ska besluta om beviljande och återkrav av understöd, och understödscentralen ska ansvara för andra uppgifter som statsbidragsmyndigheten med stöd av statsunderstödslagen har.

I lagen finns det tillräckliga grundläggande bestämmelser för det föreslagna nya bemyndigandet att utfärda förordning, och det framkommer i bemyndigandena vad det är som det ska föreskrivas om genom förordning. De ändringar i gällande bemyndiganden som föreslås i propositionen är huvudsakligen tekniska till sin natur, och också för dem finns det grundläggande bestämmelser i lagen. Det kan anses att de nya respektive ändrade bemyndigandena att utfärda förordning uppfyller kraven i grundlagsutskottets utlåtandepraxis på att bemyndigandena ska vara exakta och noggrant avgränsade.

Lagförslagen kan enligt regeringens uppfattning behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

1.

Lag

om ändring av lotterilagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lotterilagen (1047/2001) 13, 13 a, 54, 55 och 65 §,

av dem 13 § sådan den lyder i lagarna 575/2011 och 1156/2015, 13 a § sådan den lyder i lag 575/2011 samt 54 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 575/2011,

ändras 1, 3–6, 9, 11, 12, 13 b, 13 c, 14, 14 a, 14 b och 16 §, 4 kap., 35, 42 a, 43–47, 51–53, 62, 62 a, 62 b, 64 och 67 §,

av dem 1 § sådan den lyder i lagarna 661/2010 och 230/2011, 3 och 47 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 575/2011, 4, 14 a, 62 b och 64 § sådana de lyder i lag 661/2010, 5 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1344/2001, 11, 12, 13 b, 13 c, 14, 42 a och 53 § sådana de lyder i lag 575/2011, 14 b och 62 a § sådana de lyder i lagarna 661/2010 och 575/2011, 16 och 52 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 661/2010, 43 § sådan den lyder i lagarna 506/2009 och 661/2010, 62 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 661/2010 och 575/2011 samt 67 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 506/2009, samt

fogas till lagen en ny 3 a § som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde och syfte

I denna lag föreskrivs det om anordnande av lotterier och tillsynen över anordnandet, redovisningen av avkastningen från lotterier och de ändamål för vilka avkastningen kan användas samt tillsynen över användningen av avkastningen.

Syftet med denna lag är att garantera rättsskyddet för dem som deltar i allmännyttig lotteriverksamhet, att hindra oegentligheter och brott i samband med lotterier och att förebygga och minska de ekonomiska, sociala och hälsomässiga skadeverkningar som deltagande i lotterier ger upphov till.

Denna lag gäller inte utlovande av slumpartade förmåner vid marknadsföring, om det för erhållande av förmånen inte krävs någon annan motprestation än köp av en nyttighet eller anbud om köp.

3 §

Definitioner av penningspel och av formerna för anordnande av dem

Med penningspel avses i denna lag sådana lotterier där spelaren kan vinna pengar.

I denna lag avses med

1) *penninglotteri* ett penningspel där pengar kan vinnas genom lottning,

2) *vadhållningsspel* ett penningspel där spelaren har möjlighet att genom gissning av händelser eller resultat vid idrottstävlingar eller andra tävlingar eller vid penningspel delta i fördelningen av de vinster som bestäms enligt produkten av den penninginsats spelaren ställt och den koefficient som utvisar sannolikheten för slutresultatet,

3) *tippningsspel* ett annat än i 2 punkten avsett penningspel där spelaren har möjlighet att genom gissning av händelser eller resultat vid idrottstävlingar eller andra tävlingar eller genom lottning av nummer, märke eller andra igenkänningstecken delta i fördelningen av vinster,

4) *penningautomat* en spelautomat eller spelanordning som kan ge spelaren vinst i form av pengar,
5) *specialautomat* en spelautomat eller spelanordning som man kan spela på när man identifierat sig och som kan ge spelaren vinst i form av pengar,
6) *kasinospel* roulett-, kort- och tärningsspel samt andra därmed jämförbara penningspel,
7) *totospel* ett penningspel där spelaren har möjlighet att genom gissning av resultaten vid hästtävlingar delta i fördelningen av vinster,
8) *kombinationsspel* ett penningspel med en kombination av egenskaper hos de penningspel som avses i 1–7 punkten.
Sådana penningspel som avses i 2 mom. kan anordnas även virtuellt så att vinsten då bestäms på basis av lottning.

3 a §

Definitioner av formerna för anordnande av andra lotterier

I denna lag avses med
1) *varulotteri* ett lotteri där deltagaren genom lottning eller på något annat därmed jämförbart sätt som beror på slumpen kan vinna varor eller present- eller köpkort som kan bytas ut mot varor eller tjänster,
2) *gissningstävling* ett varulotteri där deltagaren har möjlighet att genom gissning angående gissningsobjektet, dock inte angående idrottstävlingar eller andra tävlingar, vinna varor eller present- eller köpkort som kan bytas ut mot varor eller tjänster,
3) *bingospel* ett lotteri där vinnare är de vars bingobricka eller motsvarande verifikat i elektronisk form upptar de lottade numren i den ordning som spelreglerna föreskriver och där deltagarna kan vinna varor eller present- eller köpkort som kan bytas ut mot varor eller tjänster, samt
4) *varuvinstautomat* en spelautomat eller spelanordning där spelaren som vinst kan få varor.

4 §

Övriga definitioner

I denna lag avses med
1) *lott* en kupong eller ett verifikat i motsvarande elektronisk form eller i någon annan därmed jämförbar form, som utvisar rätt att delta i ett lotteri,
2) *penningspelsverksamhet* anordnande av penningspel,
3) *penningspel som förmedlas elektroniskt* ett penningspel som anordnas på distans, i elektronisk form eller med hjälp av någon annan teknik som möjliggör kommunikation,
4) *spelkonto* en spelares konto som penningspelsbolaget tillhandahåller för penningspel och där spelhändelser samt penningöverföringar mellan spelaren och penningspelsbolaget registreras,
5) *kasino* en godkänd och övervakad lokal där det till spelarens förfogande kan ställas sådana penningautomater, specialautomater och kasinospel i vilka en eventuell förlust kan stå i uppenbar disproportion till åtminstone någon deltagares betalningsförmåga samt andra penningspel,
6) *särskild spelsal* en lokal som uteslutande eller huvudsakligen reserverats för spelande av penningspel eller en sådan elektronisk spelwebbplats där en förutsättning för att kunna spela är att man registrerat sig som spelare,
7) *spelplats* ett annat försäljningsställe för penningspel än en särskild spelsal eller ett kasino,
8) *marknadsföring* reklam, indirekt reklam och annan säljfrämjande verksamhet; indirekt reklam är i synnerhet främjande av försäljningen av en produkt i samband med reklam för en annan produkt så att ett etablerat kännetecken för produkten eller dess säljare, oförändrat eller

ändrat så att det ändå kan kännas igen, används som kännetecken för den andra produkten, eller att reklamen för den andra produkten annars associerar till en bestämd produkt eller dess säljare; som sådan marknadsföring av lotterier som omfattas av denna lag betraktas inte blotta förekomsten i ett elektroniskt datanät av en utländsk eller åländsk lotteriwebbplats, oavsett språk, förutsatt att det på denna webbplats inte finns annat material som främjar deltagande i lotteri i Finland eller riket; som sådan marknadsföring av lotterier som omfattas av denna lag betraktas inte heller marknadsföring av lotterier i utländska eller åländska publikationer som sprids i Finland eller riket, förutsatt att publikationens huvudsakliga syfte inte är att marknadsföra penningspel och att marknadsföringen av lotterier inte uttryckligen tar sikte på Finland eller riket,

9) *nöjespark* ett förlustelseställe vars verksamhet sker på ett fast ställe och så att den största delen av inkomsterna består av att karuseller, olika bilbanor och berg- och dalbanor eller motsvarande nöjesparksanordningar ställs till allmänhetens förfogande mot en avgift,

10) *tivoli* ett förlustelseställe som förflyttar sig från ort till ort.

5 §

Rätt att anordna lotterier

Lotterier får anordnas av registrerade föreningar, självständiga stiftelser och andra sammanslutningar med allmännyttigt ändamål som har hemort i Finland.

I 11 § föreskrivs om ensamrätt att anordna penningspel.

6 §

Tillståndsplikt för lotterier

Lotterier får anordnas endast med tillstånd av en myndighet, om inte något annat bestäms i denna lag.

Tillståndet kan förenas med villkor som gäller lotterna, priset på lotter, försäljningen av lotter, lottningen, lyftande av vinster och andra villkor som gäller anordnande av lotteriet. Tillståndet kan även förenas med villkor som gäller det ändamål för vilket avkastningen av lotteriet ska användas och tillsynen över anordnande av lotteriet.

9 §

Ändamålsbundenhet för avkastningen av vissa lotterier

Avkastningen av de lotterier som avses i 3 a § ska användas för det ändamål som anges i tillståndet.

Om avkastningen av de lotterier som avses i 1 mom. eller en del av den inte kan användas för det ändamål som anges i tillståndet eller om detta inte är ändamålsenligt på grund av att förhållandena förändrats eller av någon annan orsak, ska tillståndshavaren ansöka om tillstånd hos tillståndsmyndigheten att ändra det ändamål för vilket avkastningen ska användas.

Tillstånd att ändra det ändamål för vilket avkastningen ska användas ska beviljas, om det nya eller ändrade ändamålet är förenligt med 7 § 1 mom. 1 och 2 punkten.

11 §

Ensamrätt att anordna penningspel

Veikkaus Ab har ensamrätt att anordna penningspel.

12 §

Veikkaus Ab

Veikkaus Ab är ett aktiebolag som helt och hållet ägs av staten.

Bolaget ska bedriva penningspelsverksamhet så att rättsskyddet för dem som deltar i penningspel garanteras, så att man strävar efter att förhindra oegentligheter och brott och så att de ekonomiska, sociala och hälsomässiga skadeverkningar som spelandet ger upphov till förebyggs och minskas.

Bolaget har ett förvaltningsråd. Förvaltningsrådet ska följa och övervaka att bolaget bedriver penningspelsverksamhet på det sätt som föreskrivs i 2 mom. samt stödja samarbetet mellan bolaget och dess intressentgrupper.

Om inte något annat föreskrivs i denna lag eller någon annanstans i lag tillämpas på bolaget bestämmelserna om aktiebolag samt lagen om statens bolagsinnehav och ägarstyrning (1368/2007).

13 b §

Begränsningar i Veikkaus Ab:s verksamhet

Veikkaus Ab får inte anordna andra lotterier än penningspel.

Veikkaus Ab får inte utan tillstånd av statsrådets kansli bilda eller förvärva andra bolag än sådana som behövs för dess penningspelsverksamhet eller förvärva aktier i dem eller överlåta aktier i dessa bolag till en ny ägare.

Veikkaus Ab eller dess dotterbolag får inte utan tillstånd av statsrådets kansli

1) inrätta fonder eller göra överföringar till ospecificerade reserver eller ändra deras bokföringskaraktär,

2) ändra sitt aktiekapital,

3) bevilja lån,

4) göra andra investeringar än sådana anskaffningar av anläggningstillgångar som verksamheten förutsätter.

Veikkaus Ab får inte ge utdelning av sin vinst eller sitt fria egna kapital till aktieägarna eller dela ut vederlagsfria förmåner av sin vinst eller sitt överskott till sina anställda.

13 c §

Anordnande av penningspel

Penningspel ska anordnas så att rättsskyddet för dem som deltar i penningspelsverksamhet garanteras, så att man strävar efter att förhindra oegentligheter och brott och så att de ekonomiska, sociala och hälsomässiga skadeverkningar som spelandet ger upphov till förebyggs och minskas.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs om

1) hur stor andel av avkastningen av spelavgifterna vid anordnandet av penningspel som ska betalas till spelarna som vinst, hur vinsterna ska avrundas och hur outtagna vinster ska fördelas,

2) de olika typerna av och maximiantalet penningautomater, specialautomater och kasinospel på spelplatser, i särskilda spelsalar och i kasinon, maximiantalet särskilda spelsalar samt antalet kasinon, var de är belägna och deras öppettider.

Genom förordning av statsrådet får dessutom bestämmelser utfärdas om den tillåtna tiden för försäljning av penningspel.

Genom förordning av inrikesministeriet utfärdas bestämmelser om spelreglerna för penningspel. Spelreglerna ska innehålla bestämmelser om vinstfördelningen och återbetalningen av

spelinsatser samt om de största tillåtna spelinsatserna och spelvinsterna i penningautomater, specialautomater och kasinospel. Reglerna för penninglotterier samt tippnings-, vadhållnings- och totospel ska dessutom innehålla bestämmelser om lottningen. Spelreglerna kan innehålla även andra sådana bestämmelser om speltempot eller andra liknande egenskaper hos vissa kategorier av spel, vissa typer av spel eller vissa spel som behövs för att minska det problemspelande som spelen är förenade med.

14 §

Penningspel som förmedlas elektroniskt

När Veikkaus Ab anordnar penningspel som förmedlas elektroniskt, ska bolaget öppna ett spelkonto för spelaren. En spelare kan ha endast ett spelkonto. När ett spelkonto öppnas ska bolaget kontrollera spelarens identitet och var han eller hon är bosatt för att det ska kunna säkerställas att spelaren har uppnått myndighetsåldern och att det territoriella tillämpningsområdet för lagstiftningen i en annan stat eller region respekteras.

Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om spelkontot samt om kontrollen av en spelares identitet och var han eller hon är bosatt.

För att minska på problemspelande ska bolaget i fråga om penningspel som förmedlas elektroniskt vid behov uppställa kvantitativa och tidsmässiga begränsningar för spelandet enligt spelkategori, speltyp, spel och spelare.

Genom förordning av inrikesministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om uppställandet av kvantitativa och tidsmässiga begränsningar för vissa kategorier av spel, vissa typer av spel, vissa spel och vissa spelare.

14 a §

Åldergränsen för penningspel samt kundkontroll

Veikkaus Ab samt näringsidkare och sammanslutningar som förmedlar deltagaranmälningar och deltagaravgifter i anslutning till penningspel eller som upplåter ett utrymme för tillhandahållande av penningautomater eller specialautomater får inte låta personer under 18 år spela penningspel.

Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om sätten att kontrollera att en spelare har uppnått myndighetsåldern.

Bestämmelser om de krav på kundkontroll som hänför sig till förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism finns i lagen om förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism (503/2008).

14 b §

Marknadsföring av penningspel

Veikkaus Ab får marknadsföra penningspelen och bolaget, om marknadsföringen inte främjar spelande som ger upphov till ekonomiska, sociala och hälsomässiga skadeverkningar samt om efterfrågan på penningspel genom marknadsföringen styrs in på sådan penningspelsverksamhet som bedrivs enligt denna lag. Marknadsföringen får inte riktas till minderåriga. I marknadsföringen får inte rikligt spelande framställas på ett positivt sätt och inte heller det att någon låter bli att spela eller spelar måttligt framställas på ett negativt sätt. Marknadsföring av penningspel är förbjuden i samband med sådan televisions- och radioverksamhet, offentlig visning på biografer av bildprogram och publikationsverksamhet som är riktad till minderåriga.

Om ett penningspel i samband med utfärdande av spelreglerna har konstaterats vara förenat med en särskild risk för problemspelande, får spelet inte marknadsföras på andra ställen än sådana särskilda spelsalar, kasinon och travbanor där spelet eller försäljningsställena för spelet finns. Spelarna får dock i fråga om ett sådant spel ges information om spelobjekt, spelplatser, spelvillkor, spelavgifter, sannolikheten att vinna och vinster.

Polisstyrelsen har till uppgift att övervaka att denna lag och konsumentskyddslagen (38/1978) följs vid marknadsföringen av penningspel. Veikkaus Ab ska varje år ge inrikesministeriet och Polisstyrelsen en rapport om hur penningspel har marknadsförts.

Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om innehållet i den rapport som avses i 3 mom.

16 §

Särskilda bestämmelser om penningautomater, specialautomater och kasinospel

Penningautomater, specialautomater och kasinospel ska placeras i en övervakad lokal. De får inte placeras i en lokal där användningen av dem kan äventyra säkerheten eller störa ordningen.

4 kap.

Avkastningen av penningspelsverksamhet

17 §

Avkastningens ändamål

Av Veikkaus Ab:s avkastning ska

1) 53 procent användas för att främja idrott och fysisk fostran, vetenskap, konst samt ungdomsarbete,

2) 43 procent användas för att främja hälsa och social välfärd,

3) 4 procent användas för att främja hästuppfödning och hästsport.

17 a §

Avkastning avsedd för att främja idrott och fysisk fostran, vetenskap, konst samt ungdomsarbete

Av Veikkaus Ab:s avkastning som är avsedd för att främja idrott och fysisk fostran, vetenskap, konst samt ungdomsarbete ska

1) 25 procent användas för att främja idrott och fysisk fostran,

2) 17,5 procent användas för att främja vetenskap,

3) 38,5 procent användas för att främja konst,

4) 9 procent användas för att främja ungdomsarbete,

5) 10 procent användas till de ändamål som föreskrivs i 1–4 punkten på det sätt som årligen närmare bestäms i statsbudgeten.

17 b §

Avkastning avsedd för att främja hälsa och social välfärd

Den avkastning som är avsedd för att främja hälsa och social välfärd ska användas för att bevilja allmännyttiga sammanslutningar och stiftelser med rättsförmåga understöd.

Inom ramen för det anslag som tas in i statsbudgeten kan den avkastning som är avsedd för att främja hälsa och social välfärd användas också för betalning av sådana ersättningar och kostnader som anges i 5 § i lagen om rehabilitering av frontveteraner (1184/1988), 8 § i lagen om rehabilitering för personer som tjänstgjort i vissa uppdrag under Finlands krig (1039/1997) och 6 d § i lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948).

Trots 6 § 1 mom. i statsunderstödslagen (688/2001) får understödet täcka det fulla beloppet av de totalkostnader som orsakas av den verksamhet eller det projekt som utgör föremål för statsunderstödet. Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om understödets belopp.

17 c §

Avkastning avsedd för att främja hästuppfödning och hästsport

Av den avkastning som är avsedd för att främja hästuppfödning och hästsport ska minst 95 procent anvisas till centralorganisationen för travsport och hästuppfödning och till dess medlemssammanslutningar.

Centralorganisationen för travsport och hästuppfödning ska för jord- och skogsbruksministeriet lägga fram ett förslag till årlig plan för hur de understöd som beviljas av den andel som avses i 1 mom. ska fördelas till olika understödsmottagare och ändamål.

Avtal som avses i 7 § 2 mom. i statsunderstödslagen behöver inte ingås, om uppfödningsstöd beviljas hästens ägare under ledning av centralorganisationen för travsport och hästuppfödning.

18 §

Upptagande av avkastningen i statsbudgeten

I statsbudgeten tas varje år in anslag som uppskattas motsvara Veikkaus Ab:s vinst under räkenskapsperioden i fråga och de medel som återgår för ny utdelning.

Anslagen tas i enlighet med förhållandet mellan de ändamål som föreskrivs i 17 § in i statsbudgeten under undervisnings- och kulturministeriets, social- och hälsovårdsministeriets samt jord- och skogsbruksministeriets moment.

19 §

Redovisning av avkastningen

Veikkaus Ab ska redovisa avkastningen av penningspelsverksamheten till det ministerium som ska behandla ärenden som gäller fördelningen av avkastning för respektive ändamål i enlighet med förhållandet mellan de ändamål som föreskrivs i 17 §.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om redovisningsförfarandet.

20 §

Beslut om fördelningen av avkastningen

Beslut om beviljande av de understöd och statsandelar som delas ut av avkastningen till främjande av idrott och fysisk fostran, vetenskap, konst samt ungdomsarbete fattas av undervisnings- och kulturministeriet.

Beslut om beviljande av de understöd som delas ut av avkastningen till främjande av hälsa och social välfärd fattas av social- och hälsovårdsministeriet. I anslutning till social- och hälsovårdsministeriet finns Social- och hälsoorganisationernas understödscentral, som sköter be-

redning, utbetalning, uppföljning och övervakning av understöden och om vars uppgifter det föreskrivs närmare genom förordning av statsrådet.

Beslut om beviljande av de understöd som delas ut av avkastningen till främjande av hästuppfödning och hästsport fattas av jord- och skogsbruksministeriet.

21 §

Outdelad avkastning

Årligen kan högst 20 procent av den avkastning som är avsedd för respektive i 17 § föreskrivet ändamål lämnas outdelat. Det belopp som inte delats ut ska delas ut inom fem år.

Beslut om outdelad avkastning fattas av statsrådet på förslag av det ministerium som ska behandla ärenden som gäller fördelningen av avkastning för respektive ändamål.

22 §

Kostnader för understödsverksamheten

Den avkastning som är avsedd för att främja hälsa och social välfärd kan, utöver vad som föreskrivs i 17 b §, användas för de personalkostnader och andra kostnader som föranleds av verksamheten vid Social- och hälsoorganisationernas understödscentral. I statsbudgeten ska det varje år tas in anslag som uppskattas motsvara hälften av Social- och hälsoorganisationernas understödscentrals kostnader.

Veikkaus Ab ska ersätta social- och hälsovårdsministeriet för skillnaden mellan de faktiska kostnaderna för verksamheten vid Social- och hälsoorganisationernas understödscentral och anslaget i statsbudgeten.

Den avkastning som är avsedd för att främja hästuppfödning och hästsport kan användas för de kostnader som jord- och skogsbruksministeriet orsakas av beviljandet av understöd.

23 §

Lagstiftning som ska tillämpas på de understöd som delas ut av avkastningen

På de understöd som delas ut av Veikkaus Ab:s avkastning tillämpas statsunderstödslagen, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag.

På de statsunderstöd och statsandelar som beviljas av undervisnings- och kulturministeriet tillämpas dessutom lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009).

35 §

Vinster i bingospel

I bingospel kan vinsten, utöver vad som föreskrivs i 3 a § 3 punkten, ges i form av rätt till ett eller flera nya spel.

Maximivärdet av de vinster som delas ut till spelarna får inte överstiga 75 procent av värdet av den totala försäljningen under sex kalendermånader, dock så att maximivärdet av de vinster som delas ut inte får överstiga 95 procent under en enda kalendermånad.

42 a §

Delegationen för penningspelsärenden

Vid inrikesministeriet finns en delegation för penningspelsärenden som är tillsatt av statsrådet och som har till uppgift att följa uppnåendet av och utvecklingsbehoven för de penningspelspolitiska målsättningarna.

Genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om delegationens närmare uppgifter och sammansättning.

43 §

Officiella övervakare

För tillsynen över penningspelsverksamheten kan Polisstyrelsen förordna officiella övervakare. När officiella övervakare sköter uppgifter enligt denna lag tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar på dem. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

De officiella övervakarna ska övervaka att de spelregler som utfärdats med stöd av 13 c § iakttas vid anordnande av penningspel samt för varje spelomgång fastställa resultatet och vinsternas antal eller belopp i tippnings-, vadhållnings- och totospel. De officiella övervakarna ska också övervaka dragningen i samband med penninglotterier och blandningen av lotterna samt fastställa resultatet av dragningen, om inte notarius publicus utför dessa uppgifter med samtycke av Polisstyrelsen.

Arrangemangen för tillsyn över de penningspel som avses i 62 § 5 mom. godkänns av inrikesministeriet.

44 §

Rätt till upplysningar

Tillsynsmyndigheterna har rätt att trots bestämmelserna om tystnadsplikt av Veikkaus Ab, av en sammanslutning eller en stiftelse som erhållit tillstånd att anordna lotterier och av dem som i praktiken anordnar varulotterier erhålla de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynsuppgiften.

45 §

Kontroll- och förbudsrätt

En polisinrättning, Polisstyrelsen och ett i 58 § avsett kontrollorgan har rätt att kontrollera att godkända räkneverk för kontroll av penningrörelsen används i penningautomater och varuvinstautomater samt i sådana spelautomater och spelanordningar som avses i 56 §.

En polisinrättning och Polisstyrelsen har rätt att förbjuda att sådana automater eller spelanordningar som avses i 1 mom. tillhandahålls, om det inte i dem finns ett godkänt räkneverk för kontroll av penningrörelsen eller om de är placerade i strid med bestämmelserna om hur automater och spelanordningar ska placeras. Om den brist eller det fel som iakttagits är ringa, kan polisen i stället för att utfärda förbud förordna att saken ska rättas till.

46 §

Ersättning för kostnaderna för tillsynen över penningspelsverksamheten

Veikkaus Ab ska ersätta staten för kostnaderna för tillsynen över penningspelsverksamheten.

Genom förordning av inrikesministeriet utfärdas bestämmelser om uttagande av kostnaderna.

47 §

Lyftande av vinster

En vinst som erhållits i ett penninglotteri ska lyftas inom ett år från det att resultatet av dragningen har fastställts eller från utgången av den försäljningstid som antecknats på lotten. Vinster i tippnings- och vadhållningsspel ska lyftas inom ett år och vinster i totospel inom tre månader från dagen för fastställande av slutresultatet enligt spelreglerna för dessa spel. Vinster i penningautomat-, specialautomat- och kasinospel ska lyftas inom ett år från det att det resultat som berättigar till vinsten har uppnåtts. Vinster i kombinationsspel ska lyftas inom ett år från det att det resultat som i enlighet med spelreglerna för dessa spel berättigar till vinst har uppnåtts.

En vinst som erhållits i bingospel ska lyftas inom ett år efter att det resultat som berättigar till vinsten har uppnåtts.

Vinster i varulotterier och gissningstävlingar, med undantag för sådana varulotterier som får anordnas utan tillstånd enligt denna lag, ska lyftas inom två månader efter utgången av varulotteritillståndets giltighetstid.

51 §

Kasinots kund- och övervakningsregister

Den som bedriver kasinoverksamhet har rätt att för övervakning av spelverksamheten föra ett personregister (*kasinots kund- och övervakningsregister*). För kasinots kund- och övervakningsregister får följande uppgifter om kasinots kunder och deras spelande samlas in samt registreras:

1) förnamn och släktnamn,
2) födelsedatum,
3) medborgarskap,
4) adress,
5) beträffande utländska kunder passnummer samt uppgift om när och var passet utfärdats,
6) ett fotografi av kunden,
7) den tidpunkt då kunden anlände till kasinot,
8) tillträdes- eller spelförbud,
9) uppgifter om spelandet i kasinot,
10) misstänkt eller konstaterat falskspel,
11) uppgifter om störande uppträdande.

Uppgifterna samlas in på grundval av en anmälan som kunden gör och genom observation eller fotografering med hjälp av teknisk utrustning. Sådana uppgifter om kasinots personal som samlats in genom observation eller fotografering med hjälp av teknisk utrustning får även samlas in för och registreras i registret.

De registrerade uppgifterna får behandlas endast av de av Veikkaus Ab:s anställda som behöver ha rätt att behandla uppgifterna för skötseln av sina arbetsuppgifter och endast i den omfattning som skötseln av arbetsuppgifterna kräver.

Den registeransvarige får lämna ut uppgifter ur registret till de officiella övervakare som avses i 43 § för utförandet av övervakningsuppgifterna.

De registrerade uppgifterna ska utplånas genast när de inte längre behövs för övervakningen av kasinoverksamheten, dock senast tre år efter att de har registrerats.

Utöver vad som föreskrivs i denna lag tillämpas personuppgiftslagen (523/1999) på kasinots kund- och övervakningsregister.

52 §

Bevakning av och forskning kring skadeverkningar som lotterier ger upphov till samt utveckling av prevention och behandling av dem

De skadeverkningar som deltagandet i lotterier ger upphov till ska följas och vara föremål för forskning. Social- och hälsovårdsministeriet svarar för bevakningen av och forskningen kring skadeverkningarna samt för utvecklandet av förebyggande åtgärder och behandling i anslutning till dessa skadeverkningar.

Veikkaus Ab ska ersätta staten för kostnaderna för bevakning, forskning och utveckling. Social- och hälsovårdsministeriet tar hos bolaget ut en avgift som motsvarar de totalkostnader som verksamheten orsakar ministeriet.

Genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet utfärdas bestämmelser om debitering av avgiften.

53 §

Veikkaus Ab:s skyldighet att lämna upplysningar

Veikkaus Ab ska varje år lämna sin verksamhetsplan, sin budget för det följande året samt sina bokslutshandlingar omedelbart efter att de blivit färdiga till det ministerium som behandlar ärenden som gäller fördelningen av avkastningen för respektive ändamål samt till finansministeriet, inrikesministeriet och Polisstyrelsen.

Bolaget ska varje år lämna det ministerium som behandlar ärenden som gäller fördelningen av avkastningen för respektive ändamål samt inrikesministeriet och Polisstyrelsen en berättelse om hur dess spelverksamhet har utvecklats och om de åtgärder det har vidtagit för att förebygga och minska de ekonomiska, sociala och hälsomässiga skadeverkningar som spelandet ger upphov till.

Bolaget ska lämna Polisstyrelsen uppgifter om anordnande av penningspel enligt 3 § 2 mom. 1–8 punkten för statistikföring och social- och hälsovårdsministeriet de uppgifter som behövs för bevakning av och forskning kring skadeverkningar som deltagandet i lotterier ger upphov till och för bedömning av penningspelens skadlighet.

62 §

Förbud mot anordnande av lotterier

Att anordna lotterier på andra sätt än de som avses i 3 § 2 eller 3 mom., 3 a § eller 56 § är förbjudet.

Det är förbjudet att

1) sälja eller förmedla lotter för lotterier som anordnats utan sådant tillstånd som förutsätts i denna lag och för penningspel som anordnas av någon annan än Veikkaus Ab och att marknadsföra sådana lotterier,

2) sälja eller förmedla lotter till utlandet eller marknadsföra lotterier i utlandet, om det inte är tillåtet enligt lagstiftningen i den stat eller region till vilken lotterna säljs eller förmedlas eller där lotterierna marknadsförs,

3) utan tillstånd av Veikkaus Ab sälja eller förmedla lotter, ta emot spelinsatser eller förmedla vinster som hänför sig till penningspel som anordnas av bolaget.

Det är förbjudet att upplåta en lokal för penningautomater, specialautomater, kasinospel, varuvinstautomater eller i 56 § avsedda spelautomater och spelanordningar som tillhandahålls utan tillstånd enligt denna lag.

För masskuldebrev som emitteras får inte utöver räntan betalas särskild gottgörelse som baserar sig på lottning.

Som lotterier som anordnas utomlands betraktas inte penningspel i vilkas anordnande Veikkaus Ab deltar.

62 a §

Förbjudande av anordnande av penningspel

Polisstyrelsen kan förbjuda ett penningspel, om

1) penningspelet anordnas av någon annan än Veikkaus Ab,

2) man vid anordnande av penningspelet bryter mot ett förbud som avses i 62 § 1–4 mom., eller

3) man vid anordnande av penningspel i övrigt bryter mot denna lag eller en förordning som utfärdats med stöd av denna lag på något annat sätt än vad som avses i 62 b §.

Förbudet kan riktas mot den som anordnar penningspelet samt mot sådana näringsidkare och sammanslutningar som förmedlar deltagaranmälningar och deltagaravgifter i anslutning till penningspel, upplåter ett utrymme för tillhandahållande av penningautomater eller specialautomater eller marknadsför penningspel.

Förbudet gäller högst tre månader. Polisstyrelsen kan förlänga förbudets giltighetstid med högst sex månader åt gången, om förfarandet vid anordnandet av penningspelet inte har rättats till.

62 b §

Förbjudande av marknadsföring av penningspel

Polisstyrelsen kan förbjuda sådan marknadsföring av penningspel som strider mot 14 b §.

Förbudet kan riktas mot den som anordnar penningspelet samt mot sådana näringsidkare och sammanslutningar som förmedlar deltagaranmälningar och deltagaravgifter i anslutning till penningspel, upplåter en lokal för tillhandahållande av penningautomater eller specialautomater eller marknadsför penningspel.

Förbudet gäller högst tre månader. Polisstyrelsen kan förlänga förbudets giltighetstid med högst sex månader åt gången, om förfarandet vid marknadsföringen av penningspel inte har rättats till.

64 §

Lotteriförseelse

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1) bryter mot förbudet i 10 § att anordna lotteri på skuld,

2) inte iakttar skyldigheten att förbjuda tillträde till ett kasino i de fall som avses i 15 § 1 mom.,

3) bryter mot vad som i 14 a § föreskrivs om åldersgränsen för penningspel,

4) bryter mot det i 27 § 3 mom. avsedda förbudet att delta,

5) i praktiken anordnar ett varulotteri i strid med 28 § 2 mom.,

6) verkställer lottningen eller blandandet av lotterna vid ett varulotteri i strid med vad som föreskrivs i 29 § 1 mom. eller inte iakttar underrättelseskyldigheten enligt 29 § 2 mom. som gäller resultatet av lottningen,
7) bryter mot vad som i 16 § 2 mom. föreskrivs om placeringen av penningautomater, specialautomater eller kasinospel eller i 40 § om placeringen av varuvinstautomater eller mot vad som föreskrivs om placeringen av spelautomater eller spelanordningar som avses i 56 § 1 mom., eller
8) bryter mot vad som i 57 § föreskrivs om räkneverk för kontroll av penningrörelsen,
ska för *lotteriförseelse* dömas till böter.
Bestämmelser om straff för brott mot de krav på kundkontroll som hänför sig till förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansering av terrorism finns i 40 § i lagen om förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansering av terrorism.

67 §

Närmare bestämmelser

Genom förordning av statsrådet föreskrivs om
1) de uppgifter som ska finnas på och lämnas vid försäljningen av lotterna i penning- och varulotterier,
2) innehållet i tillståndsansökan och en anmälan enligt 31 § samt innehållet i tillståndsbesluten,
3) förfarandena och tidsfristerna i anslutning till anordnandet av lotterier,
4) innehållet i redovisningarna över de lotterier som avses i 3 a §, framläggande av redovisningarna, tidsfrister i anslutning till framläggandet av redovisningarna samt förvaringen av redovisningarna,
5) de räkneverk för kontroll av penningrörelsen som avses i 57 §, de anordningar och handlingar som ska tillställas ett kontrollorgan som avses i 58 §, undantag från typbesiktningsskyldigheten samt besiktning och godkännande av räkneverken,
6) skyldighet för Polisstyrelsen och polisinrättningarna att översända uppgifter för bevakning av och forskning kring skadeverkningar som lotterier ger upphov till och för bedömning av penningspelens skadlighet.
Genom förordning av statsrådet kan bestämmelser utfärdas om de ministerier som ska sköta de uppgifter som enligt denna lag ankommer på ministerier.

---

1. Denna lag träder i kraft den 20 .
2. I fråga om hur personalens ställning vid Veikkaus Ab och Fintoto Oy ska ordnas ska arbetsavtalslagens (55/2001) bestämmelser om överlåtelse av rörelse tillämpas.
3. I fråga om hur personalens ställning vid Penningautomatföreningen ska ordnas ska arbetsavtalslagens bestämmelser om överlåtelse av rörelse tillämpas, med undantag av dem som utnämns till ett tjänsteförhållande vid Social- och hälsoorganisationernas understödscentral. Anställningsförhållandena för personalen inom Penningautomatföreningens understödsfunktion upphör den 31 december 2016 utan uppsägningstid.
4. När denna lag trädde i kraft övergick Penningautomatföreningens skyldigheter och rättigheter samt tillgångar och skulder till det nya penningspelsbolaget, med undantag för den egendom och de tillgångar som avses i 5 och 9 mom. Den styrelse för Penningautomatföreningen som valts för 2016–2018 ska upprätta och för föreningsmötet lägga fram ett bokslut för den räkenskapsperiod som omedelbart föregick lagens ikraftträdande samt en slutredovisning om upplösning av föreningen. Vid föreningsmötet fattas beslut om fastställande av bokslutet, beviljande av ansvarsfrihet för styrelsen och verkställande direktören samt godkännande av slutredovisningen. De med stöd av 13 § 5 mom. i lotterilagen utfärdade bestämmelser om sammankallande av föreningsmötet och om beslutförhet som gällde vid ikraftträdandet av denna

lag ska tillämpas tills föreningen upplöses. Social- och hälsovårdsministeriet ska meddelas om fastställande av bokslutet, beviljande av ansvarsfrihet och godkännande av slutredovisningen. Föreningen ska anses vara upplöst när det beslut om upplösning av föreningen som ministeriet på basis av meddelandet fattar har trätt i kraft.

5. När denna lag trädde i kraft övergick Penningautomatföreningens understödssystem samt de datasystem och möbler och den utrustning som annars används inom understödsverksamheten utan ersättning till social- och hälsovårdsministeriet. Datasystemen ska avskiljas inom sex månader från ikraftträdandet av lagen.

6. Den begränsning i 14 § 1 mom. enligt vilken en spelare kan ha endast ett spelkonto tillämpas från och med den 1 januari 2018.

7. Ifall beviljande av understöd av den avkastning som avses i 17 § förutsätter godkännande av Europeiska unionen, kan understöd slutligt beviljas först när Europeiska unionen har fattat ett positivt beslut i ärendet. Understödsbeloppet eller förutsättningarna för beviljande av understöd ändras vid behov på basis av Europeiska unionens beslut. Detta begränsar dock inte utbetalningen av understöd i förskott.

8. Det nya penningspelsbolaget, till vilket Veikkaus Ab:s tillgångar och skulder har övergått i och med fusionen, ska redovisa det överlåtande Veikkaus Ab:s avkastning av de penningspel som anordnats innan denna lag trädde i kraft i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag, dock senast den 30 april 2017. Dessutom ska det överlåtande Veikkaus Ab senast den 31 december 2016 till undervisnings- och kulturministeriet redovisa den avkastning av penninglotterier samt tippnings- och vadhållningsspel som inte delats ut. Undervisnings- och kulturministeriet får till det nya penningspelsbolaget överlåta det överlåtande Veikkaus Ab:s aktier och i stället för de aktier som överlåts ta emot det nya penningspelsbolagets nya aktier.

9. Det nya penningspelsbolaget, till vilket Penningautomatföreningens verksamhet och egendom har överförts, ska i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag redovisa Penningautomatföreningens avkastning av de penningspel som anordnats innan denna lag trädde i kraft. Dessutom ska det nya penningspelsbolaget till social- och hälsovårdsministeriet redovisa Penningautomatföreningens driftskapital efter fastställandet av det bokslut som avses i 4 mom., dock senast den 30 april 2017.

10. Det nya penningspelsbolaget, till vilket Fintoto Oy:s tillgångar och skulder har övergått i och med fusionen, ska redovisa Fintoto Oy:s avkastning av de penningspel som anordnats innan denna lag trädde i kraft i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

11. Social- och hälsovårdsministeriet kan innan denna lag träder i kraft inrätta de tjänster som behövs för de uppgifter som överförs från Penningautomatföreningen till Social- och hälsoorganisationernas understödscentral. Social- och hälsovårdsministeriet får första gången dessa tjänster tillsätts tillsätta dem utan att de förklaras lediga, om den som utnämns till en tjänst arbetar vid Penningautomatföreningen.

12. Avkastningen av de penninglotterier samt tippnings- och vadhållningsspel som anordnats innan denna lag trädde i kraft ska, med avvikelse från vad som föreskrivs i 21 §, delas ut till främjande av idrott och fysisk fostran, vetenskap, konst samt ungdomsarbete inom tio år från ikraftträdandet av denna lag.

13. Avkastningen av de penningautomatspel och kasinospel och den kasinoverksamhet som anordnats innan denna lag trädde i kraft ska, med avvikelse från vad som föreskrivs i 21 §, delas ut till främjande av hälsa och social välfärd inom tio år från ikraftträdandet av denna lag.

14. Avkastningen av de totospel som anordnats innan denna lag trädde i kraft ska användas för att främja hästsport och hästuppfödning i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

2.

Lag

om ändring av 17 kap. 16 a § i strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen (39/1889) 17 kap 16 a §, sådan den lyder i lag 578/2011, som följer:

16 a §

Penningspelsbrott

Den som
1) anordnar penningspel olovligen,
2) säljer eller förmedlar lotter för penningspel som anordnats av någon annan än det i 11 § i lotterilagen (1047/2001) nämnda penningspelsbolaget eller marknadsför sådana penningspel, i strid med förbudet i 62 § 2 mom. 1 punkten i den lagen,
3) säljer eller förmedlar lotter för penningspel till utlandet eller marknadsför penningspel i utlandet i strid med förbudet i 62 § 2 mom. 2 punkten i lotterilagen,
4) utan tillstånd av den som anordnar penningspel säljer eller förmedlar lotter, tar emot spelinsatser eller förmedlar vinster som hänför sig till penningspel som anordnats av det i 11 § i lotterilagen nämnda penningspelsbolaget, i strid med förbudet i 62 § 2 mom. 3 punkten i den lagen, eller
5) i strid med förbudet i 62 § 3 mom. i lotterilagen upplåter en lokal för tillhandahållande av penningautomater, specialautomater eller kasinospel, om dessa tillhandahålls av någon annan än det i 11 § i lotterilagen nämnda penningspelsbolaget,
ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *penningspelsbrott* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om upphävande av lagen om användning av avkastningen av penninglotterier samt tippnings- och vadhållningsspel

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs lagen om användning av avkastningen av penninglotterier samt tippnings- och vadhållningsspel (1054/2001).

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

———

4.

Lag

om upphävande av lagen om penningautomatunderstöd

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs lagen om penningautomatunderstöd (1056/2001).

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

På understöd som beviljats innan lagen trädde i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde när understödet beviljades samt villkoren i understödsbeslutet. På ansökningar som vid ikraftträdandet av denna lag är anhängiga vid social- och hälsovårdsministeriet och vid Penningautomatföreningen tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. På betalning av understöd, på bokföring och revision samt på redovisning över användningen av understöd tillämpas dock statsunderstödslagen (688/2001) och de bestämmelser som utfärdats med stöd av 8 § i den lagen.

Om det i lagen om penningautomatunderstöd hänvisas till Penningautomatföreningen och till dess uppgifter och behörighet i understödsärenden, avses efter denna lags ikraftträdande Social- och hälsoorganisationernas understödscentral och dess uppgifter och behörighet i understödsärenden.

———

5.

Lag

om upphävande av lagen om användning av avkastningen av totospel för främjande av hästuppfödning och hästsport

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs lagen om användning av avkastningen av totospel för främjande av hästuppfödning och hästsport (1055/2001).

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

På sådana ansökningar om understöd som vid ikraftträdandet av denna lag är anhängiga vid jord- och skogsbruksministeriet tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. På understöd som beviljats av jord- och skogsbruksministeriet innan denna lag trädde i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

6.

Lag

om upphävande av 5 a § i lagen om biblioteket för synskadade

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs 5 a § i lagen om biblioteket för synskadade (638/1996), sådan paragrafen lyder i lag 1053/2001.

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

_____

7.

Lag

om ändring av 2 § i lotteriskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lotteriskattelagen (552/1992) 2 § 1 mom. 1 punkten, sådan den lyder i lag 784/2016, som följer:

2 §

Definitioner

Med lotteri avses

1) i 3 § i lotterilagen (1047/2001) avsedda penningspel och i 3 a § i lotterilagen avsedda andra lotterier samt tillhandahållande av sådana spelautomater och spelanordningar som avses i 56 § i lotterilagen för allmänheten,

— —

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———————

8.

Lag

om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i inkomstskattelagen (1535/1992) 21 § 1 mom. 2 punkten, sådan den lyder i lag 654/2015, och

fogas till lagen en ny 21 c § som följer:

21 c §

Penningspelssammanslutningarnas skattskyldighet

Veikkaus Ab är skyldigt att betala skatt endast på andra inkomster än inkomsterna från den penningspelsverksamhet som bolaget bedriver med stöd av ensamrätten i enlighet med lotterilagen (1047/2001).

Ålands Penningautomatförening är skyldig att betala skatt endast på andra inkomster än inkomsterna från den lotteri- och penningspelsverksamhet som föreningen bedriver med stöd av ensamrätten i enlighet med landskapslagen om lotterier (Ålands författningssamling 1966/10).

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———

9.

Lag

om ändring av 3 § i statsunderstödslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i statsunderstödslagen (688/2001) 3 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1077/2005, som följer:

3 §

Förhållande till annan lagstiftning

— —

Denna lag tillämpas på statsandelar och statsunderstöd enligt lagen om statsandel för kommunal basservice (1704/2009), lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009), lagen om fritt bildningsarbete (632/1998) och lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården (733/1992), om så särskilt föreskrivs i de nämnda lagarna.

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———————

10.

Lag

om ändring av 6 § i museilagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i museilagen (729/1992) 6 § som följer:

6 §

För de statsandelar och statsunderstöd som avses i denna lag kan penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen (1047/2001) användas.

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———

11.

Lag

om ändring av 8 § i teater- och orkesterlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i teater- och orkesterlagen (730/1992) 8 § som följer:

8 §

För de statsandelar och statsunderstöd som avses i denna lag kan penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen (1047/2001) användas.

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———

12.

Lag

om ändring av 7 § i lagen om främjande av filmkonsten

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om främjande av filmkonsten (28/2000) 7 § som följer:

7 §

Understöd som avses i denna lag ska i första hand betalas med penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen (1047/2001).

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———

13.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om ombildning av Institutet för Ryssland och Österuropa till stiftelse

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ombildning av Institutet för Ryssland och Österuropa till stiftelse (698/2012) 4 § 1 mom. som följer:

4 §

Statsunderstöd

Stiftelsen får statsunderstöd för sin verksamhet i första hand från penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen (1047/2001). Bestämmelser om statsunderstöd finns i statsunderstödslagen (688/2001).

Denna lag träder i kraft den 20 .

14.

Lag

om ändring av 29 § i lagen om Nationalgalleriet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Nationalgalleriet (889/2013) 29 § 1 mom.
som följer:

29 §

Finansiering

Inom ramen för ett anslag i statsbudgeten beviljar undervisnings- och kulturministeriet finansiering för Nationalgalleriets verksamhet för dess uppgifter enligt denna lag. Finansiering kan även beviljas av penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen (1047/2001). Bestämmelser om statsunderstöd finns i statsunderstödslagen (688/2001).

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———

15.

Lag

om ändring av 11 § i lagen om Centret för konstfrämjande

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Centret för konstfrämjande (657/2012) 11 § som följer:

11 §

Finansiering av främjande av konst

De anslag som behövs för finansiering av i denna lag avsedda konstfrämjande åtgärder anvisas centret i första hand av penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen (1047/2001).

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———

16.

Lag

om ändring av 16 § i idrottslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i idrottslagen (390/2015) 16 § som följer:

16 §

Finansieringen av statsandelar och statsunderstöd

Statsandelar och statsunderstöd som avses i denna lag ska i första hand betalas med penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen (1047/2001).

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———

17.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om extra pension för idrottsutövare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om extra pension för idrottsutövare (1419/2014) 4 § som följer:

4 §

Pensionsbeloppet fastställs årligen i statsbudgeten. Pensionen betalas i första hand med penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen (1047/2001). Pensionen betalas ut av den kommunala pensionsanstalten Keva.

Denna lag träder i kraft den 20 .

18.

Lag

om ändring av 15 § i ungdomslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i ungdomslagen (72/2006) 15 § som följer:

15 §

Finansieringen av statsandelar och statsunderstöd

De statsandelar och statsunderstöd som avses i denna lag betalas i främsta hand med penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen (1047/2001).

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———

19.

Lag

om ändring av 23 § i lagen om fritt bildningsarbete

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om fritt bildningsarbete (632/1998) 23 § som följer:

23 §

Användning av penningspelsbolagets avkastning

För statsandelar och statsunderstöd enligt denna lag i fråga om idrottsutbildningscentrer kan penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen (1047/2001) användas.

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———

20.

Lag

om ändring av 8 § i lagen om Institutet för de inhemska språken

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Institutet för de inhemska språken (1403/2011) 8 § 2 mom. som följer:

8 §

Finansiering av ämbetsverket

— —

Det anslag som avses i 1 mom. ska i första hand anvisas från penningspelsbolagets avkastning som avses i 17 § i lotterilagen (1047/2001) och som i statsbudgeten anvisats för främjande av vetenskapen.

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———————

21.

Lag

om ändring av 6 d § i lagen om skada, ådragen i militärtjänst

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948) 6 d §, sådan den lyder i lag 900/2012, som följer:

6 d §

För betalning av följande ersättning kan också penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen (1047/2001) användas inom ramen för det anslag som reserverats för ändamålet i statsbudgeten:

1) ersättning som ska betalas till kommuner eller samkommuner för sådana kostnader för öppenvård som avses i 6 § 4 mom.,

2) ersättning för sådan vård eller deltidsvård på anstalt eller sådan rehabilitering som avses i 6 § 5 mom. om ersättningen betalas till den anstalt som ordnat servicen i fråga.

Ersättningar betalas av Statskontoret.

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———

22.

Lag

om ändring av 5 § i lagen om rehabilitering av frontveteraner

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om rehabilitering av frontveteraner (1184/1988) 5 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1024/1999, som följer:

5 §

Anslag

De nödvändiga kostnaderna för rehabilitering och uppehälle under rehabilitering ersätts inom det anslag som i statsbudgeten reserveras för ändamålet. För de nödvändiga kostnaderna för sådan rehabilitering och sådant uppehälle under rehabilitering som avses i denna lag kan användas också medel av penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen (1047/2001), inom det anslag som i statsbudgeten reserveras för ändamålet.

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———

23.

Lag

om ändring av 8 § i lagen om rehabilitering för personer som tjänstgjort i vissa uppdrag under Finlands krig

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om rehabilitering för personer som tjänstgjort i vissa uppdrag under Finlands krig (1039/1997) 8 § som följer:

8 §

Finansiering

Kostnaderna för rehabilitering och uppehälle under rehabilitering samt i 6 § avsedda utgifter för resekostnadsersättningar betalas med medel av penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen (1047/2001), inom det anslag som reserveras för ändamålet i statsbudgeten.

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———

24.

Lag

om ändring av 19 och 21 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) 19 § 3 mom. och 21 §, av dem 21 § sådan den lyder i lag 679/2014, som följer:

19 §

Rehabiliteringspenning för annan rehabilitering

— —

Rehabiliteringspenning kan beviljas också för anpassningsträning som finansieras med medel av penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen (1047/2001), om träningen motsvarar anpassningsträning enligt 18 § 1 mom.

21 §

Rehabiliteringspenning för rehabilitering utomlands

Rehabiliteringspenning kan även beviljas för rehabilitering utomlands. Förutsättningen för beviljande av rehabiliteringspenning är att den rehabilitering som ges utomlands uppfyller förutsättningarna enligt 16 § för ersättning eller att det är fråga om rehabiliteringsverksamhet som baserar sig på en lag eller bestämmelse som nämns i 18 § 1 eller 4 mom. eller om en rehabiliteringskurs som till sitt innehåll motsvarar sådan verksamhet och finansieras med medel av penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen, eller om studier som baserar sig på en individuell studie- och rehabiliteringsplan enligt 20 §.

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———

25.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om hästtävlingar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om hästtävlingar (796/1993) 2 §, sådan den lyder i lag 321/2014, som följer:

2 §

Förhållande till annan lagstiftning

Om lotterilagen (1047/2001) innehåller bestämmelser som avviker från denna lag, ska de tillämpas i stället för denna lag.

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———

26.

Lag

om ändring av 10 § i lag om statsbidrag till privata arkiv

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om statsbidrag till privata arkiv (1006/2006) 10 § som följer:

10 §

Finansiering

De understöd som avses i denna lag beviljas inom ramen för det anslag som reserveras för ändamålet i statsbudgeten. Anslaget ska i första hand anvisas från penningspelsbolagets avkastning som avses i 17 § i lotterilagen (1047/2001) och som i statsbudgeten anvisats för främjande av vetenskapen.

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———

Helsingfors den 15 september 2016

Statsminister

Juha Sipilä

Inrikesminister Paula Risikko

Bilaga
Parallelltext

1.

Lag

om ändring av lotterilagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lotterilagen (1047/2001) 13, 13 a, 54, 55 och 65 §,

av dem 13 § sådan den lyder i lagarna 575/2011 och 1156/2015, 13 a § sådan den lyder i lag 575/2011 samt 54 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 575/2011,

ändras 1, 3–6, 9, 11, 12, 13 b, 13 c, 14, 14 a, 14 b och 16 §, 4 kap., 35, 42 a, 43–47, 51–53, 62, 62 a, 62 b, 64 och 67 §,

av dem 1 § sådan den lyder i lagarna 661/2010 och 230/2011, 3 och 47 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 575/2011, 4, 14 a, 62 b och 64 § sådana de lyder i lag 661/2010, 5 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1344/2001, 11, 12, 13 b, 13 c, 14, 42 a och 53 § sådana de lyder i lag 575/2011, 14 b och 62 a § sådana de lyder i lagarna 661/2010 och 575/2011, 16 och 52 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 661/2010, 43 § sådan den lyder i lagarna 506/2009 och 661/2010, 62 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 661/2010 och 575/2011 samt 67 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 506/2009, samt

fogas till lagen en ny 3 a § som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §	1 §
Lagens tillämpningsområde och syfte	*Lagens tillämpningsområde och syfte*
I denna lag bestäms om anordnande av lotterier och tillsynen över anordnandet, redovisningen av avkastningen från lotterier och de ändamål för vilka avkastningen kan användas samt tillsynen över användningen av avkastningen. Syftet med denna lag är att garantera rättsskyddet för dem som deltar i allmännyttig lotteriverksamhet, att hindra oegentligheter och brott i samband med lotterier och att minska de sociala problem och hälsoproblem som deltagande i lotterier orsakar.	I denna lag föreskrivs det om anordnande av lotterier och tillsynen över anordnandet, redovisningen av avkastningen från lotterier och de ändamål för vilka avkastningen kan användas samt tillsynen över användningen av avkastningen. Syftet med denna lag är att garantera rättsskyddet för dem som deltar i allmännyttig lotteriverksamhet, att hindra oegentligheter och brott i samband med lotterier och att *förebygga* och minska de *ekonomiska*, sociala och hälsomässiga skadeverkningar som deltagande i lotterier ger upphov till.
Denna lag gäller inte utlovande av slumpartade förmåner vid marknadsföring, om det för erhållande av förmånen inte krävs någon annan motprestation än köp av en nyttighet eller anbud om köp.	Denna lag gäller inte utlovande av slumpartade förmåner vid marknadsföring, om det för erhållande av förmånen inte krävs någon annan motprestation än köp av en nyttighet eller anbud om köp.

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
3 §	3 §
Definition av formerna för anordnandet av lotterier	*Definitioner **av penningspel och av formerna** för anordnande **av dem***
	Med penningspel avses i denna lag sådana lotterier där spelaren kan vinna pengar.
I denna lag avses med	I denna lag avses med
1) penninglotteri ett lotteri där pengar kan vinnas genom lottning,	1) penninglotteri ett penningspel där pengar kan vinnas genom lottning,
2) vadhållningsspel ett lotteri där spelaren har möjlighet att genom gissning av resultaten vid idrottstävlingar eller andra tävlingar, *dock inte hästtävlingar,* delta i fördelningen av de penningvinster som bestäms enligt produkten av den penninginsats spelaren ställt och den koefficient som utvisar sannolikheten för slutresultatet,	2) vadhållningsspel ett penningspel där spelaren har möjlighet att genom gissning av *händelser* eller resultat vid idrottstävlingar eller andra tävlingar *eller vid penningspel* delta i fördelningen av de vinster som bestäms enligt produkten av den penninginsats spelaren ställt och den koefficient som utvisar sannolikheten för slutresultatet,
3) tippningsspel ett annat än i 2 punkten avsett lotteri där spelaren har möjlighet att genom gissning av resultaten vid idrottstävlingar eller av lottningen av nummer eller tecken delta i fördelningen av de vinster *som spelavgifterna avkastat,*	3) tippningsspel ett annat än i 2 punkten avsett penningspel där spelaren har möjlighet att genom gissning av *händelser eller* resultat vid idrottstävlingar e*ller andra tävlingar eller genom* lottning av nummer, märke *eller andra igenkännigstecken* delta i fördelningen av vinster,
4) penningautomat en spelautomat eller spelanordning som kan ge spelaren vinst i form av pengar,	4) penningautomat en spelautomat eller spelanordning som kan ge spelaren vinst i form av pengar,
	5) specialautomat en spelautomat eller spelanordning som man kan spela på när man identifierat sig och som kan ge spelaren vinst i form av pengar,
5) kasinospel roulett-, kort- och tärningsspel samt andra därmed jämförbara *spel som kan ge spelaren vinst i form av pengar*,	6) kasinospel roulett-, kort- och tärningsspel samt andra därmed jämförbara penningspel,
6) kasinoverksamhet verksamhet som bedrivs i en för hasardspel godkänd, övervakad lokal så att penningautomater och kasinospel ställs till spelarens förfogande,	
7) totospel ett lotteri där spelaren har möjlighet att genom gissning av resultaten vid hästtävlingar delta i fördelningen av *de vinster som spelavgifterna avkastat,*	7) totospel ett penningspel där spelaren har möjlighet att genom gissning av resultaten vid hästtävlingar delta i fördelningen av vinster,
8) varulotteri ett lotteri där deltagaren genom lottning eller på något annat därmed jämförbart sätt som beror på slumpen kan vinna varor eller present- eller köpkort som kan bytas ut mot varor eller tjänster,	*8) kombinationsspel ett penningspel med en kombination av egenskaper hos de penningspel som avses i 1–7 punkten.*
9) gissningstävling ett varulotteri där deltagaren har möjlighet att genom gissning angående gissningsobjektet, dock inte angå-	

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
ende idrottstävlingar eller andra tävlingar, vinna varor eller present- eller köpkort som kan bytas ut mot varor eller tjänster,	
10) bingospel ett lotteri där deltagandet sker på en för spelet godkänd plats och där vinnare är de som enligt spelreglerna meddelar att deras bingobricka eller motsvarande verifikat i elektronisk form upptar de lottade numren i den ordning som spelreglerna föreskriver och där deltagarna kan vinna varor eller present- eller köpkort som kan bytas ut mot varor eller tjänster, samt	
11) varuvinstautomat en spelautomat eller spelanordning där spelaren som vinst kan få varor.	
	Sådana penningspel som avses i 2 mom. kan anordnas även virtuellt så att vinsten bestäms då på basis av lottning.
	3 a §
	Definitioner av formerna för anordnande av andra lotterier
	I denna lag avses med
	1) varulotteri ett lotteri där deltagaren genom lottning eller på något annat därmed jämförbart sätt som beror på slumpen kan vinna varor eller present- eller köpkort som kan bytas ut mot varor eller tjänster,
	2) gissningstävling ett varulotteri där deltagaren har möjlighet att genom gissning angående gissningsobjektet, dock inte angående idrottstävlingar eller andra tävlingar, vinna varor eller present- eller köpkort som kan bytas ut mot varor eller tjänster,
	3) bingospel ett lotteri där vinnare är de vars bingobricka eller motsvarande verifikat i elektronisk form upptar de lottade numren i den ordning som spelreglerna föreskriver och där deltagarna kan vinna varor eller present- eller köpkort som kan bytas ut mot varor eller tjänster, samt
	4) varuvinstautomat en spelautomat eller spelanordning där spelaren som vinst kan få varor.

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
4 §	4 §
Övriga definitioner	*Övriga definitioner*
I denna lag avses med	I denna lag avses med
1) lott en kupong eller ett verifikat i motsvarande elektronisk form eller i någon annan därmed jämförbar form, som utvisar rätt att delta i ett lotteri,	1) lott en kupong eller ett verifikat i motsvarande elektronisk form eller i någon annan därmed jämförbar form, som utvisar rätt att delta i ett lotteri,
1 a) penningspel sådana lotterier där spelaren kan vinna pengar,	
2) penningspelsverksamhet anordnandet av penningspel,	2) penningspelsverksamhet anordnande av penningspel,
	3) penningspel som förmedlas elektroniskt ett penningspel som anordnas på distans, i elektronisk form eller med hjälp av någon annan teknik som möjliggör kommunikation,
	4) spelkonto en spelares konto som penningspelsbolaget tillhandahåller för penningspel och där spelhändelser samt penningöverföringar mellan spelaren och penningspelsbolaget registreras,
	5) kasino en godkänd och övervakad lokal där det till spelarens förfogande kan ställas sådana penningautomater, specialautomater och kasinospel i vilka en eventuell förlust kan stå i uppenbar disproportion till åtminstone någon deltagares betalningsförmåga samt andra penningspel,
	6) särskild spelsal en lokal som uteslutande eller huvudsakligen reserverats för spelande av penningspel eller en sådan elektronisk spelwebbplats där en förutsättning för att kunna spela är att man registrerat sig som spelare,
	7) spelplats ett annat försäljningsställe för penningspel än en särskild spelsal eller ett kasino,
3) marknadsföring reklam, indirekt reklam och annan säljfrämjande verksamhet; indirekt reklam är i synnerhet främjande av försäljningen av en produkt i samband med reklam för en annan produkt så att ett etablerat kännetecken för produkten eller dess säljare, oförändrat eller ändrat så att det ändå kan kännas igen, används som kännetecken för den andra produkten, eller att reklamen för den andra produkten annars associerar till en bestämd produkt eller dess säljare; som sådan marknadsföring av lotterier som omfattas av denna lag betraktas inte blotta förekomsten i	8) marknadsföring reklam, indirekt reklam och annan säljfrämjande verksamhet; indirekt reklam är i synnerhet främjande av försäljningen av en produkt i samband med reklam för en annan produkt så att ett etablerat kännetecken för produkten eller dess säljare, oförändrat eller ändrat så att det ändå kan kännas igen, används som kännetecken för den andra produkten, eller att reklamen för den andra produkten annars associerar till en bestämd produkt eller dess säljare; som sådan marknadsföring av lotterier som omfattas av denna lag betraktas inte blotta förekomsten i

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
ett elektroniskt datanät av en utländsk eller åländsk lotteriwebbplats, oavsett språk, förutsatt att det på denna webbplats inte finns annat material som främjar deltagande i lotteri i Finland eller riket; som sådan marknadsföring av lotterier som omfattas av denna lag betraktas inte heller marknadsföring av lotterier i utländska eller åländska publikationer som sprids i Finland eller riket, förutsatt att publikationens huvudsakliga syfte inte är att marknadsföra penningspel och att marknadsföringen av lotterier inte uttryckligen tar sikte på Finland eller riket,	ett elektroniskt datanät av en utländsk eller åländsk lotteriwebbplats, oavsett språk, förutsatt att det på denna webbplats inte finns annat material som främjar deltagande i lotteri i Finland eller riket; som sådan marknadsföring av lotterier som omfattas av denna lag betraktas inte heller marknadsföring av lotterier i utländska eller åländska publikationer som sprids i Finland eller riket, förutsatt att publikationens huvudsakliga syfte inte är att marknadsföra penningspel och att marknadsföringen av lotterier inte uttryckligen tar sikte på Finland eller riket,
4) nöjespark ett förlustelseställe vars verksamhet sker på ett fast ställe och så att den största delen av inkomsterna består av att karuseller, olika bilbanor och berg- och dalbanor eller motsvarande nöjesparksanordningar ställs till allmänhetens förfogande mot en avgift,	9) nöjespark ett förlustelseställe vars verksamhet sker på ett fast ställe och så att den största delen av inkomsterna består av att karuseller, olika bilbanor och berg- och dalbanor eller motsvarande nöjesparksanordningar ställs till allmänhetens förfogande mot en avgift,
5) tivoli ett förlustelseställe som förflyttar sig från ort till ort.	10) tivoli ett förlustelseställe som förflyttar sig från ort till ort.
5 §	5 §
Rätt att anordna lotterier	*Rätt att anordna lotterier*
Lotterier får anordnas av registrerade föreningar, självständiga stiftelser och andra sammanslutningar med allmännyttigt ändamål som har hemort i Finland.	Lotterier får anordnas av registrerade föreningar, självständiga stiftelser och andra sammanslutningar med allmännyttigt ändamål som har hemort i Finland. *I 11 § föreskrivs om ensamrätt att anordna penningspel*.
6 §	6 §
Tillståndsplikt för lotterier	*Tillståndsplikt för lotterier*
Lotterier får anordnas endast med tillstånd av en myndighet, om inte något annat bestäms i denna lag. Tillståndet kan förenas med villkor som gäller lotterna, priset på lotter, försäljningen av lotter, lottningen, lyftandet av vinster och andra villkor som gäller anordnandet av lotteriet. Tillståndet kan även förenas med villkor som gäller det ändamål för vilket avkastningen av lotteriet skall användas och tillsynen över anordnandet av lotteriet. *I 13 § föreskrivs om de villkor och bestämmelser som skall tas in i tillstånd att bedriva penning-*	Lotterier får anordnas endast med tillstånd av en myndighet, om inte något annat bestäms i denna lag. Tillståndet kan förenas med villkor som gäller lotterna, priset på lotter, försäljningen av lotter, lottningen, lyftande av vinster och andra villkor som gäller anordnande av lotteriet. Tillståndet kan även förenas med villkor som gäller det ändamål för vilket avkastningen av lotteriet ska användas och tillsynen över anordnande av lotteriet.

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
spelsverksamhet.	
9 §	9 §
Ändamålsbundenhet för avkastningen av vissa lotterier	*Ändamålsbundenhet för avkastningen av vissa lotterier*
Avkastningen av de lotterier som nämns i 3 § 8–11 punkten skall användas för det ändamål som anges i tillståndet. Om avkastningen av de lotterier som avses i 1 mom. eller en del av den inte kan användas för det ändamål som anges i tillståndet eller om detta inte är ändamålsenligt på grund av att förhållandena förändrats eller av någon annan orsak, skall tillståndshavaren ansöka om tillstånd hos tillståndsmyndigheten att ändra det ändamål för vilket avkastningen skall användas. Tillstånd att ändra det ändamål för vilket avkastningen skall användas skall beviljas, om det nya eller ändrade ändamålet är förenligt med 7 § 1 mom. 1 och 2 punkten.	Avkastningen av de lotterier som avses i 3 *a §* ska användas för det ändamål som anges i tillståndet. Om avkastningen av de lotterier som avses i 1 mom. eller en del av den inte kan användas för det ändamål som anges i tillståndet eller om detta inte är ändamålsenligt på grund av att förhållandena förändrats eller av någon annan orsak, ska tillståndshavaren ansöka om tillstånd hos tillståndsmyndigheten att ändra det ändamål för vilket avkastningen ska användas. Tillstånd att ändra det ändamål för vilket avkastningen ska användas ska beviljas, om det nya eller ändrade ändamålet är förenligt med 7 § 1 mom. 1 och 2 punkten.
11 §	11 §
Ensamrätt att anordna penningspel	*Ensamrätt att anordna penningspel*
Veikkaus Ab har ensamrätt att anordna penninglotterier samt tippnings- och vadhållningsspel. *Penningautomatföreningen har ensamrätt att tillhandahålla penningautomater för användning, anordna kasinospel och bedriva kasinoverksamhet.* *Fintoto Oy har ensamrätt att anordna totospel.*	Veikkaus Ab har ensamrätt att anordna *penningspel.*
12 §	12 §
Veikkaus Ab	*Veikkaus Ab*
Veikkaus Ab är ett aktiebolag som helt och hållet ägs av staten. Medlen från penningspelssammanslutningens verksamhet ska användas till att främja idrott och fysisk fostran, vetenskap, konst samt ungdomsarbete genom att anordna penninglotterier samt tippnings- och vadhållningsspel så att rättsskyddet för dem som deltar i penningspelsverksamhet garanteras, oegentligheter och brott förhindras och de soci-	Veikkaus Ab är ett aktiebolag som helt och hållet ägs av staten. *Bolaget ska bedriva penningspelsverksamhet så att rättsskyddet för dem som deltar i penningspel garanteras, så att man strävar efter att förhindra oegentligheter och brott och så att de ekonomiska, sociala och hälsomässiga skadeverkningar som spelandet upphov till förebyggs och minskas.*

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
ala problem och hälsoproblem som spelandet orsakar minskas.	
	Bolaget har ett förvaltningsråd. Förvaltningsrådet ska följa och övervaka att bolaget bedriver penningspelsverksamhet på det sätt som föreskrivs i 2 mom. samt stödja samarbetet mellan bolaget och dess intressentgrupper.
På bolaget tillämpas gällande bestämmelser om aktiebolag och lagen om statens bolagsinnehav och ägarstyrning (1368/2007), om inte annat föreskrivs i denna lag eller någon annanstans i lag.	Om inte *något* annat föreskrivs i denna lag eller någon annanstans i lag tillämpas på bolaget bestämmelserna om aktiebolag samt lagen om statens bolagsinnehav och ägarstyrning (1368/2007).
13 b §	13 b §
Begränsningar i en penningspelssammanslutnings verksamhet	*Begränsningar i **Veikkaus Ab:s** verksamhet*
En penningspelssammanslutning som nämns i 11 § får inte bedriva annan lotteriverksamhet än penningspelsverksamhet.	*Veikkaus Ab* får inte *anordna andra lotterier än penningspel.*
En penningspelssammanslutning får inte bilda eller förvärva andra bolag än sådana som behövs för dess penningspelsverksamhet eller förvärva aktier i dem eller överlåta aktier i dessa bolag till en ny ägare utan tillstånd av det ministerium som ska behandla ärenden som gäller fördelningen av sammanslutningens avkastning.	*Veikkaus Ab* får inte utan tillstånd *av statsrådets kansli* bilda eller förvärva andra bolag än sådana som behövs för dess penningspelsverksamhet eller förvärva aktier i dem eller överlåta aktier i dessa bolag till en ny ägare.
En penningspelssammanslutning eller dess dotterbolag får inte utan tillstånd av det ministerium som avses i 2 mom.	*Veikkaus Ab* eller dess dotterbolag får inte utan tillstånd av *statsrådets kansli*
1) grunda fonder eller göra överföringar till ospecificerade reserver eller ändra deras bokföringskaraktär,	1) *inrätta* fonder eller göra överföringar till ospecificerade reserver eller ändra deras bokföringskaraktär,
2) ändra aktiekapitalet,	2) ändra sitt aktiekapital,
3) bevilja lån,	3) bevilja lån,
4) göra andra investeringar än sådana anskaffningar av anläggningstillgångar som verksamheten förutsätter.	4) göra andra investeringar än sådana anskaffningar av anläggningstillgångar som verksamheten förutsätter.
En penningspelssammanslutning får inte ge utdelning av sin vinst eller sitt fria egna kapital till aktieägarna eller dela ut vederlagsfria förmåner av sin vinst eller sitt överskott till *medlemmarna eller* sina anställda.	*Veikkaus Ab* får inte ge utdelning av sin vinst eller sitt fria egna kapital till aktieägarna eller dela ut vederlagsfria förmåner av sin vinst eller sitt överskott till sina anställda.
13 c §	13 c §
Anordnande av penningspel	*Anordnande av penningspel*
Penningspel ska anordnas så att rättsskyd-	Penningspel ska anordnas så att rättsskyd-

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
det för dem som deltar i penningspelsverksamhet garanteras, oegentligheter och brott förhindras och de sociala problem och hälsoproblem som spelandet orsakar minskas. *De penningspel som anordnas av de penningspelssammanslutningar som nämns i 11 § ska skilja sig från varandra i tillräckligt hög grad.*	det för dem som deltar i penningspelsverksamhet garanteras, så att *man strävar efter att förhindra* oegentligheter och brott och så att de *ekonomiska*, sociala och hälsomässiga skadeverkningar som spelandet orsakar *förebyggs* och minskas.
Genom förordning av statsrådet föreskrivs	Genom förordning av statsrådet föreskrivs om
1) hur stor andel av avkastningen av spelavgifterna vid anordnandet av penningspel som ska betalas till spelarna som vinst, hur vinsterna ska avrundas och hur outtagna vinster ska fördelas, samt	1) hur stor andel av avkastningen av spelavgifterna vid anordnandet av penningspel som ska betalas till spelarna som vinst, hur vinsterna ska avrundas och hur outtagna vinster ska fördelas,
2) om de olika typerna av och maximiantalet penningautomater och kasinospel på spelplatser, i särskilda spelsalar och i kasinon, maximiantalet särskilda spelsalar samt antalet kasinon, var de är belägna och deras öppettider.	2) de olika typerna av och maximiantalet penningautomater, *specialautomater* och kasinospel på spelplatser, i särskilda spelsalar och i kasinon, maximiantalet särskilda spelsalar samt antalet kasinon, var de är belägna och deras öppettider.
Genom förordning av statsrådet får dessutom utfärdas bestämmelser om den tillåtna tiden för försäljning av penningspel.	Genom förordning av statsrådet får dessutom bestämmelser utfärdas om den tillåtna tiden för försäljning av penningspel.
Spelreglerna för penningspel utfärdas genom förordning av inrikesministeriet. Spelreglerna ska innehålla bestämmelser om vinstfördelningen och återbetalningen av spelinsatser samt de största tillåtna spelinsatserna och spelvinsterna i penningautomater och kasinospel. Reglerna för penninglotterier samt tippnings-, vadhållnings- och totospel ska dessutom innehålla bestämmelser om lottningen. Spelreglerna kan innehålla även andra sådana bestämmelser om speltempot eller andra liknande egenskaper hos vissa kategorier av spel, vissa typer av spel eller vissa spel som behövs för att minska de spelproblem som spelen är förenade med *eller för att spelen ska skilja sig från varandra i tillräckligt hög grad.*	Genom förordning av inrikesministeriet utfärdas bestämmelser om spelreglerna för penningspel. Spelreglerna ska innehålla bestämmelser om vinstfördelningen och återbetalningen av spelinsatser samt om de största tillåtna spelinsatserna och spelvinsterna i penningautomater, *specialautomater* och kasinospel. Reglerna för penninglotterier samt tippnings-, vadhållnings- och totospel ska dessutom innehålla bestämmelser om lottningen. Spelreglerna kan innehålla även andra sådana bestämmelser om speltempot eller andra liknande egenskaper hos vissa kategorier av spel, vissa typer av spel eller vissa spel som behövs för att minska det problemspelande som spelen är förenade med.
14 §	14 §
Penningspel som förmedlas elektroniskt	*Penningspel som förmedlas elektroniskt*
Vid anordnandet av penningspel som förmedlas elektroniskt ska spelarens identitet och var han eller hon är bosatt kontrolleras för att det ska kunna säkerställas att spelaren har uppnått myndighetsåldern och att det territoriella tillämpningsområdet för lagstiftningen i en annan stat eller region respekte-	När *Veikkaus Ab anordnar* penningspel som förmedlas elektroniskt, ska *bolaget öppna ett spelkonto för spelaren. En spelare kan ha endast ett spelkonto. När ett spelkonto öppnas ska bolaget* kontrollera spelarens identitet och var han eller hon är bosatt för att det ska kunna säkerställas att spelaren har

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
ras. Närmare bestämmelser om kontrollen av en spelares identitet och var han eller hon är bosatt får utfärdas genom förordning av statsrådet.	uppnått myndighetsåldern och att det territoriella tillämpningsområdet för lagstiftningen i en annan stat eller region respekteras. Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas *om spelkontot samt* om kontrollen av en spelares identitet och var han eller hon är bosatt.
För att minska på spelproblemen ska penningspelssammanslutningen i fråga om penningspel som förmedlas elektroniskt vid behov uppställa kvantitativa och tidsmässiga begränsningar för spelandet enligt spelkategori, speltyp, spel och spelare. Närmare bestämmelser om uppställandet av kvantitativa och tidsmässiga begränsningar för vissa kategorier av spel, vissa typer av spel, vissa spel och vissa spelare får utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.	För att minska på problemspelande ska *bolaget* i fråga om penningspel som förmedlas elektroniskt vid behov uppställa kvantitativa och tidsmässiga begränsningar för spelandet enligt spelkategori, speltyp, spel och spelare. Genom förordning av inrikesministeriet får närmare bestämmelser om uppställandet av kvantitativa och tidsmässiga begränsningar för vissa kategorier av spel, vissa typer av spel, vissa spel och vissa spelare.
14 a §	14 a §
Åldergränsen för penningspel	*Åldergränsen för penningspel* ***samt kundkontroll***
Penningspelssammanslutningar eller näringsidkare och sammanslutningar som förmedlar deltagaranmälningar och deltagaravgifter i anslutning till penningspel eller som upplåter ett utrymme för tillhandahållande av penningautomater får inte låta personer under 18 år spela penningspel. Närmare bestämmelser om sätten att kontrollera att en spelare har uppnått myndighetsåldern kan utfärdas genom förordning av statsrådet. Bestämmelser om de krav på kundkontroll som hänför sig till förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism finns i lagen om förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism (503/2008).	*Veikkaus Ab* samt näringsidkare och sammanslutningar som förmedlar deltagaranmälningar och deltagaravgifter i anslutning till penningspel eller som upplåter ett utrymme för tillhandahållande av penningautomater *eller specialautomater* får inte låta personer under 18 år spela penningspel. Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om sätten att kontrollera att en spelare har uppnått myndighetsåldern. Bestämmelser om de krav på kundkontroll som hänför sig till förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism finns i lagen om förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism (503/2008).
14 b §	14 b §
Marknadsföring av penningspel	*Marknadsföring av penningspel*
En penningspelssammanslutning som nämns i 11 § får marknadsföra penningspelen och penningspelssammanslutningen, om marknadsföringen inte främjar spelande som orsakar sociala problem och hälsoproblem och om efterfrågan på penningspel genom marknadsföringen styrs in på sådan penning-	*Veikkaus Ab* får marknadsföra penningspelen och *bolaget*, om marknadsföringen inte främjar spelande som orsakar *ekonomiska*, sociala och hälsomässiga skadeverkningar samt om efterfrågan på penningspel genom marknadsföringen styrs in på sådan penningspelsverksamhet som bedrivs enligt denna

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
spelsverksamhet som bedrivs enligt denna lag. Marknadsföringen får inte riktas till minderåriga. I marknadsföringen får inte rikligt spelande framställas på ett positivt sätt och inte heller det att någon låter bli att spela eller spelar måttligt framställas på ett negativt sätt. Marknadsföring av penningspel är förbjuden i samband med sådan televisions- och radioverksamhet, offentlig visning på biografer av bildprogram och publikationsverksamhet som är riktad till minderåriga.	lag. Marknadsföringen får inte riktas till minderåriga. I marknadsföringen får inte rikligt spelande framställas på ett positivt sätt och inte heller det att någon låter bli att spela eller spelar måttligt framställas på ett negativt sätt. Marknadsföring av penningspel är förbjuden i samband med sådan televisions- och radioverksamhet, offentlig visning på biografer av bildprogram och publikationsverksamhet som är riktad till minderåriga.
Om ett penningspel i samband med fastställandet av spelreglerna har konstaterats vara förenat med en särskild risk för spelproblem, får spelet inte marknadsföras på andra ställen än de särskilda spelsalar, kasinon och travbanor där spelet eller försäljningsställena för spelet finns. Spelarna får dock i fråga om ett sådant spel ges information om spelobjekt, spelplatser, spelvillkor, spelavgifter, sannolikheten att vinna och vinster.	Om ett penningspel i samband med utfärdande av spelreglerna har konstaterats vara förenat med en särskild risk för problemspelande, får spelet inte marknadsföras på andra ställen än sådana särskilda spelsalar, kasinon och travbanor där spelet eller försäljningsställena för spelet finns. Spelarna får dock i fråga om ett sådant spel ges information om spelobjekt, spelplatser, spelvillkor, spelavgifter, sannolikheten att vinna och vinster.
Polisstyrelsen har till uppgift att övervaka att denna lag och konsumentskyddslagen (38/1978) följs vid marknadsföringen av penningspel. Penningspelssammanslutningarna ska varje år ge inrikesministeriet och Polisstyrelsen en rapport om hur penningspel har marknadsförts.	Polisstyrelsen har till uppgift att övervaka att denna lag och konsumentskyddslagen (38/1978) följs vid marknadsföringen av penningspel. *Veikkaus Ab* ska varje år ge inrikesministeriet och Polisstyrelsen en rapport om hur penningspel har marknadsförts.
Närmare bestämmelser om innehållet i den rapport som avses i 3 mom. kan utfärdas genom förordning av statsrådet.	Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om innehållet i den rapport som avses i 3 mom.
16 §	16 §
Särskilda bestämmelser om penningautomater och kasinospel	*Särskilda bestämmelser om penningautomater,* ***specialautomater*** *och kasinospel*
Penningautomater och kasinospel skall placeras i en övervakad lokal. De skall inte placeras i en lokal där användningen av dem kan äventyra säkerheten eller störa ordningen.	Penningautomater, *specialautomater* och kasinospel ska placeras i en övervakad lokal. De får inte placeras i en lokal där användningen av dem kan äventyra säkerheten eller störa ordningen.

Gällande lydelse

4 kap.

Avkastningen av penningspelsverksamhet

17 §

Avkastningens ändamål

Avkastningen av penninglotterier samt tippnings- och vadhållningsspel används för att främja idrott och fysisk fostran, vetenskap, konst och ungdomsarbete. Om fördelningen av avkastningen mellan dessa ändamål föreskrivs särskilt genom lag.

Avkastningen av penningautomater, kasinospel och kasinoverksamhet används för att främja hälsa och social välfärd.

Avkastningen av totospel används för att främja hästuppfödning och hästsport.

Föreslagen lydelse

4 kap.

Avkastningen av penningspelsverksamhet

17 §

Avkastningens ändamål

Av Veikkaus Ab:s avkastning ska
1) 53 procent användas för att främja idrott och fysisk fostran, vetenskap, konst samt ungdomsarbete,
2) 43 procent användas för att främja hälsa och social välfärd,
3) 4 procent användas för att främja hästuppfödning och hästsport.

17 a §

Avkastning avsedd för att främja idrott och fysisk fostran, vetenskap, konst samt ungdomsarbete

Av Veikkaus Ab:s avkastning som är avsedd för att främja idrott och fysisk fostran, vetenskap, konst samt ungdomsarbete ska
1) 25 procent användas för att främja idrott och fysisk fostran,
2) 17,5 procent användas för att främja vetenskap,
3) 38,5 procent användas för att främja konst,
4) 9 procent användas för att främja ungdomsarbete,
5) 10 procent användas till de ändamål som föreskrivs i 1–4 punkten på det sätt som årligen närmare bestäms i statsbudgeten.

17 b §

Avkastning avsedd för att främja hälsa och social välfärd

Den avkastning som är avsedd för att främja hälsa och social välfärd ska användas för att bevilja allmännyttiga sammanslutningar och stiftelser med rättsförmåga understöd.

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	Inom ramen för det anslag som tas in i statsbudgeten kan den avkastning som avsedd för att främja hälsa och social välfärd användas också för betalning av sådana ersättningar och kostnader som anges i 5 § i lagen om rehabilitering av frontveteraner (1184/1988), 8 § i lagen om rehabilitering för personer som tjänstgjort i vissa uppdrag under Finlands krig (1039/1997) och 6 d § i lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948). *Trots 6 § 1 mom. i statsunderstödslagen (688/2001) får understödet täcka det fulla beloppet av de totalkostnader som orsakas av den verksamhet eller det projekt som utgör föremål för statsunderstödet. Genom förordning av statrådet får närmare bestämmelser* utfärdas *om understödets belopp utfärdas.*
	17 c §
	Avkastning avsedd för att främja hästuppfödning och hästsport
	Av den avkastning som är avsedd för att främja hästuppfödning och hästsport ska minst 95 procent anvisas till centralorganisationen för travsport och hästuppfödning och till dess medlemssammanslutningar. *Centralorganisationen för travsport och hästuppfödning ska för jord- och skogsbruksministeriet lägga fram ett förslag till årlig plan för hur de understöd som beviljas av den andel som avses i 1 mom. ska fördelas till olika understödsmottagare och ändamål.* *Avtal som avses i 7 § 2 mom. i statsunderstödslagen behöver inte ingås, om uppfödningsstöd beviljas hästens ägare under ledning av centralorganisationen för travsport och hästuppfödning.*
18 §	18 §
Upptagande av avkastningen i statsbudgeten	*Upptagande av avkastningen i statsbudgeten*
I statsbudgeten tas varje år in anslag som uppskattas motsvara 1) vinsten under räkenskapsperioden i fråga för den penningspelssammanslutning som anordnar penninglotterier samt tippnings- och vadhållningsspel samt de amorteringar och räntor som inflyter på lån som beviljats	I statsbudgeten tas varje år in anslag som uppskattas motsvara *Veikkaus Ab:s vinst under räkenskapsperioden i fråga och de medel som återgår för ny utdelning.*

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
av vinstmedlen, 2) det belopp som skall delas ut av den uppskattade vinsten under föregående räkenskapsperiod för den penningspelssammanslutning som bedriver penningautomat-, kasinospels- och kasinoverksamhet, skillnaden mellan den i bokslutet för året dessförinnan fastställda vinsten och motsvarande uppskattning samt de medel som återgår för ny utdelning, och 3) den andel av det sammanlagda beloppet av penninginsatserna som den penningspelssammanslutning som anordnar totospel intäktsför till staten för året i fråga samt de medel som återgår för ny utdelning. Genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om hur det sammanlagda beloppet av avkastningen av totospel ska fördelas på den andel som den penningspelssammanslutning som anordnar totospel, under tillsyn av jord- och skogsbruksministeriet använder för att främja hästuppfödning och hästsport i enlighet med 17 § 3 mom. och den andel som jord- och skogsbruksministeriet delar ut som understöd i enlighet med 20 § 2 mom.	*Anslagen tas i enlighet med förhållandet mellan de ändamål som föreskrivs i 17 § in i statsbudgeten under undervisnings- och kulturministeriets, social- och hälsovårdsministeriets samt jord- och skogsbruksministeriets moment.*
19 §	19 §
Redovisning av avkastningen	*Redovisning av avkastningen*
En penningspelssammanslutning skall redovisa avkastningen av penningspelsverksamheten till det ministerium som skall behandla ärenden som gäller fördelningen av sammanslutningens avkastning, enligt vad som bestäms genom förordning av statsrådet.	*Veikkaus Ab* ska redovisa avkastningen av penningspelsverksamheten till det ministerium som ska behandla ärenden som gäller fördelningen av avkastning för *respektive ändamål i enlighet med förhållandet mellan de ändamål som föreskrivs i 17 §.* *Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om redovisningsförfarandet*.
20 §	20 §
Beslut om fördelningen av avkastningen	*Beslut om fördelningen av avkastningen*
Den penningspelssammanslutning som bedriver penningautomat-, kasinospels- och kasinoverksamhet lägger fram ett förslag för statsrådet om fördelningen av de understöd som skall delas ut av sammanslutningens avkastning (*fördelningsförslag*). Statsrådet beslutar om fördelningen av understöden. Om	*Beslut om beviljande av de understöd och statsandelar som delas ut av avkastningen till främjande av idrott och fysisk fostran, vetenskap, konst samt ungdomsarbete fattas av undervisnings- och kulturministeriet.* *Beslut om beviljande av de understöd som delas ut av avkastningen till främjande av*

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
ledningen och övervakningen av beredningen av fördelningsförslaget samt om förfarandet i anknytning till beredningen av förslaget föreskrivs särskilt genom lag.	*hälsa och social välfärd fattas av social- och hälsovårdsministeriet. I anslutning till social- och hälsovårdsministeriet finns Social- och hälsoorganisationernas understödscentral, som sköter beredning, utbetalning, uppföljning och övervakning av understöden och om vars uppgifter det föreskrivs närmare genom förordning av statsrådet.*
Jord- och skogsbruksministeriet beslutar om fördelningen av de understöd som skall delas ut av avkastningen av totospel. Om grunderna för beviljande av understöd, om förfarandet och tiderna för fördelning av avkastningen samt om användningen av avkastningen av totospel för främjande av hästuppfödning och hästsport föreskrivs särskilt genom lag.	*Beslut om beviljande av de understöd som delas ut av avkastningen till främjande av hästuppfödning och hästsport fattas av jord- och skogsbruksministeriet.*
21 §	21 §
Outdelad avkastning	*Outdelad avkastning*
Statsrådet kan besluta att högst 20 procent av de anslag som avses i 18 § årligen skall lämnas outdelade. Det belopp som inte delats ut skall delas ut inom fem år.	Årligen *kan* högst 20 procent av *den avkastning som är avsedd för respektive i 17 § föreskrivet ändamål* lämnas *outdelat.* Det belopp som inte delats ut ska delas ut inom fem år. *Beslut om outdelad avkastning fattas av statsrådet på förslag av det ministerium som ska behandla ärenden som gäller fördelningen av avkastning för respektive ändamål.*
22 §	22 §
Användningen av avkastningen av penningautomater, kasinospel och kasinoverksamhet	***Kostnader för understödsverksamheten***
Avkastningen av penningautomater, kasinospel och kasinoverksamhet används för att bevilja allmännyttiga sammanslutningar och stiftelser med rättsförmåga understöd. Inom ramen för det anslag som tagits in i statsbudgeten kan den avkastning som avses i 1 mom. även användas för utgifter som anges i lagen om rehabilitering av frontveteraner (1184/1988), lagen om rehabilitering för personer som tjänstgjort i vissa uppdrag under Finlands krig (1039/1997) och 6 d § lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948). Den avkastning som avses i 1 mom. kan användas för anläggningsutgifter för lokaler som avses i 5 a § lagen om biblioteket för	*Den avkastning som är avsedd för att främja hälsa och social välfärd kan, utöver vad som föreskrivs i 17 b §, användas för de personalkostnader och andra kostnader som föranleds av verksamheten vid Social- och hälsoorganisationernas understödscentral. I statsbudgeten ska det varje år tas in anslag som uppskattas motsvara hälften av Social- och hälsoorganisationernas understödscentrals kostnader.* *Veikkaus Ab ska ersätta social- och hälsovårdsministeriet för skillnaden mellan de faktiska kostnaderna för verksamheten vid Social- och hälsoorganisationernas understödscentral och anslaget i statsbudgeten.*

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
synskadade (638/1996).	*Den avkastning som är avsedd för att främja hästuppfödning och hästsport kan användas för de kostnader som jord- och skogsbruksministeriet orsakas av beviljandet av understöd.*
23 §	23 §
Utbetalning av de understöd som delas ut av avkastningen och tillsyn över användningen	***Lagstiftning som ska tillämpas på de understöd som delas ut av avkastningen***
Om utbetalningen av understöd som beviljas av avkastningen av penningspel och om tillsynen över understödens användning föreskrivs särskilt genom lag.	*På de understöd som delas ut av Veikkaus Ab:s avkastning tillämpas statsunderstödslagen, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag.* *På de statsunderstöd och statsandelar som beviljas av undervisnings- och kulturministeriet tillämpas dessutom lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009).*
35 §	35 §
Vinster i bingospel	*Vinster i bingospel*
I bingospel kan vinsten, utöver vad som bestäms i *3* § 10 punkten, ges i form av rätt till ett eller flera nya spel. Maximivärdet av de vinster som delas ut till spelarna får inte överstiga 75 procent av värdet av den totala försäljningen under sex kalendermånader, dock så att maximivärdet av de vinster som delas ut inte får överstiga 95 procent under en enda kalendermånad.	I bingospel kan vinsten, utöver vad som föreskrivs i 3 *a § 3* punkten, ges i form av rätt till ett eller flera nya spel. Maximivärdet av de vinster som delas ut till spelarna får inte överstiga 75 procent av värdet av den totala försäljningen under sex kalendermånader, dock så att maximivärdet av de vinster som delas ut inte får överstiga 95 procent under en enda kalendermånad.
42 a §	42 a §
Delegationen för penningspelsärenden	*Delegationen för penningspelsärenden*
Vid inrikesministeriet finns en delegation för penningspelsärenden som är tillsatt av statsrådet och samordnar styrningen av penningspelssammanslutningarna. Bestämmelser om delegationens närmare uppgifter och sammansättning utfärdas genom förordning av statsrådet.	Vid inrikesministeriet finns en delegation för penningspelsärenden som är tillsatt av statsrådet *och som har till uppgift att följa uppnåendet av och utvecklingsbehoven för de penningspelspolitiska målsättningarna*. Genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om delegationens närmare uppgifter och sammansättning.

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
43 §	43 §
Officiella övervakare	*Officiella övervakare*
För tillsynen över penningspelsverksamheten förordnar Polisstyrelsen officiella övervakare, som utför denna uppgift under tjänsteansvar.	För tillsynen över penningspelsverksamheten *kan* Polisstyrelsen *förordna* officiella övervakare. *När officiella övervakare sköter uppgifter enligt denna lag tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar på dem. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).*
De officiella övervakarna ska övervaka att de spelregler som fastställts med stöd av *14 §* iakttas vid anordnandet av penningspel samt för varje spelomgång fastställa resultatet och vinsternas antal eller belopp i tippnings-, vadhållnings- och totospel. De officiella övervakarna ska också övervaka dragningen i samband med penninglotterier och blandningen av lotterna samt fastställa resultatet av dragningen, om inte notarius publicus utför dessa uppgifter med samtycke av Polisstyrelsen.	De officiella övervakarna ska övervaka att de spelregler som utfärdats med stöd av *13 c §* iakttas vid anordnande av penningspel samt för varje spelomgång fastställa resultatet och vinsternas antal eller belopp i tippnings-, vadhållnings- och totospel. De officiella övervakarna ska också övervaka dragningen i samband med penninglotterier och blandningen av lotterna samt fastställa resultatet av dragningen, om inte notarius publicus utför dessa uppgifter med samtycke av Polisstyrelsen.
Inrikesministeriet godkänner arrangemangen för tillsyn över de penningspel som avses i 62 § 5 mom.	Arrangemangen för tillsyn över de penningspel som avses i 62 § 5 mom. *godkänns av* inrikesministeriet.
44 §	44 §
Rätt till upplysningar	*Rätt till upplysningar*
Tillsynsmyndigheterna har rätt att utan hinder av bestämmelserna om tystnadsplikt av en sammanslutning eller en stiftelse som erhållit tillstånd att anordna lotterier och av dem som i praktiken anordnar varulotterier erhålla de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynsuppgiften.	Tillsynsmyndigheterna har rätt att *trots* bestämmelserna om tystnadsplikt *av Veikkaus Ab*, av en sammanslutning eller en stiftelse som erhållit tillstånd att anordna lotterier och av dem som i praktiken anordnar varulotterier erhålla de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynsuppgiften.
45 §	45 §
Kontroll- och förbudsrätt	*Kontroll- och förbudsrätt*
Polisen, en officiell övervakare och ett kontrollorgan som avses i 58 § har rätt att kontrollera att godkända räkneverk för kontroll av penningrörelsen används i penningautomater och varuvinstautomater samt i sådana spelautomater och spelanordningar som av-	*En polisinrättning, Polisstyrelsen* och ett i 58 § avsett kontrollorgan har rätt att kontrollera att godkända räkneverk för kontroll av penningrörelsen används i penningautomater och varuvinstautomater samt i sådana spelautomater och spelanordningar som avses i 56

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
ses i 56 §.	§.
Polisen har rätt att förbjuda att sådana automater eller spelanordningar som avses i 1 mom. tillhandahålls, om det inte i dem finns ett godkänt räkneverk för kontroll av penningrörelsen eller om de är placerade i strid med bestämmelserna om hur automater och spelanordningar skall placeras. Om den brist eller det fel som iakttagits är ringa, kan polisen i stället för att utfärda förbud förordna att saken skall rättas till.	*En polisinrättning och Polisstyrelsen* har rätt att förbjuda att sådana automater eller spelanordningar som avses i 1 mom. tillhandahålls, om det inte i dem finns ett godkänt räkneverk för kontroll av penningrörelsen eller om de är placerade i strid med bestämmelserna om hur automater och spelanordningar ska placeras. Om den brist eller det fel som iakttagits är ringa, kan polisen i stället för att utfärda förbud förordna att saken ska rättas till.
46 §	46 §
Ersättning för kostnaderna för tillsynen över penningspelsverksamheten	*Ersättning för kostnaderna för tillsynen över penningspelsverksamheten*
Penningspelssammanslutningarna skall ersätta staten för kostnaderna för tillsynen över penningspelsverksamheten enligt vad som särskilt bestäms om ersättandet av dem.	*Veikkaus Ab ska* ersätta staten för kostnaderna för tillsynen över penningspelsverksamheten. *Genom förordning av inrikesministeriet utfärdas bestämmelser om uttagande av kostnaderna.*
47 §	47 §
Lyftande av vinster	*Lyftande av vinster*
En vinst som erhållits i ett penninglotteri ska lyftas inom ett år från det att resultatet av dragningen har fastställts eller från utgången av den försäljningstid som antecknats på lotten. Vinster i tippnings- och vadhållningsspel ska lyftas inom ett år och vinster i totospel inom tre månader från dagen för fastställande av slutresultatet enligt spelreglerna för dessa spel. Vinster i penningautomat- och kasinospel ska lyftas inom ett år från det att det resultat som berättigar till vinsten har uppnåtts. (20.5.2011/575)	En vinst som erhållits i ett penninglotteri ska lyftas inom ett år från det att resultatet av dragningen har fastställts eller från utgången av den försäljningstid som antecknats på lotten. Vinster i tippnings- och vadhållningsspel ska lyftas inom ett år och vinster i totospel inom tre månader från dagen för fastställande av slutresultatet enligt spelreglerna för dessa spel. Vinster i penningautomat-, *special-automat-* och kasinospel ska lyftas inom ett år från det att det resultat som berättigar till vinsten har uppnåtts. *Vinster i kombinationsspel ska lyftas inom ett år från det att det resultat som i enlighet med spelreglerna för dessa spel berättigar till vinsten har uppnåtts.*
En vinst som erhållits i bingospel skall lyftas inom ett år efter att det resultat som berättigar till vinsten uppnåtts.	En vinst som erhållits i bingospel ska lyftas inom ett år efter att det resultat som berättigar till vinst har uppnåtts.
Vinster i varulotterier och gissningstävlingar, med undantag för sådana varulotterier som får anordnas utan tillstånd enligt denna	Vinster i varulotterier och gissningstävlingar, med undantag för sådana varulotterier som får anordnas utan tillstånd enligt denna

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
lag, skall lyftas inom två månader efter utgången av varulotteritillståndets giltighetstid.	lag, ska lyftas inom två månader efter utgången av varulotteritillståndets giltighetstid.
51 §	51 §
Kasinots kund- och övervakningsregister	*Kasinots kund- och övervakningsregister*
Den som bedriver kasinoverksamhet har rätt att för övervakning av spelverksamheten föra ett personregister *(kasinots kund- och övervakningsregister)*. För kasinots kund- och övervakningsregister får följande uppgifter om kasinots kunder och deras spelande insamlas samt registreras: 1) förnamn och släktnamn, 2) födelsedatum, 3) medborgarskap, 4) adress, 5) beträffande utländska kunder passnummer samt uppgift om när och var passet utfärdats, 6) ett fotografi av kunden, 7) den tidpunkt då kunden anlände till kasinot, 8) tillträdes- eller spelförbud, 9) uppgifter om spelandet i kasinot, 10) misstänkt eller konstaterat falskspel, och 11) uppgifter om störande uppträdande.	Den som bedriver kasinoverksamhet har rätt att för övervakning av spelverksamheten föra ett personregister *(kasinots kund- och övervakningsregister)*. För kasinots kund- och övervakningsregister får följande uppgifter om kasinots kunder och deras spelande samlas in samt registreras: 1) förnamn och släktnamn, 2) födelsedatum, 3) medborgarskap, 4) adress, 5) beträffande utländska kunder passnummer samt uppgift om när och var passet utfärdats, 6) ett fotografi av kunden, 7) den tidpunkt då kunden anlände till kasinot, 8) tillträdes- eller spelförbud, 9) uppgifter om spelandet i kasinot, 10) misstänkt eller konstaterat falskspel, 11) uppgifter om störande uppträdande.
Uppgifterna insamlas på grundval av en anmälan som kunden gör och genom observation eller fotografering med hjälp av teknisk utrustning. För registret kan även insamlas och i det registreras sådana uppgifter om kasinots personal som insamlats genom observation eller fotografering med hjälp av teknisk utrustning.	Uppgifterna samlas in på grundval av en anmälan som kunden gör och genom observation eller fotografering med hjälp av teknisk utrustning. Sådana uppgifter om kasinots personal som samlats in genom observation eller fotografering med hjälp av teknisk utrustning får även samlas in för och registreras i registret.
De registrerade uppgifterna får behandlas endast av dem av kasinots anställda som behöver uppgifterna för skötseln av sina arbetsuppgifter och endast i den omfattning som skötseln av arbetsuppgifterna kräver.	De registrerade uppgifterna får behandlas endast av de av *Veikkaus Ab:s* anställda som behöver *ha rätt att behandla* uppgifterna för skötseln av sina arbetsuppgifter och endast i den omfattning som skötseln av arbetsuppgifterna kräver.
Den registeransvarige får lämna ut uppgifter ur registret till de officiella övervakare som avses i 43 § för utförandet av övervakningsuppgifterna.	Den registeransvarige får lämna ut uppgifter ur registret till de officiella övervakare som avses i 43 § för utförandet av övervakningsuppgifterna.
De registrerade uppgifterna skall utplånas genast när de inte längre behövs för övervakningen av kasinoverksamheten, dock senast tre år efter att de har registrerats.	De registrerade uppgifterna ska utplånas genast när de inte längre behövs för övervakningen av kasinoverksamheten, dock senast tre år efter att de har registrerats.
Utöver vad som bestäms i denna lag till-	Utöver vad som föreskrivs i denna lag till-

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
lämpas personuppgiftslagen (523/1999) på kasinots kund- och övervakningsregister.	lämpas personuppgiftslagen (523/1999) på kasinots kund- och övervakningsregister.
52 §	52 §
Bevakning av och forskning kring problem som orsakas av lotterier samt utveckling av prevention och behandling av dem	*Bevakning av och forskning kring* ***skadeverkningar*** *som lotterier* ***ger upphov till*** *samt utveckling av prevention och behandling av dem*
De problem som deltagandet i lotterier vållar ska följas och vara föremål för forskning. Social- och hälsovårdsministeriet svarar för bevakningen av och forskningen kring problemen samt för utvecklandet av förebyggande åtgärder och behandling i anslutning till dessa problem.	De *skadeverkningar* som deltagandet i lotterier ger upphov till ska följas och vara föremål för forskning. Social- och hälsovårdsministeriet svarar för bevakningen av och forskningen kring *skadeverkningarna* samt för utvecklandet av förebyggande åtgärder och behandling i anslutning till dessa problem.
Penningspelssammanslutningarna skall ersätta staten för kostnaderna för den verksamhet som avses i 1 mom. i enlighet med vad som särskilt bestäms om det.	*Veikkaus Ab ska* ersätta staten för kostnaderna för *Social- och hälsovårdsministeriet tar hos bolaget ut en avgift som motsvarar de totalkostnader som verksamheten orsakar ministeriet.* *Genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet utfärdas bestämmelser om debitering av avgiften.*
53 §	53 §
Penningspelssammanslutningarnas skyldighet att lämna upplysningar	***Veikkaus Ab:s*** *skyldighet att lämna upplysningar*
En penningspelssammanslutning ska varje år lämna sin verksamhetsplan, sin budget för det följande året samt sina bokslutshandlingar omedelbart efter att de blivit färdiga till det ministerium som ska behandla ärenden som gäller fördelningen av penningspelssammanslutningens avkastning samt till finansministeriet, inrikesministeriet och Polisstyrelsen.	*Veikkaus Ab* ska varje år lämna sin verksamhetsplan, sin budget för det följande året samt sina bokslutshandlingar omedelbart efter att de blivit färdiga till det ministerium som behandlar ärenden som gäller fördelningen av avkastningen för respektive ändamål samt till finansministeriet, inrikesministeriet och Polisstyrelsen.
En penningspelssammanslutning ska varje år lämna det ministerium som ska behandla ärenden som gäller fördelningen av penningspelssammanslutningens avkastning, inrikesministeriet och Polisstyrelsen en berättelse om hur dess spelverksamhet har utvecklats och om de åtgärder den har vidtagit för att minska de sociala problem och hälsoproblem som spelandet orsakar.	*Bolaget* ska varje år lämna det ministerium som behandlar ärenden som gäller fördelningen av avkastningen för *respektive ändamål* samt inrikesministeriet och Polisstyrelsen en berättelse om hur dess spelverksamhet har utvecklats och om de åtgärder det har vidtagit för att *förebygga* och minska *de ekonomiska*, sociala och hälsomässiga *skadeverkningar* som spelandet ger upphov till.
Den penningspelssammanslutning som be-	

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
driver penningautomat-, kasinospels- och kasinoverksamhet ska lämna social- och hälsovårdsministeriet och Polisstyrelsen kopior av protokollen från sammanslutningens möten och styrelsemöten samt övriga upplysningar som behövs för tillsynen över sammanslutningens verksamhet och användningen av dess avkastning.	
Penningspelssammanslutningarna ska tillställa Polisstyrelsen uppgifter om anordnandet av lotterier som avses i 3 § 1–7 punkten för statistikföring och social- och hälsovårdsministeriet de uppgifter som behövs för att följa och forska i problem som deltagandet i lotterier vållar.	*Bolaget* ska lämna Polisstyrelsen uppgifter om anordnande av penningspel enligt 3 § *2 mom. 1–8 punkten* för statistikföring och social- och hälsovårdsministeriet de uppgifter som behövs för bevakning av och forskning kring skadeverkningar som deltagandet i lotterier upphov till *och för bedömning av penningspelens skadlighet.*
62 §	62 §
Förbud mot anordnande av lotterier	*Förbud mot anordnande av lotterier*
Att anordna lotterier på andra sätt än de som nämns i 3 § 1–11 punkten eller 56 § är förbjudet.	Att anordna lotterier på andra sätt än de som avses i 3 § *2 eller 3 mom*., *3 a §* eller 56 § är förbjudet.
Det är förbjudet att	Det är förbjudet att
1) sälja eller förmedla lotter för lotterier som anordnats utan sådant tillstånd som förutsätts i denna lag och för penningspel som anordnas av en annan än en penningspelssammanslutning som nämns i 11 § och att marknadsföra sådana lotterier,	1) sälja eller förmedla lotter för lotterier som anordnats utan sådant tillstånd som förutsätts i denna lag och för penningspel som anordnas av någon annan än *Veikkaus Ab* och att marknadsföra sådana lotterier,
2) sälja eller förmedla lotter till utlandet eller marknadsföra lotterier i utlandet, om det inte är tillåtet enligt lagstiftningen i den stat eller region till vilken lotterna säljs eller förmedlas eller där lotterierna marknadsförs,	2) sälja eller förmedla lotter till utlandet eller marknadsföra lotterier i utlandet, om det inte är tillåtet enligt lagstiftningen i den stat eller region till vilken lotterna säljs eller förmedlas eller där lotterierna marknadsförs,
3) utan tillstånd av den som anordnar penningspel sälja eller förmedla lotter, ta emot spelinsatser eller förmedla vinster som hänför sig till penningspel som anordnas av en penningspelssammanslutning som nämns i 11 §.	3) utan tillstånd av *Veikkaus Ab* sälja eller förmedla lotter, ta emot spelinsatser eller förmedla vinster som hänför sig till penningspel som anordnas av *bolaget.*
Det är förbjudet att upplåta en lokal för penningautomater, kasinospel, varuvinstautomater eller i 56 § avsedda spelautomater och spelanordningar som tillhandahålls utan tillstånd enligt denna lag.	Det är förbjudet att upplåta en lokal för penningautomater, *specialautomater*, kasinospel, varuvinstautomater eller i 56 § avsedda spelautomater och spelanordningar som tillhandahålls utan tillstånd enligt denna lag.
För masskuldebrev som emitteras får inte utöver räntan betalas särskild gottgörelse som baserar sig på lottning.	För masskuldebrev som emitteras får inte utöver räntan betalas särskild gottgörelse som baserar sig på lottning.
Som lotterier som anordnas utomlands betraktas inte penningspel i vilkas anordnande en penningspelssammanslutning som nämns i 11 § deltar.	Som lotterier som anordnas utomlands betraktas inte penningspel i vilkas anordnande *Veikkaus Ab* deltar.

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
62 a §	62 a §
Förbjudande av anordnande av penningspel	*Förbjudande av anordnande av penningspel*
Polisstyrelsen kan förbjuda ett penningspel, om 1) penningspelet anordnas av en annan penningspelssammanslutning än en sådan som nämns i 11 §, 2) man vid anordnandet av penningspelet bryter mot de förbud som avses i 62 § 1–4 mom., eller 3) man vid anordnandet av penningspel i övrigt bryter mot denna lag eller en förordning som utfärdats med stöd av denna lag på något annat sätt än vad som avses i 62 b §. Förbudet kan riktas mot den som anordnar penningspelet samt mot näringsidkare eller sammanslutningar som förmedlar deltagaranmälningar och deltagaravgifter i anslutning till penningspel, upplåter ett utrymme för tillhandahållande av penningautomater eller marknadsför penningspel.	Polisstyrelsen kan förbjuda ett penningspel, om 1) penningspelet anordnas av någon annan än Veikkaus Ab, 2) man vid anordnande av penningspelet bryter mot ett förbud som avses i 62 § 1–4 mom., eller 3) man vid anordnande av penningspel i övrigt bryter mot denna lag eller en förordning som utfärdats med stöd av denna lag på något annat sätt än vad som avses i 62 b §. Förbudet kan riktas mot den som anordnar penningspelet samt mot sådana näringsidkare och sammanslutningar som förmedlar deltagaranmälningar och deltagaravgifter i anslutning till penningspel, upplåter ett utrymme för tillhandahållande av penningautomater eller *specialautomater* eller marknadsför penningspel.
Förbudet gäller högst tre månader. Polisstyrelsen kan förlänga förbudets giltighetstid med högst sex månader åt gången, om förfarandet vid anordnandet av penningspelet inte har rättats till.	Förbudet gäller högst tre månader. Polisstyrelsen kan förlänga förbudets giltighetstid med högst sex månader åt gången, om förfarandet vid anordnandet av penningspelet inte har rättats till.
62 b §	62 b §
Förbjudande av marknadsföring av penningspel	*Förbjudande av marknadsföring av penningspel*
Polisstyrelsen kan förbjuda sådan marknadsföring av penningspel som strider mot 14 b §. Förbudet kan riktas mot den som anordnar penningspelet samt mot näringsidkare eller sammanslutningar som förmedlar deltagaranmälningar och deltagaravgifter i anslutning till penningspel, upplåter ett utrymme för tillhandahållande av penningautomater eller marknadsför penningspel.	Polisstyrelsen kan förbjuda sådan marknadsföring av penningspel som strider mot 14 b §. Förbudet kan riktas mot den som anordnar penningspelet samt mot sådana näringsidkare och sammanslutningar som förmedlar deltagaranmälningar och deltagaravgifter i anslutning till penningspel, upplåter en lokal för tillhandahållande av penningautomater eller *specialautomater* eller marknadsför penningspel.
Förbudet gäller högst tre månader. Polisstyrelsen kan förlänga förbudets giltighetstid med högst sex månader åt gången, om förfarandet vid marknadsföringen av penningspel inte har rättats till.	Förbudet gäller högst tre månader. Polisstyrelsen kan förlänga förbudets giltighetstid med högst sex månader åt gången, om förfarandet vid marknadsföringen av penningspel inte har rättats till.

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
64 §	64 §
Lotteriförseelse	*Lotteriförseelse*
Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet 1) bryter mot förbudet i 10 § att anordna lotteri på skuld, 2) inte iakttar skyldigheten att förbjuda tillträde till kasinon i de fall som avses i 15 § 1 mom., 3) bryter mot vad som i 14 a § bestäms om åldersgränsen för penningspel, 4) bryter mot det i 27 § 3 mom. avsedda förbudet att delta, 5) i praktiken anordnar ett varulotteri i strid med 28 § 2 mom., 6) verkställer lottningen eller blandandet av lotterna vid ett varulotteri i strid med vad som bestäms i 29 § 1 mom. eller inte iakttar underrättelseskyldigheten enligt 29 § 2 mom. som gäller resultatet av lottningen, 7) bryter mot vad som i 16 § 2 mom. bestäms om placeringen av penningautomater eller kasinospel eller i 40 § om placeringen av varuvinstautomater eller mot vad som bestäms om placeringen av spelautomater eller spelanordningar som avses i 56 § 1 mom., eller 8) bryter mot vad som i 57 § bestäms om räkneverk för kontroll av penningrörelsen, ska för *lotteriförseelse* dömas till böter. Bestämmelser om straff för brott mot de krav på kundkontroll som hänför sig till förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansering av terrorism finns i 40 § i lagen om förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansering av terrorism.	Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet 1) bryter mot förbudet i 10 § att anordna lotteri på skuld, 2) inte iakttar skyldigheten att förbjuda tillträde till ett kasino i de fall som avses i 15 § 1 mom., 3) bryter mot vad som i 14 a § föreskrivs om åldersgränsen för penningspel, 4) bryter mot det i 27 § 3 mom. avsedda förbudet att delta, 5) i praktiken anordnar ett varulotteri i strid med 28 § 2 mom., 6) verkställer lottningen eller blandandet av lotterna vid ett varulotteri i strid med vad som föreskrivs i 29 § 1 mom. eller inte iakttar underrättelseskyldigheten enligt 29 § 2 mom. som gäller resultatet av lottningen, 7) bryter mot vad som i 16 § 2 mom. föreskrivs om placeringen av penningautomater, *specialautomater* eller kasinospel eller i 40 § om placeringen av varuvinstautomater eller mot vad som föreskrivs om placeringen av spelautomater eller spelanordningar som avses i 56 § 1 mom., eller 8) bryter mot vad som i 57 § föreskrivs om räkneverk för kontroll av penningrörelsen, ska för *lotteriförseelse* dömas till böter. Bestämmelser om straff för brott mot de krav på kundkontroll som hänför sig till förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansering av terrorism finns i 40 § i lagen om förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansering av terrorism
67 §	67 §
Närmare bestämmelser	*Närmare bestämmelser*
Genom förordning av statsrådet bestäms om 1) de uppgifter som skall finnas på och lämnas vid försäljningen av lotterna i penning- och varulotterier, 2) innehållet i tillståndsansökan och en anmälan enligt 31 § samt innehållet i tillståndsbesluten, 3) förfarandena och tidsfristerna i anslut-	Genom förordning av statsrådet föreskrivs om 1) de uppgifter som ska finnas på och lämnas vid försäljningen av lotterna i penning- och varulotterier, 2) innehållet i tillståndsansökan och en anmälan enligt 31 § samt innehållet i tillståndsbesluten, 3) förfarandena och tidsfristerna i anslut-

Gällande lydelse

ning till anordnandet av lotterier,

4) innehållet i redovisningarna över de lotterier som avses i 3 § 8–11 punkten, framläggande av redovisningarna, tidsfrister i anslutning till framläggandet av redovisningarna samt förvaringen av redovisningarna,

5) de räkneverk för kontroll av penningrörelsen som avses i 57 §, de anordningar och handlingar som skall tillställas ett kontrollorgan som avses i 58 §, undantag från typbesiktningsskyldigheten samt besiktning och godkännande av räkneverken,

6) skyldighet för Polisstyrelsen och polisinrättningarna att översända uppgifter för uppföljning av och forskning kring de problem som anordnandet av lotterier orsakar.

Genom förordning av statsrådet kan bestämmas om de ministerier som skall sköta de uppgifter som enligt denna lag ankommer på ministerier.

Föreslagen lydelse

ning till anordnandet av lotterier,

4) innehållet i redovisningarna över de lotterier som avses i 3 *a §,* framläggande av redovisningarna, tidsfrister i anslutning till framläggandet av redovisningarna samt förvaringen av redovisningarna,

5) de räkneverk för kontroll av penningrörelsen som avses i 57 §, de anordningar och handlingar som ska tillställas ett kontrollorgan som avses i 58 §, undantag från typbesiktningsskyldigheten samt besiktning och godkännande av räkneverken,

6) skyldighet för Polisstyrelsen och polisinrättningarna att översända uppgifter för bevakning av och forskning kring *skadeverkningar* som lotterier ger upphov till *och för bedömning av penningspelens skadlighet*.

Genom förordning av statsrådet kan bestämmelser utfärdas om de ministerier som ska sköta de uppgifter som enligt denna lag ankommer på ministerier.

---

1. Denna lag träder i kraft den 20 .

2. I fråga om hur personalens ställning vid Veikkaus Ab och Fintoto Oy ska ordnas ska arbetsavtalslagens (55/2001) bestämmelser om överlåtelse av rörelse tillämpas.

3. I fråga om hur för personalens ställning vid Penningautomatföreningen ska ordnas ska arbetsavtalslagens bestämmelser om överlåtelse av rörelse tillämpas, med undantag av dem som utnämns till ett tjänsteförhållande vid Social- och hälsoorganisationernas understödscentral.

4. När denna lag trädde i kraft övergick Penningautomatföreningens skyldigheter och rättigheter samt tillgångar och skulder till det nya penningspelsbolaget, med undantag för den egendom och de tillgångar som avses i 5 och 9 mom. Den styrelse för Penningautomatföreningen som valts för 2016–2018 ska upprätta och för föreningsmötet lägga fram ett bokslut för den räkenskapsperiod som omedebart föregick lagens ikraftträdande samt en slutredovisning om upplösning av föreningen. Vid föreningsmötet fattas beslut om fastställande av bokslutet, beviljande av ansvarsfrihet för styrelsen och verkställande direktören samt godkännande av slutredovisningen. De med stöd av 13 § 5 mom. i lotterilagen utfärdade bestämmelser om sammankallande av föreningsmötet och

Gällande lydelse	Föreslagen lydelse
	om beslutförhet som gällde vid ikraftträdandet av denna lag ska tillämpas tills föreningen upplöses. Social- och hälsovårdsministeriet ska meddelas om fastställande av bokslutet, beviljande av ansvarsfrihet och godkännandet av slutredovisningen. Föreningen ska anses vara upplöst när det beslut om upplösning av föreningen som ministeriet på basis av meddelandet fattar har trätt i kraft.
	5. När denna lag trädde i kraft övergick Penningautomatföreningens understödssystem samt de datasystem och möbler och den utrustning som annars används inom understödsverksamheten utan ersättning till social- och hälsovårdsministeriet. Datasystemen ska avskiljas inom sex månader från ikraftträdandet av lagen.
	6. Den begränsning i 14 § 1 mom. enligt vilken en spelare kan ha endast ett spelkonto tillämpas från och med den 1 januari 2018.
	7. Ifall beviljande av understöd av den avkastning som avses i 17 § förutsätter godkännande av Europeiska unionen, kan understöd slutligt beviljas först när Europeiska unionen har fattat ett positivt beslut i ärendet. Understödsbeloppet eller förutsättningarna för beviljande av understöd ändras vid behov på basis av Europeiska unionens beslut. Detta begränsar dock inte utbetalningen av understöd i förskott.
	8. Det nya penningspelsbolaget, till vilket Veikkaus Ab:s tillgångar och skulder har övergått i och med fusionen, ska redovisa det överlåtande Veikkaus Ab:s avkastning av de penningspel som anordnats innan denna lag trädde i kraft i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag, dock senast den 30 april 2017. Dessutom ska det överlåtande Veikkaus Ab senast den 31 december 2016 till undervisnings- och kulturministeriet redovisa den avkastning av penninglotterier samt tippnings- och vadhållningsspel som inte delats ut. Undervisnings- och kulturministeriet får till det nya penningspelsbolaget överlåta det överlåtande Veikkaus Ab:s aktier och i stället för de aktier som överlåts ta emot det nya penningspelsbolagets nya aktier.
	9. Det nya penningspelsbolaget, till vilket Penningautomatföreningens verksamhet och egendom har överförts, ska i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag redovisa Penningautomatföre-

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	ningens avkastning av de penningspel som anordnats innan denna lag trädde i kraft i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag. Dessutom ska det nya penningspelsbolaget till social- och hälsovårdsministeriet redovisa Penningautomatföreningens driftskapital efter fastställandet av det bokslut som avses i 4 mom., dock senast den 30 april 2017.
	10. Det nya penningspelsbolaget, till vilket Fintoto Oy:s tillgångar och skulder har övergått i och med fusionen, ska redovisa Fintoto Oy:s avkastning av de penningspel som anordnats innan denna lag trädde i kraft i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.
	11. Social- och hälsovårdsministeriet kan innan denna lag träder i kraft inrätta de tjänster som behövs för de uppgifter som överförs från Penningautomatföreningen till Social- och hälsoorganisationernas understödscentral. Social- och hälsovårdsministeriet får första gången dessa tjänster tillsätts tillsätta dem utan att de förklaras lediga, om den som utnämns till en tjänst arbetar vid Penningautomatföreningen.
	12. Avkastningen av de penninglotterier samt tippnings- och vadhållningsspel som anordnats innan denna lag trädde i kraft ska, med avvikelse från vad som föreskrivs i 21 §, delas ut till främjande av idrott och fysisk fostran, vetenskap, konst samt ungdomsarbete inom tio år från ikraftträdandet av denna lag.
	13. Avkastningen av de penningautomater och kasinospel och den kasinoverksamhet som anordnats innan denna lag trädde i kraft ska, med avvikelse från vad som föreskrivs i 21 §, delas ut till främjande av hälsa och social välfärd inom tio år från ikraftträdandet av denna lag.
	14. Avkastningen av de totospel som anordnats innan denna lag trädde i kraft ska användas för att främja hästsport och hästuppfödning i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

2.

Lag

om ändring av 17 kap. 16 a § i strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen (39/1889) 17 kap. 16 a §, sådan den lyder i lag 578/2011, som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
16 a §	16 a §
Penningspelsbrott	*Penningspelsbrott*
Den som 1) anordnar penningspel olovligen, 2) säljer eller förmedlar lotter för penningspel som anordnats av en annan penningspelssammanslutning än en sådan som nämns i 11 § i lotterilagen (1047/2001) eller marknadsför sådana penningspel, i strid med förbudet i 62 § 2 mom. 1 punkten i den lagen, 3) säljer eller förmedlar lotter för penningspel till utlandet eller marknadsför penningspel i utlandet i strid med förbudet i 62 § 2 mom. 2 punkten i lotterilagen, 4) utan tillstånd av den som anordnar penningspel säljer eller förmedlar lotter, tar emot spelinsatser eller förmedlar vinster som hänför sig till penningspel som anordnats av en penningspelssammanslutning som nämns i 11 § i lotterilagen, i strid med förbudet i 62 § 2 mom. 3 punkten i den lagen, eller 5) upplåter en lokal för penningautomater eller kasinospel som tillhandahålls av en annan penningspelssammanslutning än en sådan som nämns i 11 § i lotterilagen, i strid med förbudet i 62 § 3 mom. i den lagen,	Den som 1) anordnar penningspel olovligen, 2) säljer eller förmedlar lotter för penningspel som anordnats av någon annan än det i 11 § i lotterilagen (1047/2001) nämnda penningspelsbolaget eller marknadsför sådana penningspel, i strid med förbudet i 62 § 2 mom. 1 punkten i den lagen, 3) säljer eller förmedlar lotter för penningspel till utlandet eller marknadsför penningspel i utlandet i strid med förbudet i 62 § 2 mom. 2 punkten i lotterilagen, 4) utan tillstånd av den som anordnar penningspel säljer eller förmedlar lotter, tar emot spelinsatser eller förmedlar vinster som hänför sig till penningspel som anordnats av det i 11 § i lotterilagen *nämnda penningspelsbolaget*, i strid med förbudet i 62 § 2 mom. 3 punkten i den lagen, eller 5) i strid med förbudet i 62 § 3 mom. i lotterilagen upplåter en lokal för tillhandahållande av penningautomater, *specialautomater* eller kasinospel, om dessa tillhandahålls av någon annan än det i 11 § i lotterilagen nämnda *penningspelsbolaget*,
ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *penningspelsbrott* dömas till böter eller fängelse i högst två år.	ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *penningspelsbrott* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

———

Denna lag träder i kraft den 20.

———

7.

Lag

om ändring av 2 § i lotteriskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lotteriskattelagen (552/1992) 2 § 1 mom. 1 punkten, sådan den lyder i lag 784/2016, som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 §	2 §
Definitioner	*Definitioner*
Med lotteri avses 1) i 3 § lotterilagen (1047/2001) avsedda penning- och varulotterier, gissningstävlingar, bingospel, tippning, vadhållning och totospel samt hållande av penningautomater och varuvinstautomater till allmänhetens förfogande, anordnande av kasinospel, kasinoverksamhet och hållande av sådana spelautomater och spelanordningar som avses i 56 § lotterilagen till allmänhetens förfogande,	Med lotteri avses 1) i 3 § i lotterilagen (1047/2001) avsedda *penningspel och i 3 a § i lotterilagen avsedda andra lotterier samt tillhanda*hållande av sådana spelautomater och spelanordningar som avses i 56 § i lotterilagen för allmänheten,
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —

———

Denna lag träder i kraft den 20.

———

8.

Lag

om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i inkomstskattelagen (1535/1992) 21 § 1 mom. 2 punkten, sådan den lyder i lag 654/2015, och

fogas till lagen en ny 21 c § som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
21 §	21 §
Delvis skattefria samfund	*Delvis skattefria samfund*
Skatt på inkomst ska till kommunen enligt den inkomstskattesats som anges i 124 § 3 mom. betalas av	Skatt på inkomst ska till kommunen enligt den inkomstskattesats som anges i 124 § 3 mom. betalas av
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
2) Penningautomatföreningen samt Oy Veikkaus Ab på inkomst av annan verksamhet än sådan som avses i lotteriskattelagen (552/1992) och lagen om förströelseanordningar (164/1995) samt på inkomst från musikautomater,	*Upphävs.*
	21 c §
	Penningspelssammanslutningarnas skattskyldighet
	Veikkaus Ab är skyldigt att betala skatt endast på andra inkomster än inkomsterna från den penningspelsverksamhet som bolaget bedriver med stöd av ensamrätten i enlighet med lotterilagen (1047/2001). *Ålands Penningautomatförening är skyldig att betala skatt endast på andra inkomster än inkomsterna från den lotteri- och penningspelsverksamhet som föreningen bedriver med stöd av ensamrätten i enlighet med landskapslagen om lotterier (Ålands författningssamling 1966/10).*

———

Denna lag träder i kraft den 20.

———

9.

Lag

om ändring av 3 § i statsunderstödslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i statsunderstödslagen (688/2001) 3 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1077/2005, som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
3 §	3 §
Förhållande till annan lagstiftning	*Förhållande till annan lagstiftning*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Denna lag skall tillämpas på statsandel och statsunderstöd enligt lagen om statsandelar till kommunerna (1147/1996), lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (635/1998), lagen om fritt bildningsarbete (632/1998) och lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/1992), om så särskilt föreskrivs i de nämnda lagarna. *Denna lag tillämpas inte på understöd som beviljas av avkastningen av penningautomater, kasinospel, kasinoverksamhet eller totospel.*	Denna lag tillämpas på statsandelar och statsunderstöd enligt lagen om *statsandel för kommunal basservice (1704/2009),* lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet *(1705/2009)*, lagen om fritt bildningsarbete (632/1998) och lagen om planering av och *statsunderstöd* för social- och hälsovården (733/1992), om så särskilt föreskrivs i de nämnda lagarna.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —

———

Denna lag träder i kraft den 20.

———

10.

Lag

om ändring av 6 § i museilagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i museilagen (729/1992) 6 § som följer:

Gällande lydelse	*Förslagen lydelse*
6 §	6 §
För de statsandelar och statsunderstöd som avses i denna lag kan tippnings- och penninglotterivinstmedel användas.	För de statsandelar och statsunderstöd som avses i denna lag kan *penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen (1047/2001)* användas.

———

Denna lag träder i kraft den 20.

———

11.

Lag

om ändring av 8 § i teater- och orkesterlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i teater- och orkesterlagen (730/1992) 8 § som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
8 §	8 §
För de statsandelar och statsunderstöd som avses i denna lag kan tippnings- och penninglotterivinstmedel användas.	För de statsandelar och statsunderstöd som avses i denna lag kan *penningspelsbolagets avkastning enligt i 17 § i lotterilagen (1047/2001)* användas.

———

Denna lag träder i kraft den 20.

———

12.

Lag

om ändring av 7 § i lagen om främjande av filmkonsten

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om främjande av filmkonsten (28/2000) 7 § som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
7 §	7 §
Understöd som avses i denna lag skall i första hand betalas med vinstmedel av tippning och penninglotteri.	Understöd som avses i denna lag ska i första hand betalas med *penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen (1047/2001).*

———

Denna lag träder i kraft den 20.

———

13.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om ombildning av Institutet för Ryssland och Österuropa till stiftelse

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ombildning av Institutet för Ryssland och Österuropa till stiftelse (698/2012) 4 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
4 §	4 §
Statsunderstöd	*Statsunderstöd*
Den stiftelse *som ska bildas* får statsunderstöd för sin verksamhet i första hand från intäkterna från tippnings- och penninglotterivinstmedel. Bestämmelser om statsunderstöd finns i statsunderstödslagen (688/2001).	*Stiftelsen* får statsunderstöd för sin verksamhet i första hand från *penningspelsbolagets avkastning som avses i 17 § i lotterilagen (1047/2001)*. Bestämmelser om statsunderstöd finns i statsunderstödslagen (688/2001).

Denna lag träder i kraft den 20.

14.

Lag

om ändring av 29 § i lagen om Nationalgalleriet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Nationalgalleriet (889/2013) 29 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
29 §	29 §
Finansiering	*Finansiering*
Inom ramen för ett anslag i statsbudgeten beviljar undervisnings- och kulturministeriet finansiering för Nationalgalleriets verksamhet för dess uppgifter enligt denna lag. Finansiering kan även beviljas av avkastningen av penninglotterier samt tippnings- och vadhållningsspel som avses *i lotterilagen (1047/2001)*. Bestämmelser om statsunderstöd finns i statsunderstödslagen (688/2001).	Inom ramen för ett anslag i statsbudgeten beviljar undervisnings- och kulturministeriet finansiering för Nationalgalleriets verksamhet för dess uppgifter enligt denna lag. Finansiering kan även beviljas av *penningspelsbolagets* avkastning *enligt 17 § i lotterilagen (1047/2001)*. Bestämmelser om statsunderstöd finns i statsunderstödslagen (688/2001).

Denna lag träder i kraft den 20.

15.

Lag

om ändring av 11 § i lagen om Centret för konstfrämjande

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Centret för konstfrämjande (657/2012) 11 § som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
11 §	11 §
Finansiering av främjande av konst	*Finansiering av främjande av konst*
De anslag som behövs för finansiering av i denna lag avsedda konstfrämjande åtgärder anvisas centret i första hand av vinstmedel från penninglotterier samt från tippnings- och vadhållningsspel.	De anslag som behövs för finansiering av i denna lag avsedda konstfrämjande åtgärder anvisas centret i första hand av *penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen (1047/2001).*

———

Denna lag träder i kraft den 20.

———

16.

Lag

om ändring av 16 § i idrottslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i idrottslagen (390/2015) 16 § som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
16 §	16 §
Finansieringen av statsandelar och statsunderstöd	*Finansieringen av statsandelar och statsunderstöd*
Statsandelar och statsunderstöd som avses i denna lag ska i första hand betalas med vinstmedel av tippning och penninglotteri.	Statsandelar och statsunderstöd som avses i denna lag ska i första hand betalas med *penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen (1047/2001).*

———

Denna lag träder i kraft den 20.

———

17.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om extra pension för idrottsutövare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om extra pension för idrottsutövare (1419/2014) 4 § som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
4 §	4 §
Pensionsbeloppet fastställs årligen i statsbudgeten. Pensionen betalas i första hand med vinstmedel från tippning och penninglotterier. Pensionen betalas ut av den kommunala pensionsanstalten Keva.	Pensionsbeloppet fastställs årligen i statsbudgeten. Pensionen betalas i första hand med *penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen (1047/2001).* Pensionen betalas ut av den kommunala pensionsanstalten Keva.

———

Denna lag träder i kraft den 20.

———

18.

Lag

om ändring av 15 § i ungdomslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i ungdomslagen (72/2006) 15 § som följer:

Gällande lydelse	*Förslagen lydelse*
15 §	15 §
Finansieringen av statsandelar och statsunderstöd	*Finansieringen av statsandelar och statsunderstöd*
De statsandelar och statsunderstöd som avses i denna lag betalas i främsta hand med vinstmedel av tippnings- och penninglotterispel.	De statsandelar och statsunderstöd som avses i denna lag betalas i främsta hand med *penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen (1047/2001).*

———

Denna lag träder i kraft den 20.

———

19.

Lag

om ändring av 23 § i lagen om fritt bildningsarbete

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om fritt bildningsarbete (632/1998) 23 § som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
23 §	23 §
Tippningsvinstmedel	***Användning av penningspelsbolagets avkastning***
För statsandelar och statsunderstöd enligt denna lag i fråga om idrottsutbildningscentrer får användas sådana tippningsvinstmedel som avses i lotterilagen (491/ 1965).	För statsandelar och statsunderstöd enligt denna lag i fråga om idrottsutbildningscentrer kan *penningspelsbolagets avkastning enligt 17 §* i lotterilagen *(1047/2001)* användas.

———

Denna lag träder i kraft den 20.

———

20.

Lag

om ändring av 8 § i lagen om Institutet för de inhemska språken

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Institutet för de inhemska språken (1403/2011) 8 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
8 §	8 §
Finansiering av ämbetsverket	*Finansiering av ämbetsverket*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Det anslag som avses i 1 mom. ska i första hand anvisas från tippningsvinstmedel som i statsbudgeten anvisats för främjande av vetenskapen.	Det anslag som avses i 1 mom. ska i första hand anvisas från *penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen (1047/2001) och* som i statsbudgeten anvisats för främjande av vetenskapen.

———

Denna lag träder i kraft den 20.

———

21.

Lag

om ändring av 6 d § i lagen om skada, ådragen i militärtjänst

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948) 6 d §, sådan den lyder i lag 900/2012, som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
6 d §	6 d §
För betalning av ersättning som avses i 6 § kan också användas Penningautomatföreningens avkastning inom ramen för det anslag som reserverats för ändamålet i statsbudgeten, *om det gäller* 1) ersättning som ska betalas till kommuner eller samkommuner för sådana kostnader för öppenvård som avses i 6 § 4 mom., 2) ersättning för sådan vård eller deltidsvård på anstalt eller sådan rehabilitering som avses i 6 § 5 mom. och ersättningen betalas till den anstalt som ordnat servicen i fråga. Statskontoret betalar de ersättningar som avses i 1 mom.	För betalning av *följande* ersättning kan också *penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen (1047/2001)* användas inom ramen för det anslag som reserverats för ändamålet i statsbudgeten: 1) ersättning som ska betalas till kommuner eller samkommuner för sådana kostnader för öppenvård som avses i 6 § 4 mom., 2) ersättning för sådan vård eller deltidsvård på anstalt eller sådan rehabilitering som avses i 6 § 5 mom. och ersättningen betalas till den anstalt som ordnat servicen i fråga. Ersättningar *betalas av* Statskontoret.

———

Denna lag träder i kraft den 20.

———

22.

Lag

om ändring av 5 § i lagen om rehabilitering av frontveteraner

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om rehabilitering av frontveteraner (1184/1988) 5 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1024/1999, som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
5 §	5 §
Anslag	*Anslag*
De nödvändiga kostnaderna för rehabilitering och uppehälle under rehabilitering ersätts inom det anslag som i statsbudgeten reserveras för ändamålet. För de nödvändiga kostnaderna för sådan rehabilitering och sådant uppehälle under rehabilitering som avses i denna lag kan även användas medel av *Penningautomatföreningens* avkastning, inom det anslag som i statsbudgeten reserveras för ändamålet.	De nödvändiga kostnaderna för rehabilitering och uppehälle under rehabilitering ersätts inom det anslag som i statsbudgeten reserveras för ändamålet. För de nödvändiga kostnaderna för sådan rehabilitering och sådant uppehälle under rehabilitering som avses i denna lag kan användas också medel av *penningspelsbolagets* avkastning enligt *17 § i lotterilagen (1047/2001),* inom det anslag som i statsbudgeten reserveras för ändamålet.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

———

Denna lag träder i kraft den 20.

———

23.

Lag

om ändring av 8 § i lagen om rehabilitering för personer som tjänstgjort i vissa uppdrag under Finlands krig

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om rehabilitering för personer som tjänstgjort i vissa uppdrag under Finlands krig (1039/1997) 8 § som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
8 §	8 §
Finansiering	*Finansiering*
Kostnaderna för rehabilitering och uppehälle under rehabilitering samt i 6 § avsedda resekostnader ersätts med medel av Penningautomatföreningens avkastning, inom det anslag som reserveras för ändamålet i statsbudgeten.	Kostnaderna för rehabilitering och uppehälle under rehabilitering samt i 6 § avsedda *utgifter för resekostnadsersättningar betalas* med medel av *penningspelsbolagets* avkastning *enligt 17 § i lotterilagen (1047/2001),* inom det anslag som reserveras för ändamålet i statsbudgeten.

———

Denna lag träder i kraft den 20.

———

24.

Lag

om ändring av 19 och 21 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) 19 § 3 mom. och 21 §, av dem 21 § sådan den lyder i lag 679/2014, som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
19 §	19 §
Rehabiliteringspenning för annan rehabilitering	*Rehabiliteringspenning för annan rehabilitering*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Rehabiliteringspenning kan beviljas också för anpassningsträning som finansieras av Penningautomatföreningen, om träningen motsvarar anpassningsträning enligt 18 § 1 mom.	Rehabiliteringspenning kan beviljas också för anpassningsträning som finansieras *med medel* av *penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen (1047/2001),* om träningen motsvarar anpassningsträning enligt 18 § 1 mom.
21 §	21 §
Rehabiliteringspenning för rehabilitering utomlands	*Rehabiliteringspenning för rehabilitering utomlands*
Rehabiliteringspenning kan även beviljas för rehabilitering utomlands. Förutsättningen för beviljande av rehabiliteringspenning är att den rehabilitering som ges utomlands uppfyller förutsättningarna enligt 16 § för ersättning eller att det är fråga om rehabiliteringsverksamhet som baserar sig på en lag eller bestämmelse som nämns i 18 § 1 eller 4 mom. eller om en rehabiliteringskurs som till sitt innehåll motsvarar sådan verksamhet och finansieras av Penningautomatföreningen, eller om studier som baserar sig på en individuell studie- och rehabiliteringsplan enligt 20 §.	Rehabiliteringspenning kan även beviljas för rehabilitering utomlands. Förutsättningen för beviljande av rehabiliteringspenning är att den rehabilitering som ges utomlands uppfyller förutsättningarna enligt 16 § för ersättning eller att det är fråga om rehabiliteringsverksamhet som baserar sig på en lag eller bestämmelse som nämns i 18 § 1 eller 4 mom. eller om en rehabiliteringskurs som till sitt innehåll motsvarar sådan verksamhet och finansieras *med medel* av *penningspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen*, eller om studier som baserar sig på en individuell studie- och rehabiliteringsplan enligt 20 §.

———

Denna lag träder i kraft den 20.

———

25.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om hästtävlingar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om hästtävlingar (796/1993) 2 §, sådan den lyder i lag 321/2014, som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 §	2 §
Förhållande till annan lagstiftning	*Förhållande till annan lagstiftning*
Om lagen om användning av avkastningen av totospel för främjande av hästuppfödning och hästsport (1055/2001) innehåller bestämmelser som avviker från denna lag, ska de tillämpas i stället för denna lag.	Om *lotterilagen (1047/2001)* innehåller bestämmelser som avviker från denna lag, ska de tillämpas i stället för denna lag.

———

Denna lag träder i kraft den 20.

———

26.

Lag

om ändring av 10 § i lag om statsbidrag till privata arkiv

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om statsbidrag till privata arkiv (1006/2006) 10 § som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
10 §	10 §
Finansiering	*Finansiering*
Statsunderstöd enligt denna lag skall i första hand betalas av de vinstmedel av tippnings- och penninglotterispel som i statsbudgeten anvisats för främjande av vetenskap.	*De understöd som avses i denna lag beviljas inom ramen för det anslag som reserveras för ändamålet i statsbudgeten. Anslaget ska i första hand anvisas från penningspelsbolagets avkastning som avses i 17 § i lotterilagen (1047/2001) och som i statsbudgeten anvisats för främjande av vetenskapen.*

Denna lag träder i kraft den 20.